

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง
สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

GUIDELINES TO ENHANCE THAINESS CHARACTERISTICS AMONG SOCIETY
EXPECTATIONS FOR STUDENTS OF THAI HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

พันธ์พนิต ช้างจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง
สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ปฏิญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

GUIDELINES TO ENHANCE THAINESS CHARACTERISTICS AMONG SOCIETY
EXPECTATIONS FOR STUDENTS OF THAI HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Doctor of Education (Higher Education Management))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง

สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ของ

พันธ์พนิต ช้างจันทร์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร)	(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ สิริสรรหิรัญ)
..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์)
 กรรมการ
	(อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย
ผู้วิจัย	พันธ์พนิต ช่างจันทร์
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย คือ (1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย (2) เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย และ (3) เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้นำนิสิต และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวม 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ (1) คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจ คือคุณลักษณะ “รู้รากเหง้า” และ “เท่าทันสถานการณ์” ด้านการปฏิบัติ คือคุณลักษณะ “สื่อสารดี” และ “มีสัมมาคารวะ” และด้านจิตสำนึก คือคุณลักษณะ “ตระหนักคุณค่า” และ “รักษาให้คงอยู่” (2) ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย จากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิในชั้นพัฒนางานแนวทาง 2 ชั้นตอน พบว่า ประกอบด้วย 7 แนวทาง คือ 1) การพัฒนารายวิชาบูรณาการศาสตร์ 2) การผลิตและเผยแพร่สิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัย 3) การจัดกิจกรรมโครงการที่ตอบสนองนิสิตนักศึกษา ยุคปัจจุบัน 4) การเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมระหว่างบุคลากรกับชุมชน 5) การจัดทำโครงการบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน 6) การปรับภูมิทัศน์และสร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้ และ 7) การให้ความสำคัญในงานบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม และ (3) การประเมินความเหมาะสมในการนำแนวทางไปปฏิบัติ พบว่า ทุกแนวทางมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความเป็นไทย, คุณลักษณะความเป็นไทย, นิสิตนักศึกษา, สถาบันอุดมศึกษา

Title	GUIDELINES TO ENHANCE THAINESS CHARACTERISTICS AMONG SOCIETY EXPECTATIONS FOR STUDENTS OF THAI HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
Author	PUNPANIT CHANGJUN
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Chatupol Yongsorn , Ed.D.
Co Advisor	Assistant Professor Chakrit Ponathong , Ed.D.

The aims of this research were as follows: (1) to study the characteristics of Thainess and the social expectations of students at Thai higher education institutions; (2) to develop guidelines to enhance the characteristics of Thainess and the and the social expectations of students at Thai higher education institutions; (3) to assess the appropriateness and possibilities of guidelines to enhance the characteristics of Thainess and the social expectations of students at Thai higher education institutions. The sample group consisted of 63 people and used purposive sampling, including a focus group form and an appropriateness and possibilities assessment form with five-point Likert scale. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and a one sample t-test. The findings were as follows: (1) the characteristics of Thainess were found to be “having Thai historical knowledge” and “having adaptability skills” in the aspect of conception, “Being excellent communicator” and “Being respectful person” in the aspect of conduct, and “Being a grateful person” and “Being a conservative person” in the aspect of consciousness; (2) the development guidelines found seven approaches, as follows: 1) development of an integrated subject; 2) to research, publish or create innovation; 3) to conduct university projects that attract students; 4) to open a cultural exchange forum; 5) to conduct project-based learning in the community; 6) to improve landscaping and networking in local learning organizations; and 7) a focus on Thai cultural management; (3) the seven guidelines were appropriate overall, at a high level and significantly higher than the determined criteria of .05.

Keyword : Thainess, Characteristics of Thainess, Students, Higher education institutions

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณา และความเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ศรีธรรมิทธิ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ รวมถึงขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ และอาจารย์ ดร. วรธรรม เนตรทิพย์ สำหรับคำแนะนำที่ช่วยเติมเต็มให้ปริญญาานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัยและสละเวลาให้ข้อมูลอันทรงคุณค่าจนตกผลึกมาเป็นปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ไทยมา ที่เป็นทั้งกำลังใจ และแรงบันดาลใจที่ดีของผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นพี่สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา เจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ รวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถานศึกษารั้วเทาแดงอันเป็นที่รักที่ผู้วิจัยได้ใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาเอก รวมถึงขอขอบพระคุณบูรพาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พันธ์พนิต ช้างจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	9
ความสำคัญของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	15
1. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสัย	15
2. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นไทย.....	22
3. แนวคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษา.....	28
4. มาตรฐานและเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของ สถาบันอุดมศึกษา	50
5. การส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ.....	57
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	71
ระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย.....	71
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย.....	73
ระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะ ความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย.....	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย.....	82
ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย.....	104
ระยะที่ 3 ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ไทย.....	130
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	153
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	153
วิธีดำเนินการวิจัย.....	153
สรุปผลการวิจัย.....	154
อภิปรายผลการวิจัย.....	160
ข้อเสนอแนะ.....	170
บรรณานุกรม.....	173
ภาคผนวก.....	183
ภาคผนวก ก.....	184

ภาคผนวก ข	189
ภาคผนวก ค	207
ภาคผนวก ง	277
ภาคผนวก จ	281
ประวัติผู้เขียน	309

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การศึกษา คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย.....	102
ตาราง 2 เปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นพัฒนาร่าง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย.....	105
ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นพัฒนาร่างแนวทางการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย	107
ตาราง 4 เปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นยืนยันร่าง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย.....	116
ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นยืนยันร่างแนวทางการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย	118
ตาราง 6 จำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (n = 30)	130
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ความเป็น ไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิต นักศึกษามีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม ตาม บริบทความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน	132
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ	

- นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาด หวัง ของชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ 135
- ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝัง ความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุคปัจจุบัน 138
- ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึง ผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน..... 141
- ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน 144
- ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงาน องค์กรท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ใน สถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาในสังคมปัจจุบัน 146
- ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการ

บริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอเพื่อส่งเสริมด้านพันธกิจด้าน
ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน 149

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย 14

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เมื่อสังคมไทยก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ระบบข่าวสารและการติดต่อที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางเทคโนโลยีนี้ได้ส่งผลให้ผู้เรียนที่เกิดในช่วงหลังปี ค.ศ. 2000 เริ่มมีวิถีชีวิต รูปแบบของการดำเนินชีวิต การติดต่อและการสื่อสารกับบุคคลรอบข้างที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน เนื่องจากเยาวชนรุ่นใหม่ได้รับประสบการณ์จากเทคโนโลยีที่หลากหลายมาก อาทิ สื่อสังคมออนไลน์ วิดีโอเกม ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ โทรทัศน์ สมาร์ทโฟน และคอมพิวเตอร์ ที่สิ่งเหล่านี้ได้เข้ามาสู่ชีวิตของผู้เรียนตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก จึงเป็นผลให้สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้มีอิทธิพลต่อลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ของคนรุ่นใหม่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเยาวชนเหล่านี้ เมื่อพวกเขาเข้าสู่ระบบการศึกษาจึงมีฐานความรู้ความเข้าใจเรื่องข้อมูลดิจิทัล สามารถที่จะติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายสังคมได้อย่างกว้างขวางตั้งแต่ระดับบุคคลในสังคมเดียวกันไปจนถึงระดับนานาชาติ (Boyd, C. M., & Ellison, N. B., 2008; Ellison, N. B., Steinfield, C., & Lampe, C., 2007; Pempek, T. A., Yermolayeva, Y. A., & Calvert, S. L., 2009) ในขณะที่สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าก้าวไกลด้วยสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเอื้อต่อผู้เรียนยุคใหม่ในการใฝ่หาความรู้ข้ามประเทศ แต่ทางตรงกันข้าม คุณค่าในความเป็นพลเมืองและชนชาติในประเทศกลับเสื่อมถอยลงอย่างน่าใจหาย ก่อเกิดเป็นวิกฤตการณ์การขาดจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองซึ่งนับเป็นภัยคุกคามต่อสังคมไทยทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ในผู้คนในสังคม ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

คุณลักษณะหรือลักษณะอุปนิสัยประจำชาติ คือ เอกลักษณ์ หรือ ลักษณะที่โดดเด่นทำให้นานาชาติแตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยบางอย่างที่กลุ่มบุคคลมีอยู่คล้าย ๆ กัน เป็นผลมาจากการเติบโตมาในสังคมเดียวกันหรือรับรู้ผ่านกระบวนการทางสังคมเดียวกัน ทั้งนี้ การที่แต่ละประเทศมีคุณลักษณะนิสัยที่ต่างกันมาจากหลายปัจจัย เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนา สังคม เศรษฐกิจ เป็นต้น (จิรัชค วิระชัย, 2555, น. 406-408)

ยกตัวอย่างประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ก็มีความภูมิใจในชาติ (National Pride) และมีความเป็นชาตินิยมอเมริกัน (American Nationalism) ความเป็นชาติถูกสร้างขึ้นมาทั้งในระดับรัฐและประชาสังคมตลอดเวลา ชาตินิยมอเมริกันจึงเผยให้เห็นผ่านนโยบายแนวปฏิบัติของรัฐ วาทกรรมการกระทำของพลเมืองผ่านสื่อหรือกระทั่งผลงานวิชาการการสืบค้น สิ่งเหล่านี้ทำ

ให้กรอบแนวคิดชาตินิยมและความภูมิใจในชาติสหรัฐฯ มีความโดดเด่น ผนวกกับสหรัฐฯ เป็นประเทศชั้นนำที่ต้องรับมือกับการบริหารจัดการในแง่การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระหว่างประเทศ ชาวอเมริกันจึงมีหน้าที่ต้องพลเมืองโลกในการพัฒนาความรู้ทางด้าน ประชาธิปไตยเสรีภาพและความเท่าเทียม นั่นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ชาวอเมริกันรู้สึกผูกพันกับ ศักดิ์ศรีของชาติ และทุกคนรู้สึกภาคภูมิใจในสถานะของอเมริกันชน (ฐณยศ โล่ห์พัฒนานนท์, 2563, น. 33-48)

เมื่อย้อนกลับมามองความเป็นไทย ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยทุกคนต้องหวงแหน และ รักษาไว้ ดังในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่สมาคมนักศึกษาไทยใน ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปีพุทธศักราช 2537 ความว่า (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2537)

ความเป็นไทยนั้นเป็นสมบัติอย่างหนึ่งที่มีค่าประดับโลกอยู่ไม่ควรที่ใครจะละเลยทำลาย เสีย เพราะจะทำให้สูญเสียสมบัติมีค่านั้นไป คนที่จะรักษาความเป็นไทยได้มั่นคงที่สุด และ เหมาะสมที่สุดไม่มีใครอื่นนอกจากคนไทย เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะอยู่ ณ แห่งหนใด คนไทยมีหน้าที่ ต้องรักษาความเป็นไทยเสมอ ทั้งทางวัตถุ ทางจริยธรรม และปัญญา...

วิกฤตการณ์การถูกลดทอนความเป็นไทยได้ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การธำรงรักษา และส่งเสริมความเป็นไทย รวมทั้งภาคประชาชน ชุมชน องค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ต่างตื่นตัว และเข้ามามีบทบาทในกระบวนการส่งเสริมความเป็นไทยเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดการ พัฒนาความเป็นไทยในภาพรวมของประเทศ ตั้งแต่ฐานสำคัญของประเทศ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศให้มุ่งสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมี ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเน้นให้พลเมืองไทย ต้องมี ความเป็นคนไทยพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วง วัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักษาศีลธรรม เป็น พลเมืองดีของชาติและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น ทั้งนี้มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ “การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม” ที่มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมที่พึงประสงค์โดยบูรณาการร่วมระหว่างครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ ใน การหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น “วิถี” การดำเนินชีวิต โดยหนึ่งใน สถาบันทางสังคมก็คือ “สถานศึกษา” ที่จะต้องบูรณาการและสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะเข้าไปในทุกสภาวะวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม

มีจิตสาธารณะ และรักษาขนบธรรมเนียมและ ประเพณีอันดีงามของไทย รวมถึงประเด็น ยุทธศาสตร์ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต” ในช่วงวัยเรียน / วัยรุ่น ที่มุ่งเน้นปลูกฝัง ความเป็นคนดีมีวินัย สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม มี ความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศต่อไป (ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580), 2561, น. 34-37)

ในทิศทางเดียวกัน แนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ก็ได้ขานรับและตอบสนองนโยบายของชาติ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญของแผน ฯ ประการหนึ่ง คือ “คนไทยมีลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติ และพฤติกรรมตาม บรรทัดฐานที่ดีของสังคม ความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน สถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญ อกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียงและความเป็นไทย” ซึ่งได้กำหนดให้ความเป็นไทยเป็น วิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2570 กล่าวคือ คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มิมีใครไม่ดริบน วิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการ สาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคม มีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้าน อาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลกสามารถอยู่ใน ประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2559)

เมื่อพิจารณาลงลึกสู่ระบบการศึกษา ในสถานศึกษาระดับสถาบันอุดมศึกษาของไทยก็ ได้พยายามสนองนโยบายของประเทศในเรื่องการดำรงความเป็นไทยให้คงอยู่สืบไปเช่นกัน เพราะ สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยทาง ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง และเผยแพร่ให้บริการแก่ประชาชน ตลอดจนมีการสะสม เก็บรักษา ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2530, น. 293-297) โดยมาตรฐานการศึกษา ของชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนั้นให้อยู่ในมาตรฐานการ อุดมศึกษาด้านที่ 4 คือ “ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย” ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของ สถาบันอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็น พลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลัก ประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการจัดการเรียนรู้ การวิจัย หรือการบริการวิชาการซึ่งนำไปสู่ การสืบสาน การสร้างความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม การปรับและประยุกต์ใช้ ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและต่างประเทศอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของ ประเภทสถาบัน ผลลัพธ์ของการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็น ไทย หรือการสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่ม ให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561, 2561, น. 2) อีกทั้งสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557, น. 117) ยังได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานมาตรฐานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยตัวชี้วัด ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีเกณฑ์มาตรฐาน 7 ข้อ ได้แก่ 1) กำหนดผู้รับผิดชอบในการ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 2) จัดทำแผนทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และกำหนดตัวบ่งชี้ วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนรวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ ตามแผน 3) กำกับติดตามให้มีการดำเนินการตามแผนทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยมีระบบ และกลไกที่ส่งเสริม ให้ทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วม 4) ประเมินความสำเร็จตามตัว บ่งชี้ที่วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 5) นำผล การประเมินไปปรับปรุงแผน หรือกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 6) เผยแพร่กิจกรรม หรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ 7) กำหนดหรือสร้างมาตรฐานด้านศิลปะ และวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ นอกจากนี้ยังกำหนดระบบและกลไกการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ให้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีนโยบายแผนงาน โครงสร้าง และการบริหาร จัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, น. 140) จึงเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นกลุ่มองค์กร ทางการศึกษาที่มีส่วนช่วยในการบ่มเพาะ ชัดเกล้าให้เยาวชนไทยจบการศึกษาเป็นบัณฑิตออกสู่ สังคมที่เป็นพลเมืองชาวไทยที่มีความรู้ควบคู่คุณธรรมได้อย่างภาคภูมิใจ

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่สามารถบริหารจัดการงานด้านศิลปะและ วัฒนธรรมที่สะท้อนถึงความเป็นไทยได้อย่างประจักษ์ โดยได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อ รองรับมาตรฐานการศึกษาระดับสถาบันรอบ 3 (2554-2558) ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก (5.00) 3 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นมหาวิทยาลัย เก่าแก่ที่อยู่คู่กับประเทศไทยและเป็นที่ยุ้จักและยอมรับในสังคม กล่าวคือ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งมีการสร้างมาตรฐานด้านศิลปะ และวัฒนธรรมไทยที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ผลิตผลงานสร้างสรรค์และจัดกิจกรรมทางศิลปะ และวัฒนธรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมถึงมีแนวปฏิบัติที่ดีและมีนวัตกรรมในการ บริหารจัดการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงความเป็นไทย เช่น การบริหารจัดการ การเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ด้านศิลปวัฒนธรรมผ่านทางสถานีวิทยุของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563, ออนไลน์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถือเป็น อีกหนึ่งมหาวิทยาลัยเก่าแก่ของไทยแห่งแรกที่เริ่มจากการเปิดการเรียนการสอนทางศาสตร์ เกษตรกรรม ทั้งคณะเกษตรศาสตร์ คณะวนศาสตร์ คณะประมงซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของคนไทย ตั้งแต่สมัยอดีตตั้งคำเปรียบอาชีพเกษตรกรว่าเป็น “กระดูกสันหลังของชาติ” อีกทั้ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยังเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่องและชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือกิจกรรมเกี่ยวกับชาติและประวัติศาสตร์ กิจกรรมการเทิดพระเกียรติ กิจกรรมวัฒนธรรมการเกษตร กิจกรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และท้องถิ่น กิจกรรมศาสนาและพิธีกรรม กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และ กิจกรรมส่งเสริมศิลปะการแสดงไทยและสากล (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2563, ออนไลน์) และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีรากฐานการก่อตั้งมาจากวิชาชีพ “ครู” ซึ่งมีความเกี่ยวข้อง ผูกพันกับสังคมไทยมาอย่างยาวนานเช่นกัน โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความโดดเด่น ในการบริหารจัดการการดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งมีหน่วยงานของ มหาวิทยาลัยเฉพาะด้าน คือ สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะซึ่งเป็นองค์กรที่ให้บริการวิชาการ วิชาการทางด้านทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยเฉพาะ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563, ออนไลน์) แต่เมื่อพิจารณาคะแนนประเมินในกลุ่มตัว บ่งชี้อัตลักษณ์ ในด้านผลการพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ที่แต่ละสถาบันมีการปลูกฝังและ สอดแทรกในเรื่องความเป็นไทยรวมอยู่ด้วยนั้นกลับพบว่า แต่ละสถาบันยังคงมีสภาพปัญหาใน เรื่องของการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิต โดยได้คะแนนประเมินเพียงระดับ “ดี” ซึ่งผลประเมินอยู่ ที่ 4.24, 3.99 และ 4.17 ตามลำดับ โดยแต่ละสถาบันต่างก็ได้รับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการ พัฒนาอัตลักษณ์หรือคุณลักษณะของนิสิตว่าควรให้มีความเข้มแข็ง โดดเด่น และชัดเจนขึ้น (สมศ. ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก บทสรุปสำหรับผู้บริหาร, ออนไลน์) นี่จึง เป็นภาพสะท้อนมโนทัศน์ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาที่ให้เห็นได้อย่างเด่นชัดว่า แม้สถาบันอุดมศึกษาที่มี ความพร้อมด้านกายภาพ ความพร้อมด้านวิชาการ ตลอดจนความพร้อมทางสภาพแวดล้อมทาง

สังคม แต่ทั้งหมดก็เป็นเพียงการปรากฏการณ์ภายนอกของวัฒนธรรมความเป็นไทยเท่านั้น หากแต่แก่นแท้ของวัฒนธรรมความเป็นไทยนั้นอยู่ที่ความพร้อมทางด้านของอารมณณ์และจิตใจ หาใช่จากเพียงการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันที่มีต่อภารกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ปรากฏ เป็นเพียงลักษณะการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา หรือวันสำคัญของชาติในแต่ละเดือนในรอบปีปฏิทินการศึกษา หรือทำไปเพียงแค่ว่าให้เป็นผลงานส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ให้มีการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมในสถานศึกษาเท่านั้น แต่หาได้พัฒนาไปถึงจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษาไม่ เพราะการดำเนินงานทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นภารกิจที่มุ่งเน้นทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมอันจะทำให้นิสิตเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของหน่วยงาน ห้างร้าน บริษัท อันจะเป็นผลต่อภารกิจงานทำของบัณฑิตและเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยด้วย งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาจึงควรได้รับความสนใจ และยอมรับว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกับภารกิจอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา งานวิจัยของ ธีรรัตน์ จันทร์ปลั่ง (2550, น. 83) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิวัฒนาการภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช 2459 - 2549) พบว่า มหาวิทยาลัยแสดงบทบาททางด้านนี้น้อยกว่าภารกิจทางด้านอื่น ๆ และผลกระทบของการย่อหย่อนทางด้านนี้เป็นผลระยะยาว วิกฤติงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้นพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทวีความรุนแรงไปตามกระแสดังกล่าวทั้ง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นผลดีแก่นักศึกษาและสถาบันมากมาย แต่ก็ยังมีอุปสรรคที่ทำให้เกิดการดำเนินงานทางด้านนี้ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของนิธิ เตียวศรีวงศ์ (2537) ที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า มหาวิทยาลัยตีความภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นเพียงการทำกิจกรรมตามประเพณีโดยไม่ได้โยงวัฒนธรรมเข้าไปในกิจกรรมทางด้านวิชาการ และมหาวิทยาลัยไม่ได้แสดงสำนึกที่กระจ่างชัดว่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะเป็นหนทางให้สังคมและประเทศไทยเผชิญโลกาภิวัตน์ได้อย่างไร เจกเช่นเดียวกับงานเขียนด้านการอุดมศึกษา ของสุธรรม อารีกุล (2541) ที่ได้กล่าวถึงสถานภาพของอุดมศึกษาไทยที่มีจุดด้อย คือ การบริหารวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่แม้ว่างานนี้จะถูกระบุให้เป็นภารกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา แต่โครงการต่างๆ ที่จัดทำมักเป็นโครงการปลีกย่อย ไม่เป็นปึกแผ่นมั่นคง ไม่บังเกิดผลให้เห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม สถาบันอุดมศึกษาจึงควรทบทวนหน้าที่ต่าง ๆ เหล่านี้อย่างจริงจังและปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น นี่จึงเป็นภาพสะท้อนมโนทัศน์ความเข้าใจที่

คลาดเคลื่อนในภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในบริบทของสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้เห็นได้อย่างเด่นชัด แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะมีความพร้อมด้านกายภาพ ความพร้อมด้านวิชาการ ตลอดจนความพร้อมทางสภาพแวดล้อมทางสังคม แต่ทั้งหมดก็เป็นเพียงปรากฏการณ์ภายนอกของวัฒนธรรมความเป็นไทยเท่านั้น หากแต่แก่นแท้ของวัฒนธรรมความเป็นไทยนั้นอยู่ที่ ความพร้อมทางด้านของอารมณ์และจิตใจ หากแต่เพียงการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยตามปฏิทินประจำปี ซึ่งไม่สามารถสะท้อนคุณลักษณะความเป็นไทย ออกมาได้เพียงพอ

จากระดับสถาบันอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาลงมาสู่ระดับบุคคล ซึ่งในที่นี้ คือ นิสิต จึงทำให้ เห็นสภาพปัญหาของการขาดความเป็นไทยในตัวผู้เรียนที่เห็นได้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนขึ้น โดยเมื่อ กล่าวถึงวิกฤตการณ์การขาดคุณลักษณะความเป็นไทยในแง่มุมของนิสิตนักศึกษา ซึ่งถือเป็นกลุ่ม ประชากรกำลังสำคัญในอนาคตของชาตินั้น อันที่จริงได้เริ่มก่อตัวขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ดังหลักฐาน ที่ปรากฏในการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไทยของหน่วยงาน และนักวิชาการต่าง ๆ อาทิ ข้อมูลของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ที่ได้ทำการสำรวจความรู้สึกเด็กไทยเกี่ยวกับ คุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาชาติ พบว่า เด็กไทยมีความรู้สึก ภูมิใจในความเป็นไทยต่ำที่สุด โดยมีเด็กไทยเพียงจำนวนร้อยละ 38 เท่านั้นที่รู้สึกภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันรามจิตติ (2548) ที่ทำการสำรวจวัฒนธรรมการใช้ ชีวิตของเยาวชนในเรื่องชีวิตกับความเป็นไทย และพบว่าทัศนคติและพฤติกรรมของเด็กและ เยาวชนเกี่ยวกับการใช้ชีวิตตามวิถีไทยเป็นไปในทิศทางที่แย่งลง อาทิ การใช้ภาษาไทย มารยาท ไทย ทัศนคติต่อค่านิยมไทย มุมมองเอกลักษณ์ไทยและสังคมไทย เชกเช่นเดียวกัน แนวคิดของ สมพงษ์ จิตระดับ (2551) ในสรุปการบรรยายเรื่อง “วิกฤตเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน” ที่ชี้ให้เห็นว่า สถานการณ์เด็กและเยาวชนไทยจะแย่งลงเรื่อย ๆ ในอีก 10-15 ปีข้างหน้า ปัญหาจะหนักหน่วงขึ้น จนถึงขั้นวิกฤต เนื่องจากการศึกษาพบว่าเด็กในยุคปัจจุบันจำนวนร้อยละ 90 มีคุณลักษณะหรือ อุปนิสัย ก้าวร้าว หมกมุ่นเรื่องเพศ ติดเกม มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมลดลง และเด็กไทยจะเป็น เด็กที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย โดยเฉพาะวัฒนธรรมเลียนแบบนักร้อง ดาราเกาหลี และดารา นักร้องญี่ปุ่น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกลืนความเป็นไทย วัฒนธรรมดี ๆ ของไทยให้ลดน้อยลง เหลือประมาณร้อยละ 30 เท่านั้น นั่นจึงอาจหมายความว่าในอนาคตเด็กไทยอาจจะเหลือเพียง รู้จักการไหว้ พูดภาษาไทย หรือแค่ใช้เงินสกุลบาทไทยเท่านั้น นอกจากนี้ ผลสำรวจเรื่อง “พฤติกรรมของวัยรุ่นไทย ณ วันนี้” ที่จัดทำข้อมูลสถิติโดยสวนดุสิตโพล (2560, ออนไลน์) ยังได้ รายงานข้อมูลว่า ประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 75 คิดว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันเป็นวัยที่น่า

เป็นห่วง ด้วยสิ่งมอมเมาและยั่วยุที่ได้มาจากการการได้รับอิทธิพลจากสื่อช่องทางต่าง ๆ โดยส่งผล ทั้งเรื่อง พฤติกรรมความรุนแรง การมั่วสุมเหล้ายา มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ไม่สนใจการเรียน แต่ที่น่ากังวลใจไม่น้อยก็คือปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนในเรื่องการโดนกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ กลืนกิน “ความเป็นไทย” ซึ่งปัญหาที่ว่านี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ นำชัย ศุภฤกษ์ ชัยสกุล และ คณะ (2557 อ้างถึงใน วุฒิชัย อุตสาหะ และคณะ, 2554) ที่ทำรายงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การส่งเสริมพฤติกรรมค่านิยมและวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืนด้วยการสังเคราะห์งานวิจัย และ พบว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนในสังคมไทยสมัยนี้รับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาปะปนกับ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอันดีงามที่เคยมีมา จนทำให้ความเป็นไทยเริ่มลดลงไปทุกทีและต้อง รีบพัฒนาคุณภาพสังคมไทยอย่างเร่งด่วน เจกเช่นเดียวกันกับแนวคิดของ ผดุง จิตเจื้อจุน (มติชน ออนไลน์, 2562, ออนไลน์) ที่ได้แสดงความคิดเห็นผ่านคอลัมน์ของสำนักพิมพ์ มติชน หัวข้อ “สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กและเยาวชนไทยน่าวิตก ในอนาคตน่าเป็นห่วงยิ่ง” โดยนำเสนอข้อมูล ให้เห็นภาพเยาวชนไทยในสังคมปัจจุบันว่ามีเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และมั่วสุมกับเพื่อนฝูงชักชวนกันไปในทางที่ผิดเป็นอบายมุข อีกทั้งยังชูประเด็นการยื่นมือเข้า ช่วยเหลือจากสถาบันการศึกษาที่มีครูบาอาจารย์ ซึ่งถือเป็นพ่อแม่ผู้มีพระคุณคนที่สองของเยาวชน ที่จะสามารถช่วยอบรมและขัดเกลาให้เด็กในวันนี้ประพฤติ ดำรงตนอยู่ในระเบียบวินัยตามวิถีไทย เพื่อเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้าได้

อีกทั้งงานวิจัยของธนสิน ชุตติธรรานนท์ (2559, น. 41-43) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การเสริมสร้างความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐานแก่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต และพบว่าปัญหาความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสามารถจำแนกออกมาได้ 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน 2) ปัญหาทัศนคติที่ไม่ดีต่อภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรมไทย 3) ปัญหาการขาดคุณธรรม ศีลธรรม 4) ปัญหาการขาดความรู้เรื่อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และมารยาทแบบไทย และ 5) ปัญหาการห่างไกลพุทธศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจ

จากสภาพปัญหาภาวะความเป็นไทยถดถอยในเยาวชนปัจจุบันที่กล่าวไปทั้งหมดนั้น ทั้งที่มีการตีพิมพ์ข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ อาทิ บทสรุปการบรรยาย ข่าวสาร รวมไปถึงข้อมูลที่มีการศึกษาค้นคว้า และจัดทำเป็นค่าทางสถิติที่มีความน่าเชื่อถือ รวมไปถึง ผลการสำรวจ ผลการวิจัย จึงสะท้อนให้เห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเปรียบเสมือนครอบครัว และบ้านหลังที่สองของอนาคตของชาติ จึงควรที่จะพึงตระหนักถึงปัญหาและเร่งหาทางฟื้นฟู แก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยในผู้เรียนโดยเร็วและไม่ควรมองข้ามอย่างเด็ดขาด

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในประเด็นปัญหาดังกล่าวจึงมีความสนใจที่จะมุ่งพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยโดยนำร่องจากสถาบันในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มีชื่อเสียงทางวิชาการอันเก่าแก่ และมีความพร้อมทางด้านวิชาการที่ได้รับการยอมรับทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ที่เห็นได้จากการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ของ Times Higher Education World University Rankings 2020 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยอยู่ในอันดับโลกที่ 801-1000 (อันดับ 2 ของประเทศ) และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในอันดับโลกที่ 1000+ (อันดับ 3 ของประเทศ) อีกทั้งความพร้อมในการดำเนินภารกิจศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวมไปถึงมีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หรืออัตลักษณ์ของผู้เรียนที่สนับสนุนด้านความเป็นไทยที่โดดเด่น กล่าวคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีข้อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในเรื่อง “ดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์” มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีข้อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในเรื่อง “สำนึกความเป็นพลเมืองไทยพร้อมมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก” และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอัตลักษณ์ หรือคุณลักษณะเฉพาะของนิสิต ที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านความเป็นไทย 4 ประการ คือ “รู้กาลเทศะ มีทักษะการสื่อสาร อ่อนน้อมถ่อมตน และ งามด้วยบุคลิก” จากความเหมาะสมและความพร้อมดังกล่าวทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะนำสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของไทยทั้ง 3 แห่งนี้มาเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐต้นแบบในการฟูมฟักความเป็นไทยแก่นิสิตในบ้่าหลอมที่ดีมีคุณภาพ พร้อมที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง มีความเป็นไทยกระแสนิยมปัจจุบันที่ไม่หลงลืมรากเหง้าความเป็นไทยกระแสหลักในอดีต และพร้อมที่จะอนุรักษ์ สืบสาน และส่งต่อให้ความเป็นไทยยังคงอยู่สืบต่อไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของนิสิตนักศึกษาที่ถือเป็นกำลังสำคัญของชาติที่จะต้องรักษาความเป็นพื้นฐานรากเหง้าของผืนแผ่นดินท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมต่างชาติที่ถาโถมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยแนวทางนี้จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษายังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามแบบแผนที่สังคมคาดหวัง อันจะช่วยปลูกฝังการมีจิตสำนึกรักความเป็นไทยคุณลักษณะของนิสิตไทยที่ดีตั้งแต่อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย โดยเมื่อจบการศึกษาออกไปก็จะกลายเป็นพลเมืองไทยที่มีคุณค่า ความดีงามตามคุณลักษณะความเป็นไทย และพร้อมที่จะถ่ายทอด สืบสาน อนุรักษ์ส่งต่อไปสู่รุ่นลูกหลานให้คงอยู่ต่อไปท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแวดวงอุดมศึกษา ตลอดจนสถาบันการศึกษาในทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานองค์กรระดับชาติ อาทิ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงวัฒนธรรม ที่มีหน่วยงานภายในที่ทำหน้าที่ในบริบทที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังนี้ไปปรับใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย และการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับประเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อีกทั้งเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยให้ครอบคลุมทุกช่วงวัยของประชากรไทยที่จะร่วมกันสืบสานอนุรักษ์ความเป็นไทยให้คงอยู่สืบไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ อาจารย์ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของงานวิจัย จำนวน 15 คน โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (บทที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

1. ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย คือ อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (บทที่ 3)

2. ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย คือ ผู้นำนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 9 คน เบื้องต้นกำหนดสถาบันละ 3 คน โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (บทที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้ให้ข้อมูลด้วยการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ ผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (บทที่ 3)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่สังคมคาดหวัง
2. พัฒนารูปแบบแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง หมายถึง ลักษณะร่วมของคนในสังคมทั้งทางด้านความคิด ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติ อันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของพลเมืองในสังคมไทยที่มีการสั่งสมมาอย่างยาวนาน เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าดีงาม และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ

2. สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. นิสิตนักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นระดับปริญญาตรี โดยศึกษาต่อเนื่องมาจากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยหลักสูตรส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 4 ปี

4. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ พรั่งพร้อมไปด้วย วิทยุคุณ คุณวุฒิ ในการเป็นที่ปรึกษาหรือให้คำแนะนำในศาสตร์ที่ตนเองรอบรู้อย่างชัดเจนลึกซึ้ง

5. แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง หมายถึง วิธีการที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาด้วย 7 แนวทาง คือ 1) การพัฒนารายวิชาบูรณาการศาสตร์ 2) การผลิตและเผยแพร่สิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัย 3) การจัดกิจกรรมโครงการที่ตอบสนองนิสิตนักศึกษายุคปัจจุบัน 4) การเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมระหว่างบุคลากรกับชุมชน 5) การจัดทำโครงการบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน 6) การปรับภูมิทัศน์และสร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้ และ 7) การให้ความสำคัญในงานบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้กำหนดประเด็นและกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

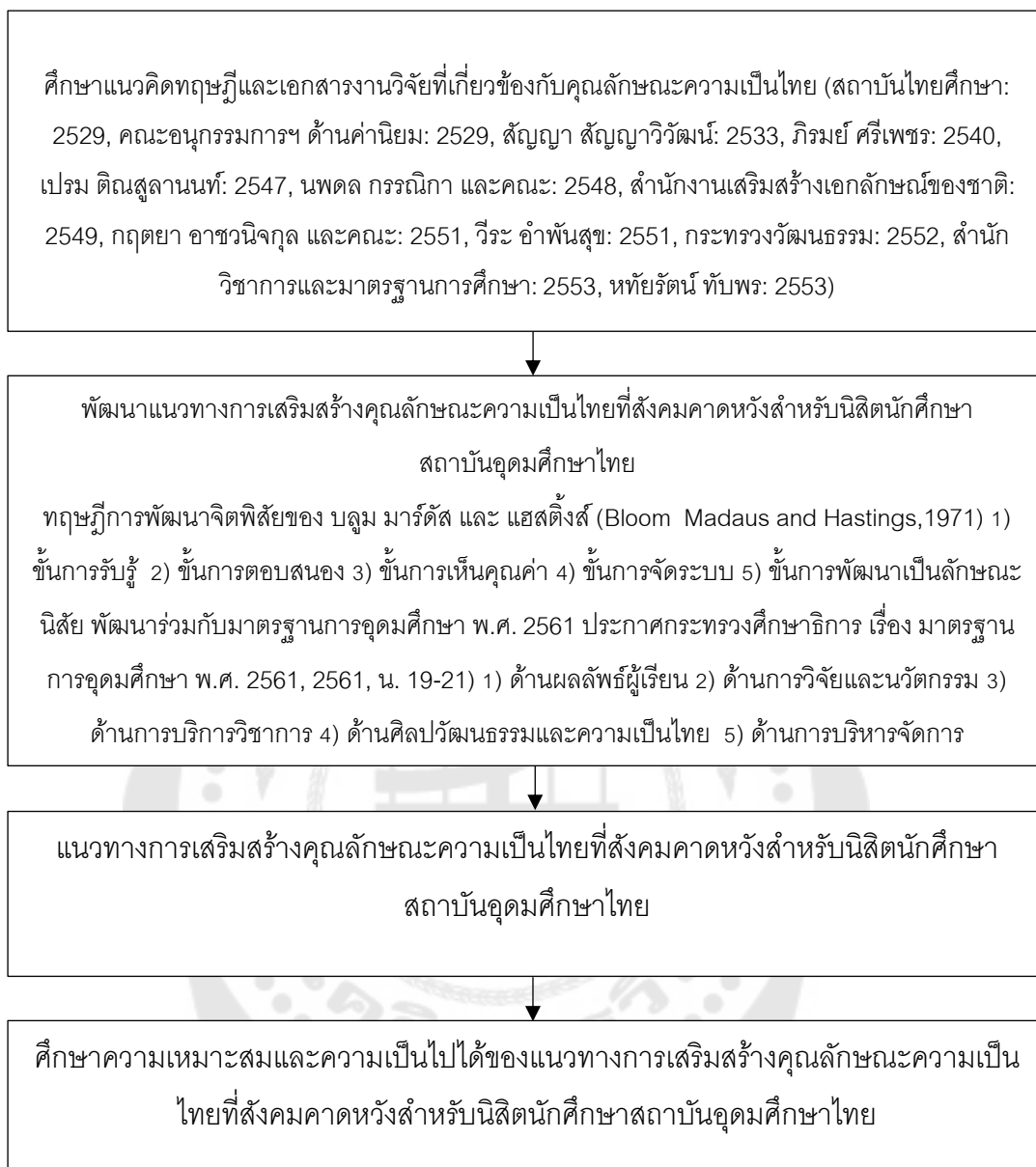
1. การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยสังเคราะห์คุณลักษณะของความเป็นไทยในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ (สถาบันไทยศึกษา, 2529; คณะอนุกรรมการฯ ด้านค่านิยม, 2529; สัญญาสัญญาวิวัฒน์, 2533; ภิรมย์ ศรีเพชร, 2540; เปรม ตินสุลานนท์, 2547; นพดล กรรณิกา และคณะ, 2548; สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2549; กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2551; วีระ อัมพันธ์สุข, 2551; กระทรวงวัฒนธรรม, 2552; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553; หทัยรัตน์ ทับพร, 2553) ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยใช้กรอบแนวคิดการเสริมสร้างนิสัยโดยใช้หลักการพัฒนาจิตพิสัยของ บลูม มาร์ดิส และแฮสตีงส์ (Bloom Madaus and Hastings) (1981) ที่ศึกษาคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้าน จิตพิสัย (Affective Domain)

และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) โดยในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาด้านจิตพิสัยที่มีการพัฒนาแบ่งเป็น 5 ขั้น คือ 1) ขั้นการรับรู้ (Perceiving or Receiving) 2) ขั้นการตอบสนอง (Responding) 3) ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing) 4) ขั้นการจัดระบบ (Organizing) และ 5) ขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย (Characterization) โดยนำแนวคิดมาบูรณาการในการจัดทำแนวทางร่วมกับมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561, 2561, น.19-21) ที่มีพันธกิจหลัก 5 ด้าน คือ 1) ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 2) ด้านการวิจัยและนวัตกรรม 3) ด้านการบริการวิชาการ 4) ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ 5) ด้านการบริหารจัดการ

3. การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบให้คะแนน (Scoring rubrics)

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย มีเนื้อหาสาระของแนวคิดเพื่อการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสิต
2. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นไทย
3. แนวคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษา
4. มาตรฐานและเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษา
5. การส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะนิสิต

1.1 ความหมายของคุณลักษณะ

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (ออนไลน์) ได้นิยามความหมายของคำว่า “คุณลักษณะ” หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำในขณะที Webster’s Third New International Dictionary (Webster, N., 1966, pp. 65) ได้ให้ความหมายที่ชี้เฉพาะเจาะจงลงไปอีกว่า คุณลักษณะ หมายความว่า ได้เป็น 2 ประการใหญ่ คือ 1) หมายถึง ลักษณะนิสัย ลักษณะ คุณสมบัติ หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล และ 2) หมายถึง ลักษณะของรูปร่าง รูปแบบ หรือ ปัจจัยที่เป็นลักษณะเด่นของแต่ละบุคคลซึ่งใช้ในการแบ่งแยก ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสิ่งของ หรือบุคคลที่สังเกตได้อย่างชัดเจน

เพชรรัตน์ ไชครุ่ง (2557, น. 23) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะของนิสิตตาม อุดมศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกล่าวถึงคุณลักษณะไว้ว่า หมายถึง สภาพหรือสิ่งมีอยู่ประจำในบุคคลที่แสดง หรือกระทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นพฤติกรรม ลักษณะท่าที อุปนิสัย คุณสมบัติความสามารถ ความรู้ทักษะ และเจตคติ เป็นพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำที่ดีเด่นของบุคคลว่า "บุคคลต้องมีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง" และเป็นพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาบุคคล จากองค์กรหรือสถานศึกษาต่าง ๆ ที่อยากให้มีอยากให้เกิดและอยากให้เป็น

ในทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, น. 5) กล่าวถึง คุณลักษณะ หมายถึงสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นหรือลักษณะประจำของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นการแสดงออกสังเกตและเห็นได้ ในทิศทางเดียวกัน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548, น. 2) ก็ได้ให้ความหมาย คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่า หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้าน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ จำปีเรือง ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการพัฒนาตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนหรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงคุณงามความดีหรือพฤติกรรมที่ปรากฏเป็นที่ประจักษ์สู่สาธารณชน (2559, น. 15)

จากนิยามความหมายดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดจึงกล่าวสรุปได้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมอันดีงามที่ประพฤติปฏิบัติจนเป็นกิจวัตร โดยในที่นี้คือ คุณลักษณะของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่มีบุคลิก ลักษณะ อุปนิสัยที่ดีงามตามครรลองความเป็นไทยอันเป็นที่ต้องการและพึงประสงค์ของสถานศึกษาและสังคมประเทศชาติ

1.2 ความสำคัญของคุณลักษณะนิสิต

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554, น. 1) กล่าวถึงความสำคัญของ คุณลักษณะนิสิตนักศึกษาไว้ว่า ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในประเทศให้เป็นบัณฑิตที่มี คุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น ตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ได้กำหนดเป้าหมาย คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและ พัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และ นวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาที่ ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560 – 2564) (สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, 2561, น. 19 – 20) ที่มีแนวทางในการดำเนินงานเรื่องการสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนา นิสิตนักศึกษาให้มีคุณธรรมควบคู่ความรู้สูงขึ้น ตามปรัชญา ศาสนา ค่านิยม จารีตประเพณีที่เป็น ฐานรากของสังคมไทย ซึ่งจะเป็นการใช้กลไกเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาและเครือข่าย บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาทุกระดับ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

และนิสิตนักศึกษา ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อสังคมมีความรู้ควบคู่คุณธรรมต่อไป

สรุปได้ว่าคุณลักษณะนิสิตถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร คณาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่เรียนเองจะต้องไม่ละเลยเพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายทางการศึกษาของประเทศชาติในการผลักดันและพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อสังคมโดยมีความรู้ควบคู่คุณธรรม

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะนิสิต

ทฤษฎีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะนิสิต มีนักวิชาการได้ศึกษาและแสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาคุณลักษณะไว้หลายทฤษฎี ดังนี้

1.3.1 แนวคิดการเสริมสร้างและพัฒนานิสิตของ อาเธอร์ ชิคเคอริง และลินดา ไรเซอร์ (Arthur W. Chickering and Linda Reisser)

เป็นทฤษฎีการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลในช่วงอายุ 17-25 ปี และเชื่อว่าการพัฒนาของ บุคคลเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต แต่ช่วงเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านความสามารถ การควบคุม อารมณ์ และความเป็นตัวของตัวเอง คือช่วงอายุ 18- 23 ปี ซึ่งก็คือวัยนิสิตนักศึกษา โดยชิกเคอริงมองว่านิสิตนักศึกษาอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และสิ่งสำคัญที่สุดที่จะต้องพัฒนา คือ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Identity) ในปี ค.ศ. 1969 เขาจึงได้เสนอการพัฒนานิสิตนักศึกษา 7 ด้าน (Seven Vectors of Development) ในหนังสือ Education and identity ได้แก่

1. การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence)
2. การจัดการกับอารมณ์ (Managing Emotions)
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Developing Autonomy)
4. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity)
5. การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นอย่างอิสระ (Freeing Interpersonal Relationships)
6. การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose)
7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

ในการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตานั้นขึ้นอยู่กับการพัฒนาใน 3 ด้านแรก เพราะนิสิตนักศึกษา จะต้องรู้แน่ชัดก่อนว่าตนเองเป็นใคร โดยแยกตนเองออกจากคนอื่น ๆ ก่อนที่จะไปสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างอิสระ และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และเป็นทฤษฎีที่สถาบันอุดมศึกษามักจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ต่อมาชิกเคอริงและไรเซอร์

(Chickering, A. W., & Reisser, L., 1993 อ้างถึงใน ญัฐมน พันธุ์ชาติตรี, 2559, น. 106-108) ได้ ทบทวนแนวคิดนี้ และได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง จึงได้ปรับเปลี่ยนการ พัฒนานิสิตนักศึกษา 7 ด้าน เป็นดังนี้

1. การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) นิสิตนักศึกษา จะสามารถพัฒนาความสามารถ ในระหว่างที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านสติปัญญา ด้าน ร่างกาย และความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือความสัมพันธ์กับสังคม โดยที่พวกเขาจะมีความรู้สึกรู้ว่า ตัวเองมีความสามารถมากขึ้น เพื่อได้เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในความสามารถของตนเอง รู้จักที่จะ ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่น และมีการบูรณาการทักษะต่างๆ ของตัวเองจนทำให้กลายเป็นคนที่มี ความมั่นใจในตนเอง

2. การพัฒนาการจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) นิสิตนักศึกษาหลายคนอาจต้องประสบกับอารมณ์ในแง่ลบ ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความกลัว ความเจ็บปวด ความเบื่อหน่าย หรือความเครียด ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเมื่อมีอารมณ์แง่ลบเหล่านี้ มากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการศึกษา ดังนั้น นิสิตนักศึกษาจึงต้องมีการจัดการด้านอารมณ์ที่ดี งานสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านนี้ ไม่ได้เป็นการกำจัดอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่จะ ต้องตระหนักและรับรู้ถึงอารมณ์เหล่านี้ว่าเป็นสัญญาณบอกสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. การพัฒนาความเป็นอิสระจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพา อาศัยกัน (Moving Through Autonomy toward Interdependence) สิ่งสำคัญที่นิสิตนักศึกษา จะต้องพัฒนาในที่นี้ก็คือ การเรียนรู้ที่จะพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี ตัวเองเป็นอยู่ ไม่ถูกครอบงำด้วย ความคิดเห็นของคนอื่น และมีความรับผิดชอบเป้าหมายในชีวิตที่ตัวเองได้เลือกไว้ ซึ่งการพัฒนา ในด้านนี้จะต้องนำไปสู่ความเป็นอิสระทั้งทางอารมณ์ และในด้านความต้องการความช่วยเหลือ จากภายนอก และนำไปสู่การยอมรับการพึ่งพาอาศัยกันในขั้นต่อมา

4. การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationships) รวมถึงการยอมรับและชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถในการใกล้ชิดผูกพันกับผู้อื่น การยอมรับความแตกต่าง ทั้งความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมด้วย การตระหนักถึงความแตกต่าง การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง เปิดเผย ความอยากรู้อยากเห็น และการเป็นปรัวิสัย (Objective) ไม่ยึดติดกับความเห็นของตน

5. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity) การสร้าง เอกลักษณ์นั้น ขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วคือ ความสามารถ การจัดการ

กับอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การพัฒนาเอกลักษณ์นั้นเป็นกระบวนการค้นหาว่าประสบการณ์ชนิดใด ระดับใด และการทำประสบการณ์นั้น ๆ บ่อยเท่าไรที่จะทำให้เราพึงพอใจ รู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในตนเอง

6. การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) เพิ่มความสามารถในการเป็นคนที่มีความตั้งใจแน่วแน่และการประเมินความสนใจในทางเลือกต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวางแผนสำหรับการกระทำและมีการกำหนดสิ่งที่จะต้องทำก่อน ทั้งในเรื่องของแผนและแรงบันดาลใจเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว ตลอดจนความผูกพันกับบุคคลอื่นและครอบครัว นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงเป้าหมายที่แตกต่างกันของตนให้อยู่ภายใต้เป้าหมายหลักที่ใหญ่กว่าและมีความหมายมากกว่า รวมไปถึงการมีความตั้งใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity) เป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาความมีคุณธรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรม การทำตามความเชื่อต่าง ๆ ไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ 2) ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล เป็นการยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ อย่างมีสติในขณะเดียวกันก็เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และ 3) การพัฒนาความเหมาะสม คือ การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัว กับพฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

1.3.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตของ อเล็กซานเดอร์ แอสติน

อเล็กซานเดอร์ แอสติน ศาสตราจารย์ด้านการอุดมศึกษา แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (University of California) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ พื้นฐานของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาไว้ ดังนี้ (Alexander, V. W. A. , 1993 อ้างถึงใน ณัฐมน พันธุ์ชาติตรี, 2559, น. 108-109)

การมีส่วนร่วม คือ การใช้ร่างกายและแรงใจเข้าไปสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่ทั่วไป เช่น ประสบการณ์ในการเป็นนิสิตนักศึกษา หรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจง เช่น การเตรียมตัวสอบวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้น อาจจะเป็นสิ่งที่ทั่วไป หรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจงก็ได้

การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นในลักษณะที่แตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณที่แตกต่างกัน และในขณะเดียวกันนิสิตนักศึกษาหนึ่งคนก็อาจจะมีส่วนร่วมกับสิ่งต่าง ๆ กัน ในเวลาที่แตกต่างกันด้วยก็ได้ อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นลักษณะของการมี

ส่วนร่วมก็คือ มีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณของนิสิตนักศึกษา อาจวัดได้ในแง่ที่ว่า ชั่วโมงในการเรียนแต่ละวันที่นิสิตใช้ในการศึกษาในชั้นเรียน ส่วนในเชิงคุณภาพอาจวัดในแง่ที่ว่า งานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมาย นิสิตนักศึกษามีความรู้และความเข้าใจได้ว่อย่างไรบ้าง เป็นต้น

การพัฒนาการเรียนรู้อ และบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่เกิดจาก โปรแกรมการศึกษานั้น เป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณ และคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนิสิต นักศึกษาในโปรแกรมการศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้ทั้งนั้น ในการที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา จะขึ้นอยู่กับความสามารถและประสิทธิภาพของนโยบายหรือการปฏิบัติการใด ๆ ทางการศึกษา ของสถาบัน ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้เวลาและพลังงานของนิสิตนักศึกษา

1.3.3 แนวคิดการเสริมสร้างนิสิตโดยใช้หลักการพัฒนาจิตพิสัยของ บลูม มาร์ดัส และแฮสติงส์ (Bloom Madaus and Hastings)

บลูม มาร์ดัส และ แฮสติงส์ Bloom Madaus and Hastings (1971) นักจิตวิทยาและนักศึกษาชาวอเมริกัน ที่คิดว่าการพัฒนาจิตพิสัยเป็นการพัฒนาคุณภาพทางจิตใจ เพื่อโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นพฤติกรรมที่ถาวร ต่อเนื่องใน ระยะยาว ไม่ใช่เป็นการพัฒนาชั่วคราว โดยพวกเขาได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ด้านความคิด หรือ “พุทธิพิสัย” (Cognitive Domain) ด้านการปฏิบัติ หรือ “ทักษะ พิสัย” (Psychomotor Domain) และด้านความรู้สึก หรือ “จิตพิสัย” (Affective Domain) ซึ่งใน อารมณ์ความรู้สึกหรือจิตพิสัยซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญของงานวิจัยนี้ มีการจำแนกจุดมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาทางจิตพิสัยโดยเฉพาะ ซึ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีกระบวนการในการพัฒนาไปสู่ลักษณะ นิสัย ดังต่อไปนี้

1. ขั้นการรับรู้ (Perceiving or Receiving) เป็นขั้นตั้งต้นในการที่พัฒนา ลักษณะนิสัยใด ๆ ในบุคคลนั้นจะต้องมีการรับรู้และใส่ใจในสิ่ง ๆ นั้นก่อน ดังนั้นหากเราต้องการที่ จะคุณลักษณะใดให้แก่บุคคลจึงต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อม สถานการณ์ หรือสิ่งเร้าที่เอื้อต่อ การรับรู้ เข้าใจ และสนใจในคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น

2. ขั้นการตอบสนอง (Responding) เป็นการพัฒนาจิตพิสัยในขั้นต่อมา ที่เราจำเป็นต้องพยายามให้บุคคลนั้นมีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้านั้นจนเกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถที่จะพัฒนาความสนใจที่มีอยู่ให้มากขึ้น ไปจนถึงการพัฒนาเป็นคุณลักษณะ หรือลักษณะนิสัยได้

3. ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing) เมื่อบุคคลนั้นมีการตอบสนองและได้รับ ผลเป็นที่พึงพอใจ บุคคลนั้นก็จะเริ่มเห็นคุณค่าของสิ่ง ๆ นั้น ดังนั้นในขั้นนี้ หากเราสามารถที่จะจัด

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์หรือเป็นการให้กับบุคคลนั้นได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติตามลักษณะ หรือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ก็จะเป็นการทำให้บุคคลนั้นเห็นคุณค่าของการปฏิบัติและมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติเช่นนั้นต่อไปในระยะยาว

4. ขั้นการจัดระบบ (Organizing) เมื่อบุคคลนั้นเห็นคุณค่าของคุณลักษณะที่พึงประสงค์แล้ว จะสามารถพัฒนาขึ้นไปเป็นลักษณะนิสัยได้นั้น บุคคลนั้นจะต้องรับนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้ในวิถีชีวิตของตนเองได้อย่างเป็นระบบระเบียบ ในขั้นนี้จึงถือเป็นอีกขั้นสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลนั้นไปสู่ขั้นสูงสุดของการพัฒนาด้านจิตพิสัยนั่นก็คือ ขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย

5. ขั้นการพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย (Characterization) บุคคลใดที่สามารถปฏิบัติตัวตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่นำมายึดถือในวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างสม่ำเสมอ ในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาไปจนถึงขั้นการเป็นลักษณะนิสัยของตน ซึ่งนับว่าเป็นขั้นสูงสุดของการพัฒนาด้านจิตพิสัย

กล่าวโดยสรุปการเสริมสร้างคุณลักษณะของนิสิตแนวคิด 3 แนวคิดหลักข้างต้น ประกอบด้วย 1) แนวคิดการเสริมสร้างและพัฒนานิสิตของ อาเธอร์ ชิคเคอริง และลินดา ไรเชอร์ (Arthur W. Chickering and Linda Reisser) เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยอายุ 18- 23 ปี ซึ่งถือเป็นช่วงเหมาะสมของมนุษย์ในการพัฒนาบุคลิกภาพด้านความสามารถ การควบคุม อารมณ์ และความเป็นตัวของตัวเองที่จะสร้างเอกลักษณ์หรือคุณลักษณะเฉพาะตน 2) แนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตของ อเล็กซานเดอร์ แอสติน (Alexander W. Astin) ที่เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตรเพื่อที่จะได้รับประสบการณ์และการพัฒนาพัฒนาด้านการเรียนรู้ และบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา และ 3) แนวคิดการเสริมสร้างนิสิตโดยใช้หลักการพัฒนาจิตพิสัยของ บลูม มาร์ดัส และ แอสติงส์ (Bloom Madaus and Hastings) ที่เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพทางจิตใจ เพื่อโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นพฤติกรรมที่ถาวรต่อเนื่องในระยะยาว ซึ่งงานวิจัยนี้ยึดแนวคิดหลักการพัฒนาจิตพิสัยของ บลูม มาร์ดัส และ แอสติงส์เป็นกรอบแนวคิดหลักในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยนำขั้นตอนการพัฒนาจิตพิสัยทั้ง 5 ระดับมาปรับใช้ในการพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นไทย

2.1 ความหมายและความสำคัญของความเป็นไทย

หทัยรัตน์ ทับพร (2543, 2553) ได้สรุปไว้ว่า ความเป็นไทย หมายถึงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนไทยมีความแตกต่างจากคนชาติอื่น อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ และยังคงครอบคลุมไปถึงในเรื่องจิตสำนึกความเป็นไทย ลักษณะนิสัย และวัฒนธรรมของไทยด้วย

ธนสิน ชุตินทรานนท์ (2559) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไทยไว้ว่า หมายถึงสิ่งสำแดงความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนไทย ซึ่งได้รับการปลูกฝังและถ่ายทอดสู่จิตสำนึกจากรุ่นสู่รุ่น ทั้งนี้มีพลวัตสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขบริบททางสังคม

นพรัตน์ ศรีแปดริ้ว (2556) กล่าวถึง ความเป็นไทย คือ ผลรวมขององค์ประกอบของความรัก ความผูกพัน ความเชื่อ ค่านิยม การเห็นคุณค่า ที่มีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ความเป็นคนอารมณดี มีน้ำใจ นิยมไทย การมีส่วนร่วมอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

นุชรี คงโพธิ์น้อย (2555) สรุปเกี่ยวกับนิยามและความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นไทยไว้ว่า เป็นคุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความตระหนัก เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญและพึงพอใจในเอกลักษณ์ของไทย ภาษาไทย สีนค้ำและภูมิปัญญาไทย กิริยามารยาทไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งทุกสิ่งหลอมรวมเข้าด้วยกันจนเป็นความเป็นไทย

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2553) ระบุว่า ความเป็นไทย คือ รอยยิ้มความเป็นมิตร ความมีน้ำใจไมตรี และวิถีชีวิตที่เรียบง่าย พอเพียง

ดาวใจ ประกอบทรัพย์ (2553) ให้คำนิยามของความเป็นไทยว่า หมายถึงการยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย จึงมีความรู้สึกรักและปรารถนาดีต่อประเทศไทย พร้อมทั้งยึดถือแนวคิดและค่านิยมไทยที่ดั้งเดิมก่อให้เกิดการดำรงรักษาและปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ (2551) ระบุว่า ความเป็นไทยมีสองลักษณะประกอบกัน คือมีทั้งลักษณะที่แข็งตัวเป็นสถาบัน ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ยาก ขณะเดียวกันก็มีทั้งส่วนที่ยืดหยุ่นเลื่อนไหลมีพลวัต คือปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับบริบทที่อยู่แวดล้อม

วีระ อัมพันสุข (2551) ระบุว่า ความเป็นไทย คือ สภาพที่ประเทศไทย หรือสยามประเทศมีอำนาจอธิปไตยสมบูรณ์ มีสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน สามารถดำรงรักษาความเป็นเอกราชไว้ได้อย่างมั่นคงทุกด้าน

จารุณี สุขชัย (2550) ระบุว่า ความเป็นไทย คือ ลักษณะเฉพาะในด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจ และรับรู้ตรงกันว่า คือสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย ลักษณะเด่นของคนไทย ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมไทย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540, น. 35) ได้ให้ความหมายของความเป็นไทยว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าภาคภูมิใจและสำนึกในความเป็นคนไทยที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองพร้อมที่จะปฏิบัติ ปกป้องและสืบทอด อีกทั้งเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จากความหมายของความเป็นไทยโดยรวมจึงอาจสรุปได้ว่า ความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษผู้ลูกหลานคนไทย โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันหลักของประเทศที่หล่อหลอมในการดำเนินชีวิต โดยมีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจกายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

2.2 ลักษณะของความเป็นไทย

สถาบันไทยศึกษา (2529) ได้เสนอองค์ประกอบของความเป็นไทยว่าประกอบไปด้วย 5 มิติ ได้แก่

1. ความเป็นไทยด้านศิลปะ อันประกอบด้วย ทศนศิลป์ นฤมิตศิลป์ สุนไทยดนตรีไทย วัฒนธรรมไทย
2. ความเป็นไทยด้านภาษา อันประกอบด้วย ปฏิภาณทางภาษา การเล่นกับภาษา
3. ความเป็นไทยด้านศาสนาและความเชื่อ
4. ความเป็นไทยในด้านวิถีชีวิตและครอบครัวไทย อันประกอบด้วย วิถีชีวิตรูปแบบครอบครัว การปลูกฝังคุณธรรมและอาชีพ
5. ความเป็นไทยด้านการเมืองการปกครอง อันประกอบด้วย การประสานประโยชน์

คณะกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม (2529, น. 91-92, 100-101) ได้เสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นไทยไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. ความเป็นไทยทางวัตถุ เช่น ที่อยู่ เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ ภาษา อาหารและศิลปะ

2. ความเป็นไทยทางการกระทำหรือความประพฤติ เช่น การพูดจา การไหว้ กิริยามารยาทต่อผู้ที่มีอายุน้อยกว่า อายุเท่ากัน และอายุมากกว่า

3. ความเป็นไทยทางความรู้และความคิด หรือทางจิตสำนึก เช่น ความรักในเอกราช มีความชาตินิยม อุดมคติบริโศกของไทย

สอดคล้องกับแนวคิดของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2533) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะความเป็นไทยว่า ความเป็นไทยสามารถแสดงได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจจะจัดหมวดหมู่สิ่งที่แสดงความเป็นไทยได้ 3 ประการ คือ

1. ความเป็นไทยทางวัตถุ ได้แก่ วัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เช่น ผ้าถุง ผ้าซิ่น โจงกระเบน บ้านหรือที่อยู่อาศัย บ้านทรงไทยต่าง ๆ เครื่องมือ เครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น ใถ คราด กระบุง ของเล่น เช่น ตะกร้อ สะบ้า

งานศิลปะต่าง ๆ เช่น เครื่องดนตรีไทย เพลงไทย เป็นต้น

2. ความเป็นไทยทางการกระทำหรือพฤติกรรมที่มีระเบียบประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมา นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงความเป็นไทยที่เกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่ยึดถือปฏิบัติกันมาแต่ในอดีต

3. ความเป็นไทยทางความรู้และความคิด ความเป็นไทยทั้งทางวัตถุและทางการกระทำหรือความประพฤติตามที่กล่าวมาแล้วนั้นล้วนมีที่มาจากความเป็นไทยทางใจ หรือความรู้ทางความคิดอย่างไทยทั้งสิ้น กล่าวคือ ความรู้ ความคิดอย่างไทยเป็นตัววางแบบ หรือก่อลักษณะกำหนดรูปร่างสิ่งเหล่านั้นขึ้นก่อน แล้วจึงไปกระทำหรือแสดงออกทางกาย และทางวัตถุอีกทอดหนึ่ง ความเป็นไทยทางใจจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด หากมีการสูญเสียไปก็เหมือนกับสูญเสียความเป็นไทยทั้งหมดเลยทีเดียว

ภิรมย์ ศรีเพชร (2540, น. 1) ได้จำแนกเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่ควรปลูกฝังแก่เด็กและเยาวชนเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. มรดกทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย นอกจากสถาบันหลักที่สำคัญ 3 สถาบัน ได้แก่ ชชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่คนไทยจงรักภักดี ยังมีสิ่งที่บ่งบอกความเป็นไทยที่ชัดเจน คือ ภาษาไทย ภูมิปัญญาไทย มารยาทไทย ขนบประเพณี ฯลฯ

2. คุณธรรมของความเป็นไทย ได้แก่ ความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักเด็กและผู้ใหญ่ ความกตัญญูรู้คุณ ความมีน้ำใจ ความประหยัด และนิยมไทย

เปรม ติณสูลานนท์ (2547) กล่าวถึง ความเป็นคนไทยด้วยจิตวิญญาณ ประกอบด้วย 4 ประการได้แก่ 1) การแต่งกาย 2) บุคลิกภาพและกิริยามารยาท 3) อาหารไทย 4) ภาษาไทย และถ้าเราเชื่อว่า จิตวิญญาณเป็นพลังสำคัญ และเพื่อให้คนไทยมีความเป็นคนไทยด้วยจิตวิญญาณกันให้มากที่สุด พวกเราควรกระทำดังนี้ 1) จิตวิญญาณซึ่งติดกับตัวเรามาตั้งแต่เกิด มากบ้าง น้อยบ้าง เราสามารถสร้างเพิ่มเติมให้มากขึ้นได้ โดยการใฝ่หา การเรียนรู้ และ ความสำนึกในความเป็นคนไทย 2) ยกย่องคนไทยที่มีความเป็นคนไทยด้วยจิตวิญญาณให้เป็นที่ ประจักษ์เพื่อคนอื่นจะได้ถือเป็นแบบอย่างและประพฤติปฏิบัติตาม 3) ใช้ความรัก ความภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทย ความแน่วแน่ที่จะทำความดีเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน เป็นสื่อสร้าง จิตวิญญาณอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ความรักเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ถ้าเราเริ่มต้นสิ่งใดด้วยความรัก เราจะเริ่มต้นด้วยความหวังที่จะประสบความสำเร็จได้

นพดล กรรณิกา และคณะ (2548, น. 2-4) ได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ความภูมิใจในความเป็นไทย และสามารถสรุปประเด็นเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะ ความเป็นไทย ดังนี้

1. ความภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย หมายถึง สัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึง ความเป็นไทย ได้แก่ ภาษา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม รวมทั้งเอกลักษณ์ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึง ความเป็นไทย เช่น ธงชาติ การไหว้ ชุดไทย ภาษาไทยและภาษาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ไทยและ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น วรรณกรรม วรรณคดีไทย สถาปัตยกรรมไทย จิตรกรรมแบบไทย ประติมากรรม ศิลปหัตถกรรม ประเพณีไทย ประเพณีพื้นบ้าน เพลงชาติไทย นาฏศิลป์ไทย เครื่องดนตรีไทย ศิลปะ ดนตรีพื้นบ้าน มวยไทย ตะกร้อไทย การแพทย์แผนไทย เป็นต้น

2. ความภูมิใจในวิถีชีวิตความเป็นไทย หมายถึง ทักษะคติต่อวิถีการดำรงชีวิตใน ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมไทย เช่น ความเป็นมิตรต่อกันไทยด้วยกัน และคนต่างชาติจากทุกประเทศ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามวิกฤติ เป็นต้น การดำรงชีวิต เช่น การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในความหลากหลายเชื้อชาติ การอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน การเป็นครอบครัว ขนาดใหญ่ เป็นต้น อาหารการกิน เช่น การทานอาหารรสจัด ความหลากหลายของรสชาติอาหาร และผลไม้ไทย เป็นต้น นิสัยและบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของคนไทย เช่น การมีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การเคารพคนที่อาวุโส ความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความรักอิสระ เสรีภาพ การรักพวกพ้อง

3. ความภูมิใจในการปกครอง การเมือง ระบบสังคมไทย และทรัพยากรของประเทศ หมายถึง ความรู้สึกภูมิใจในโครงสร้างของระบบต่าง ๆ ภายในสังคมไทย ได้แก่

สถาบันพระมหากษัตริย์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ และระบบการศึกษา เช่น ความเป็นเอกราช การปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ สิทธิเสรีภาพ กฎหมายไทย ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง เป็นต้น รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ เช่น น้ำ ป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (2549) ได้ระบุเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยไว้ในส่วนเอกลักษณ์ของชาติ ที่ถือว่าเป็นลักษณะเด่นหรือความดีเฉพาะที่มีร่วมกันของชนชาติไทย โดยประกอบด้วย สถาบันหลัก 4 สถาบัน คือ

1. สถาบันชาติ แยกย่อยได้ดังนี้

- 1.1) ดินแดน
- 1.2) ประชากร
- 1.3) ความมีเอกราชและอธิปไตย
- 1.4) รัฐบาลและการปกครอง
- 1.5) ภาษาไทย
- 1.6) วัฒนธรรมไทย
 - ศิลปะ
 - วิถีชีวิตและความเป็นอยู่
 - ประเพณีไทย
 - อาหารไทยและขนมไทย
 - การแต่งกายไทย
 - ภูมิปัญญาไทย / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - มรดกโลก
- 1.7) เกียรติภูมิประเทศ
- 1.8) ทรัพยากรธรรมชาติ

2. สถาบันศาสนา

3. สถาบันพระมหากษัตริย์

4. สถาบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ (2551) ระบุว่า ความเป็นไทยมีสองลักษณะประกอปกกัน คือมีทั้งลักษณะที่แข็งตัวเป็นสถาบัน ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ยาก ขณะเดียวกันก็มีทั้งส่วนที่ยืดหยุ่น

เลื่อนไหลมีพลวัต คือปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับบริบทที่อยู่แวดล้อม โดยสรุปแบ่งความเป็นไทยออกเป็น 5 มิติ ได้แก่

1. ภาษาไทย
2. ระบบคุณค่าหรือค่านิยมที่ดำรง และการแสดงพฤติกรรมในปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

3. กรอบเพศภาวะของ “ผู้หญิง”
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณี และพิธีกรรมตามจารีต
5. วัตถุประสงค์ลักษณะ หรือสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม
วิระ อัมพันธุ์ (2551) ระบุว่า คุณลักษณะเด่นของไทยมี 8 ประการ ได้แก่

1. เพลง
2. แผ่นดินไทย
3. ความมีอิสรภาพ
4. ความเป็นคนไทย (รักความสามัคคี รักสงบ)
5. พระราชพิธี
6. พิธีกรรม
7. ศิลปะไทย
8. มรดกไทย

กระทรวงวัฒนธรรม (2552) ได้กำหนดแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2559 ที่ระบุเป้าประสงค์ระดับบุคคลที่แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นไทยไว้ 4 ด้าน คือ

1. คนไทยมีความรู้ ความเข้าใจงานด้านวัฒนธรรม และสามารถรักษาอัตลักษณ์ของตนบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. คนไทยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีค่านิยมและปรับปรุงวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของชุมชน และสังคม

3. คนไทยมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4. คนไทยใช้คุณธรรมนำความรู้สร้างสรรค์สังคมให้เข้มแข็งและมั่นคง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2553) ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งหนึ่งในคุณลักษณะ

ที่ผู้เรียนพึงมีคือเรื่อง “รักความเป็นไทย” ที่ได้กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนระดับชั้นมัธยมศึกษา จะต้องมีความรู้และทักษะที่แสดงออกถึงความเป็นไทย ดังนี้

1. ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวทีย

2. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

หทัยรัตน์ ทับพร (2553) รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลในโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทยที่พึงประสงค์แก่เยาวชนไทยในบริบทสังคมปัจจุบัน ว่าคุณลักษณะและคุณค่าของความเป็นไทยที่พึงประสงค์ในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. กิริยามารยาทไทย

2. จิตใจและลักษณะนิสัยแบบไทย

3. ภาษาไทย

4. ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีไทย

จากคุณลักษณะของความเป็นไทยโดยรวม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณลักษณะความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่างภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ แม้ลักษณะที่แสดงถึงความเป็นไทยออกมานั้นจะค่อนข้างกว้างและหลากหลาย แต่ในแต่ละแนวคิดก็มีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันบ้าง หรือมีมิติมุมมองที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทหรือสถานการณ์ของสังคมในยุคนั้น ๆ

3. แนวคิดเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษา

3.1 ความหมายของศิลปวัฒนธรรม

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556, น. 783) ให้ความหมายคำว่า ศิลปะ หมายถึง งานฝีมือ งานฝีมือทางช่าง การแสดงออกซึ่งอารมณ์ที่แสดงถึงความสะเทือนใจให้ประจักษ์ ส่วนคำว่า วัฒนธรรม นั้นหมายถึง สิ่งที่ทำให้วิถีชีวิตของหมู่คณะเจริญ งอกงาม

กรมศิลปากร (2542, น. 145) กล่าวถึงศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ว่าได้ให้ความหมายของศิลปะไว้ว่า หมายถึง วรรณคดี ดนตรี จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม โดยศิลปะเหล่านี้ทำให้มวลมนุษยชาติเป็นพี่น้องกัน โดยศิลปะต้องไม่มีขอบเขตไม่จำกัดเชื้อชาติ ไม่มีการแข่งขันกันในเรื่องผลประโยชน์ เป็นสิ่งสำคัญที่จะยกระดับจิตใจของเรา

ให้อยู่ในอาณาจักรที่สูงส่ง และให้ความหวังในอนาคตอันเป็นอุดมคติแก่เรา ส่วนความหมาย วัฒนธรรมได้นิยามไว้ว่า เป็นจิตวิญญาณ และรูปแบบในการดำรงชีวิต เป็นความก้าวหน้าทาง ศิลปวิทยาการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่อย่างสุขกาย สบายใจ (กรมศิลปากร, 2542, น. คำนำ)

เจตนา นาควัชระ (2542, น. 7-9) ให้ความเห็นเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมว่า ศิลปวัฒนธรรม นั้นมีความสำคัญ มีบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรม วัฒนธรรม และความสามารถใน การทหคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ในการศึกษาผู้ศึกษาจะต้องย้อนดูของ เก่าแก่ทางศิลปะ และศึกษา จนทำให้เกิดสิ่งที่จรรโลงใจและสนับสนุนให้เกิดการจรรโลงศีลธรรม อันดี ดังนั้น ศิลปะกับ วัฒนธรรมจึงมีปรากฏ และศิลปะจะเป็นตัวบอกถึงควมมีวัฒนธรรมอันดี ตลอดมา

วรรณนา นาวิกมูล (2544, น. 33) กล่าวว่านักวิชาการสาย มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ให้ความเห็นว่า ศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องของการประพฤติปฏิบัติ การประดิษฐ์ สร้าง ทำ และในการดำเนินชีวิตเป็นการแสดงค่านิยมและรสนิยมอันเป็นที่ยอมรับโดยไม่ขัดกับ หลักจริยธรรม แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการขัดเกลาแล้ว หรือได้รับการอบรมมาดี โดยอาจเป็นเรื่องที่ เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับสากล

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538, น. 266) ให้ความหมายของคำว่า "ศิลปวัฒนธรรม" ว่า หมายถึง สิ่งซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติและเป็นมรดกทางสังคมที่ได้รับการ สืบสืบทอดต่อกันมา ทั้งยังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ศิลปวัฒนธรรมนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญใน การหล่อหลอมประชาชนในชาติให้เกิดความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนเกิดความร่วมมือ ร่วมใจให้สังคมดำเนินไปด้วยความ เรียบร้อย และสามารถรักษาเอกราชของชาติมาจนทุกวันนี้ การทำนุบำรุงรักษา ค้นคว้า เผยแพร่ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นภารกิจอันสำคัญยิ่งของ หน่วยงาน ดังเช่น กรมศิลปากรที่จะผดุง รักษาศิลปวัฒนธรรมในทุก ๆ ด้าน ให้คงอยู่ได้อย่าง เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์และสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเช่นทุกวันนี้

ดังนั้นศิลปวัฒนธรรม จึงหมายถึง สิ่งซึ่งแสดงถึงการสร้างสรรค์ ความเป็น เอกลักษณ์ ลักษณะเฉพาะ มรดกของชาติ วิถีชีวิตในการดำรงชีพ และศีลธรรมอันดีงามที่ควร ประพฤติปฏิบัติ อันควรสืบสืบทอด ยกย่องชื่นชม และอนุรักษ์ไว้ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน หน่วยงาน หรือ สถานศึกษาต่าง ๆ และสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ให้สืบสืบทอดต่อไป

3.2 ความหมายของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

เนื่องจากศิลปวัฒนธรรมเป็นผลสืบทอดจากการปฏิบัติตนของกลุ่มคนในด้านการดำรงชีวิต และการติดต่อกันก็ก่อให้เกิดการรับและแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นมรดกทางสังคม ที่ต้องมีการเรียนรู้และถ่ายทอดให้แก่กันและกัน ซึ่งการถ่ายทอดนี้ทำให้ศิลปวัฒนธรรมเกิดการเผยแพร่ และผสมผสานทางศิลปวัฒนธรรมระหว่างสังคมหนึ่งกับอีกสังคมหนึ่ง ในบางครั้งศิลปวัฒนธรรมใหม่ของสังคมหนึ่งอาจเข้าไปมีอิทธิพลครอบงำศิลปวัฒนธรรมเพิ่มให้ถูกลืม เลือนหรือลดความสำคัญลงจนถึงขั้นถูกกลืนหายไปโดยศิลปวัฒนธรรมอื่น ดังนั้นการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญยิ่งต่อความมั่นคงและความคงอยู่ของชาติ

วัลยา โกลุม (2530, น. 34) กล่าวว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมของการรักษา การถ่ายทอด การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงศิลปวัฒนธรรมเดิม ให้เหมาะสมกับสภาพอันแท้จริงของสังคมและธรรมชาติที่แวดล้อม เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมของสังคมดำรงอยู่และเจริญงอกงาม นักการศึกษาหลายท่านได้ตระหนัก และแสดงทัศนะถึงรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ในการทำงานที่จะนำมาใช้ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้ดำรงคงอยู่

อัสมา สุวรรณปากแพรง (2537, น. 59) กล่าวว่า สังคมไทยต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางศิลปวัฒนธรรม และเราสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยได้โดยอาศัยกลยุทธ์ การดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1. จะต้องพยายามสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทย ให้เป็นมรดกทางสังคมตกทอดไปสู่ ชนรุ่นต่อ ๆ ไป ซึ่งก็คือเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน

2. จะต้องส่งเสริมให้ศิลปวัฒนธรรมไทย เข้ากันได้ด้วยดีกับการเปลี่ยนแปลงและสภาพแห่งยุคสมัย แต่สิ่งที่สำคัญที่เข้ามาผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรมไทยจะต้องไม่ขัดและเป็นปฏิปักษ์กับแก่นแท้หรือรายละเอียดของศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างเด่นชัด

3. จะต้องพยายามส่งเสริมให้ศิลปวัฒนธรรมไทยแพร่กระจายไปในหมู่สมาชิกของสังคม ให้เกิดความรู้สึกรัก รู้สึกหวงแหน รู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน

หลักในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนั้นจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับ วิธีการเกิดศิลปวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ การธำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยไว้ด้วยการสะสม การสืบต่อ การปรับปรุงและการเผยแพร่ ในเรื่องนี้ สมชัย ใจดี และยรรยง ศรีวิริยา ภรณ์ (2540, น. 39-40) ได้กล่าวไว้ว่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การสะสม สามารถทำได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านประเพณี ศิลปะ วรรณกรรม ศิลธรรม คุณธรรมต่าง ๆ เป็นการเลือกสะสมสิ่งที่ดีงาม เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และมีการถ่ายทอดเพื่อจะได้เป็นมรดกให้กับคนรุ่นต่อไปได้ปฏิบัติ

2. การสืบต่อทางศิลปวัฒนธรรม เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากบุคคลอื่น เช่น เด็ก เรียนรู้จากผู้ใหญ่ เรียนรู้จากบรรพบุรุษ เป็นต้น เป็นการนำเอาสิ่งที่บรรพบุรุษสะสมไว้มาปฏิบัติ หากเห็นว่าดีงามหรือนำปฏิบัติตาม หรือทำแล้วมีประโยชน์ มีความหมายต่อชีวิตและประเทศชาติ เป็นการรู้จักนิยมสิ่งที่ดีของเรา หากเราไม่นิยมสิ่งที่ดีของเรา โดยมัวแต่สนใจศิลปวัฒนธรรมของชน ชาติอื่น ในที่สุดเราจะไม่เหลืออะไรเป็นของเราหรืออาจถูกกลืนชาติไปในที่สุด

3. การปรับปรุงและการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมจะต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าของเก่าดีและไม่เสียหายอะไรก็ควรเก็บไว้ สิ่งไหนเห็นว่าไม่ดีก็ทิ้งไป เป็นการปรับปรุงศิลปวัฒนธรรมให้เกิดความเจริญก้าวหน้าไม่สูญหายไป

รัตนา ชัยเศรษฐศิริ (2542, น. 19) ได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมว่าสามารถทำได้ดังนี้

1. การเก็บรักษาของเก่าแก่ทางศิลปวัฒนธรรมเป็นการสืบทอดมรดกของบรรพบุรุษ

2. ศึกษาวิธีการสืบทอดของบรรพบุรุษ โดยการเรียนเอาความรู้จากบิดา มารดา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เช่น ดนตรีไทย อาชีพเกษตรกรรม ช่างหัตถกรรม ช่างทอง ฯลฯ แล้วนำมาพัฒนา ด้าน รูปแบบให้ดีขึ้น

3. ศึกษาค่านิยมทางศิลปวัฒนธรรมของชาติโดยส่วนรวม คือ ศึกษาหาเหตุผลว่า เขาทำอย่างนี้เพราะอะไร หรือมีค่าอย่างไร ถ้ารู้ว่าจะได้หวังแทนไว้

4. อนุรักษ์ ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมพื้นฐาน เช่น หัตถกรรม การกินอยู่ บ้านเรือน สมุนไพร ฯลฯ

5. จัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อรวบรวมงานทางศิลปวัฒนธรรมไว้ต้องทำโดยริบด่วนเพราะสิ่งที่มีค่าทางศิลปวัฒนธรรมได้ถูกทำลายลงมาก

6. รวบรวมผู้สนใจ และผู้มีความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ให้มีโอกาสทำงานร่วมกัน และให้มีการอุปถัมภ์ บำรุงแก่ผู้มีความรู้แต่ขาดทุนทรัพย์เพื่อจะได้ทำงานแก่ส่วนรวมดียิ่งขึ้น

7. ศึกษาเปรียบเทียบ ศิลปวัฒนธรรมระหว่างภาคต่าง ๆ ของประเทศ เพราะจะทำให้คนไทยถิ่นหนึ่ง ๆ รู้จักศิลปวัฒนธรรมอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นบันไดไปสู่ความรักความสามัคคี

8. จัดสอนวิชาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของเราแก่นักเรียนในทุกๆระดับ นักศึกษาในทุกสถาบัน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้รักภาคภูมิใจหวงแหนมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

เสาวภา ไพทยวัฒน์ (2538, น. 225-228) หลักการเพื่อการรณรงค์ศิลปวัฒนธรรมไทย ใช้หลัก 3 วิธี คือการสร้างความรู้ความเข้าใจโดยอาศัยสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์โดยมีจุดเน้นกิจกรรมวันสำคัญๆ ของชาติ การสร้างทัศนคติที่คล้อยตาม โดยการส่งเสริมการเรียนการสอน ผลิตและเผยแพร่คู่มือเสริมการเรียนการสอน รวมทั้งผลิตและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน และการสร้างพฤติกรรมร่วม โดยขอความร่วมมือจากศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายร่วมรณรงค์ศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งการชี้้นำให้คนไทยรู้จักเลือกสรรศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม และปฏิเสธศิลปวัฒนธรรมอื่นที่ไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตแบบไทย นอกจากนี้ เสาวภา ไพทยวัฒน์ ยัง กล่าวอีกว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย สถานศึกษา ควรมีบทบาทในการชี้ นำและสร้างจิตสำนึกให้แก่เยาวชนถึงแก่นแท้ของศิลปวัฒนธรรมไทย การ ใช้วิจารณ์ญาณในการร่วมพิจารณาปัญหาทางศิลปวัฒนธรรมและแนวทางแก้ไขเพื่อให้สอดคล้อง กับกับการพัฒนาประเทศในยุคสมัยต่าง ๆ โดยรู้จักเลือกสรรสิ่งที่ดีงามไว้เป็นเอกลักษณ์เพื่อการอยู่ ร่วมกันในสังคม การระดมความคิดเห็นตามสภาพของระดับการศึกษา เพื่อการชี้ นำว่า ศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดนิ่งได้ การแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษยชาติ พึงปฏิบัติ แต่การรับศิลปวัฒนธรรมของชาติอื่น โดยการลบล้างศิลปวัฒนธรรมของตนเองนับเป็น การเสียคุณค่าแห่งตน มนุษยชาติทุกภาษาจึงต้องมีศิลปวัฒนธรรมเป็นของตนเองเพื่อแสดงความ เป็นชาติและแสดงความภาคภูมิใจในชาติของตน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คือ พฤติกรรมของคนในชาติที่คิดและแสดงออก ในการที่จะกระทำให้ศิลปวัฒนธรรมของชาติตนดำรงคงอยู่ได้ โดยใช้กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น การส่งเสริม เผยแพร่ รับเข้า ปรับเปลี่ยน เลียนแบบ การสืบสาน ตั้งรับ ผู้นำผู้ให้ การเกื้อกูลธรรมชาติ การจดจำบันทึกและการทำตามคำบอกเล่าของบรรพบุรุษ ฯลฯ โดยการนำวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ มาจัดการกระทำให้ประสานสอดคล้องกับธรรมชาติ ค่านิยมของสังคมไทยและสังคมโลกได้ย่อมนำมาซึ่งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยให้สมดุลและยั่งยืนได้ในที่สุด

3.3 ความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาไทย

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การอุดมศึกษาได้มีพัฒนาการด้านประวัติศาสตร์มาโดยลำดับตั้งแต่สมัยกรีก โรมัน อุดมศึกษาเป็นการพัฒนาเพื่อปัญญาและคุณธรรมเพื่อการทำงานในวิชาชีพ ในเวลาต่อมาสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละประเทศได้ปรับเปลี่ยนบทบาท หรือจุดมุ่งหมาย

ของตนไป เช่น ประเทศอังกฤษเน้นการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยถือว่าคนที่จบปริญญาตรี เป็นบัณฑิตที่รับใช้สังคม ประเทศเยอรมันเน้นบัณฑิตศึกษาและการวิจัย และประเทศสหรัฐอเมริกา เน้นการบริการทางวิชาการสังคม เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย ความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยในสถาบันอุดมศึกษา มีงานวิจัยของ ธัญรัตน์ จันทร์ปลั่ง (2550) เรื่อง การศึกษาวิวัฒนาการการกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช 2459 - 2549) ที่ได้อธิบายลำดับเหตุการณ์ความสำคัญแต่ละช่วงยุคสมัยไว้ว่า ในยุคเริ่มก่อตั้ง ยุคสร้างและธำรงไทย และยุคขยายการศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจ ปัจจัยภายนอกหลักที่มีผลต่อภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทย คือ สภาพการเมือง เป็นผลให้ในยุคเริ่มก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาเน้นการก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาเน้นการฝึกอาชีพ ส่วนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของในหลวงรัชกาลที่ 9 ต่อมาในยุคสร้างและธำรงไทย รัฐบาลใช้นโยบายรัฐนิยมทำให้สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญต่อภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยกำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัย ถัดมาถึงในยุคขยายการศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนภูมิภาค โดยในช่วงหลังของยุคนี้จึงเริ่มสนใจงานศิลปวัฒนธรรม จนมาสู่ในยุคโลกาภิวัตน์ : ปฏิรูปการศึกษา สภาพสังคมที่เป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา จึงมีการให้ความสนใจในภารกิจทางด้านนี้เพิ่มขึ้นปรากฏในนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีการตั้งหน่วยงานทางวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งรูปแบบการดำเนินงานตามภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ การจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานสำหรับนิสิตนักศึกษาทุกคน การเปิดหลักสูตรใหม่ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ก่อสร้างสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้มีบรรยากาศทางวัฒนธรรม การจัดตั้งหน่วยงานทางศิลปวัฒนธรรม ภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาจึงปรากฏความชัดเจนมากที่สุดในยุคนี้

อย่างไรก็ตามจุดมุ่งหมายของสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะเป็นสากลนั้นประมวลได้เป็น 3 ประการ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2517, น. 9-11)

1. มุ่งบุกเบิก แสวงหา บำรุงรักษา และถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างสรรค์วงจรของความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการ (Advancement of knowledge and academic excellence)

2. ให้ความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคม โดยถือว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่ง
วิทยาการขั้นสูงที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อความเจริญของมนุษยชาติ

3. ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และภายในขอบเขตของจุดมุ่งหมาย
ดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษากระทำหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ

- 3.1 การสอนวิชาการ และวิชาชีพเพื่อสนองความต้องการกำลังคนของ สังคม
- 3.2 การวิจัยค้นคว้าเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
- 3.3 บริการทางวิชาการแก่สังคม
- 3.4 ถ่ายทอดวัฒนธรรมและปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดบทบาทและภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
ของสถาบันอุดมศึกษาไว้ ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2533, น. 7-8)

1. ภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ควรมีขอบเขตที่กว้างขวางขึ้นโดยไม่
จำกัดอยู่เฉพาะการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทยเท่านั้น แต่รวมถึงการศึกษาให้เข้าใจความเป็น
ไทยอย่างถ่องแท้และการพัฒนาคุณลักษณะใหม่ที่ต้องการ เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในประชาคม
นานาชาติอย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี

2. สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งส่งเสริมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมและค่านิยมที่พึง
ประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่บุคคล องค์กรและสังคม รวมถึงการสรรค์สร้างบรรยากาศทางวัฒนธรรมใน
สถาบันอุดมศึกษาให้เป็นต้นแบบแก่นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรภายนอก

3. สถาบันอุดมศึกษาควรผสมผสานงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเข้าเป็นส่วน
หนึ่งในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ใน
สถาบัน

4. องค์กรทางศิลปวัฒนธรรมควรมีรูปแบบและโครงสร้างที่หลากหลายขึ้น และมี
ทรัพยากรพอเพียงในแง่กำลังคน เงินทุน และความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอก
สถาบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, น. 16-17) เห็นว่า ทิศทาง
วัฒนธรรมกับการศึกษาในกระแสแห่งการ เปลี่ยนแปลงนั้น เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดรับ
กระแสและวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ามาได้ง่าย และวัฒนธรรมไทยเป็นวิถีชีวิตของคนไทย
ส่วนวัฒนธรรมสากลคือวิถีชีวิตสากลที่ทุกชาติ ทุกศาสนามีพื้นฐานทั่วไป (Common ground)
ความประพฤติทั่วไป (Common character) บางประการ ร่วมกันได้ แต่จุดมุ่งหมายของการ
ดำเนินงานวัฒนธรรมไม่ใช่โดยการทำให้วัฒนธรรมเข้มแข็ง เกินไปจนไม่สามารถติดต่อผู้อื่นได้

เพราะวัฒนธรรมกับการศึกษา และศาสนาไม่สามารถแยกจาก กันได้ และเนื้อหาของวัฒนธรรมมี ทั้งในระดับวัฒนธรรมท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล หลาย ๆ ส่วนของเนื้อหาต้องเชื่อมโยงกัน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้ดำเนินการจัดทำองค์ประกอบมาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ สถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้เป็นจำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่ง หมายถึงจำนวนกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย หรือสถาบัน หรือคณะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ หรือ จรรโลงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ที่สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ได้จัดขึ้นในแต่ละปี กิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมการทำนุบำรุง และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งตัวบ่งชี้จะแสดงให้เห็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมรวมทั้ง แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับชุมชนสังคมในการจรรโลงศิลปวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาไทย และตัวบ่งชี้ที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่ว่า มีการพัฒนาและสร้างมาตรฐาน ศิลปวัฒนธรรม โดยสร้างเป็นมาตรฐานแสดงรากเหง้าของศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งรวบรวมรักษา รูปแบบที่ถูกต้อง ของภูมิปัญญาไทยในแขนงต่าง ๆ ให้คงอยู่ ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติ และพัฒนา ในเชิงสร้างสรรค์ และประยุกต์ภูมิปัญญาไทยให้มีการบูรณาการตาม ความเหมาะสม โดยมีการ ค้นคว้าหาข้อมูลความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ลักษณะสำคัญ วิธีการขั้นตอนการจัดทำ วัสดุ อุปกรณ์เทคนิคต่าง ๆ เป็นต้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2545, น. 57-58)

ความเคลื่อนไหวในการประเมินคุณภาพทางศิลปวัฒนธรรม โดยคณะศิลปกรรม ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดประชุมวิชาการเรื่อง สถาบันอุดมศึกษากับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ผลการประชุมได้ว่า การกำหนดดัชนีเกณฑ์เพื่อ ประเมินคุณภาพด้านศิลปวัฒนธรรมนั้น ต้องดำเนินการและมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนเพราะ ศิลปวัฒนธรรมเป็นศาสตร์ด้านสุทธยศาสตร์ที่ละเอียดอ่อน โดยจะต้องกำหนดคำจำกัดความตาม หลักวิชาการร่วมกันและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย มีการกำหนดดัชนีชี้วัดให้เป็นรูปธรรม สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องเน้นในเรื่องคุณภาพ มีการศึกษาในลักษณะบูรณาการ การสร้าง เครือข่าย ร่วมกัน โดยแต่ละสถาบันมีแผนปฏิบัติการชัดเจน หลักสูตรมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เน้น การเรียนรู้ ตลอดชีวิต เน้นการวิจัย เป็นต้น ส่วนปัจจัยและวิธีการสร้างตัวบ่งชี้ มีดังนี้ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ และคณะ, 2548, น. 5)

1. ปัจจัยการสร้างตัวบ่งชี้ เกณฑ์ พิจารณาจากบทบาทในการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม (ลักษณะองค์กร การเรียนการสอน การวิจัยการบริการวิชาการด้าน ศิลปวัฒนธรรม) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมเฉพาะสาขาทั้งระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้ง ปัจจัยด้านงบประมาณ ด้านกายภาพ บุคลากร และแผนงาน

2. ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ ที่วัดความสำเร็จทางศิลปวัฒนธรรม พิจารณาจากการมี หลักการ ที่สร้างขึ้นเป็นการเฉพาะ มีวิธีการ เกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน กระบวนการ จัดการเรียน การสอน บัณฑิต ศิลปิน นักวิชาการทางศิลปะ ความพึงพอใจ ความร่วมมือจาก คณาจารย์ บุคลากร ผู้เรียน ชุมชน สังคม การยอมรับจากสังคม การสร้างองค์ความรู้จากงานวิจัย

3. วิธีการสร้างเกณฑ์และตัวบ่งชี้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ระดับวิชาชีพ โดยแบ่งเกณฑ์ออกได้เป็น 5 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐานด้านนโยบาย 2) มาตรฐานด้านการ ส่งเสริม 3) มาตรฐานด้านการสนับสนุน 4) มาตรฐานด้านการสร้างมาตรฐาน และ 5) มาตรฐาน ด้านการเผยแพร่และบริการสู่สังคม

จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้เห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษามีส่วนสำคัญในการบ่มเพาะ เยาวชน ซึ่งก็คือนิสิตนักศึกษา ให้มีความพร้อมทั้งกายใจในการเติบโตไปเป็นบัณฑิตที่มี คุณลักษณะพลเมืองไทยที่เข้าใจถึงความเป็นไทยได้อย่างถ่องแท้ โดยมีกรอบมาตรฐานหรือเกณฑ์ ตัวชี้วัดทางด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อควบคุมทิศทางการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาให้มีความพร้อมในการสนับสนุนและส่งเสริมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย ทั้งการสร้าง บรรยากาศทางวัฒนธรรม หรือบูรณาการความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนั้นได้ ซึมซับและนำไปสู่การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยอันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นต่อไป

3.4 แนวคิดการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยใน สถาบันอุดมศึกษา

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์ (2530, น. 293-297) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้าวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย เผยแพร่และให้บริการแก่ ประชาชน ตลอดจนมีการสะสม เก็บรักษาอย่างต่อเนื่อง และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2534, น. 10-11) มีแนวคิดสรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีหน้าที่สอน วิจัย จัดนิทรรศการ จัดกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมสำหรับนิสิตนักศึกษา จัดพิพิธภัณฑ์ การเผยแพร่และให้บริการวิชาการ ด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การจัดอบรม การจัดประชุม สัมมนา เป็นต้น

การดำเนินการตามภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ สถาบันอุดมศึกษา แต่ละแห่ง อาจมีการดำเนินการได้อย่างหลากหลายรูปแบบ ดังปรากฏรูปแบบการ ดำเนินงานที่สำคัญๆ ตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดด้านการสอนศิลปวัฒนธรรม
2. แนวคิดด้านการวิจัยศิลปวัฒนธรรม
3. แนวคิดการบริการวิชาการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
4. แนวคิดการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. แนวคิดการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม

3.4.1 แนวคิดด้านการสอนศิลปวัฒนธรรม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2530, น. 314-322) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการจัดการ เรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาว่า ได้แก่ 1) เป้าหมายที่สับสน 2) ความตั้งใจของผู้ที่ศึกษาเล่าเรียน 3) ปัญหาจากตัวผู้สอน 4) ทฤษฎีไม่ประสานกับการปฏิบัติ 5) ไม่มีบรรยากาศทางวิชาการ 6) ระบบบัณฑิตศึกษามีขั้นตอนมาก นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงปัญหาของการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในสถาบันอุดมศึกษาว่า ผู้บริหารของ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งไม่ให้ความสำคัญกับศิลปวัฒนธรรมไทยเท่าที่ควร ผู้สอนยังคงมุ่งเน้น ที่จะสอนเนื้อหาวิชา จึงทำให้ผู้เรียนมุ่งแข่งขันกันหาความรู้โดยไม่สนใจคุณธรรม จริยธรรม และ ศิลปวัฒนธรรมไทย ในด้านการจัดการเรียนการสอนศิลปวัฒนธรรม พบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนขาดความเป็นเอกภาพ และขาดการต่อเนื่อง หลักสูตรกระจายอยู่ในวิชาต่าง ๆ ของวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรี โดยไม่มีการปรับให้เป็นระบบเดียวกัน เนื้อหาวิชาไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดความ ซาบซึ้ง หรือความภูมิใจในท้องถิ่น มาตุภูมิหรือความเป็นชาติ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การพัฒนาและปลูกฝังเรื่องค่านิยม ความรักชาติและขนบธรรมเนียมประเพณี อาจารย์ผู้สอนยังขาด ความรู้ความเข้าใจในด้านศิลปวัฒนธรรม การสอนจะสอนไปตามพื้นฐานความรู้ที่ผู้สอนสำเร็จ การศึกษามา การประพฤติปฏิบัติตนของครูอาจารย์ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ได้ กระบวนการเรียนการสอนยัง ล้าสมัย เน้นการท่องจำมากกว่าการสอนให้เกิดความซาบซึ้ง การจัด บรรยากาศและสภาพแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2530, น. 157-159)

กระทรวงศึกษาธิการ (2540, น. 14) ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร การ เรียนการสอนศิลปวัฒนธรรมไว้ว่า การส่งเสริมการศึกษาไทย ควรจัดการเรียนการ

สอนด้านศิลป และวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี เอกลักษณะในการทำมาหากินและการดำรงชีพ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อให้เกิดความรักและภูมิใจในวัฒนธรรมพื้นถิ่น ความรู้ที่เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมที่อยู่รอบตัว

กรมศิลปากร (2541, น. 22) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันว่า ควรแบ่งหลักสูตรการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) หลักสูตรท้องถิ่น คือ กระบวนการสอนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้คนได้มีความรู้ความเข้าใจในรากฐาน และพัฒนาการของตนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากสภาพประวัติศาสตร์ เผ่าพันธุ์ ฯลฯ เช่นสภาพภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ประวัติศาสตร์และพัฒนาการของท้องถิ่น เอกลักษณะของท้องถิ่น มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี ของท้องถิ่นสาขาต่าง ๆ เช่น การทำมาหากิน ภาษาถิ่น ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปสาขาต่าง ๆ สังคมเครือญาติ เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การเมือง การปกครอง 2) หลักสูตรชาติ คือ กระบวนการความรู้ที่เป็นแบบมาตรฐานทั่วไปของสังคม ประกอบด้วยวิชาการ ต่าง ๆ เช่น กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ สังคมของชาติ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม จริยธรรมของชาติ ภาษา ประจำชาติ คณิตศาสตร์ วิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ วิชาว่าด้วยเทคโนโลยี เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม

กล่าวโดยสรุป การสอนศิลปวัฒนธรรมในระดับอุดมศึกษาควรเป็นการสอน บัณฑิตให้รู้คุณค่าในเอกลักษณ์ของความเป็นไทย มีคุณธรรมและจริยธรรม รู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม กระบวนการเรียนรู้ต้องสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ และบัณฑิตต้องมีความสามารถ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย หลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เป็นความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเอง และหลักสูตรระดับชาติที่เป็นความรู้มาตรฐานทั่วไป

3.4.2 แนวคิดด้านการวิจัยศิลปวัฒนธรรม

การวิจัยทางศิลปวัฒนธรรมก็มีหลักการวิจัยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ใช้วิธีการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ หรืออาจใช้การวิจัยทั้งสองแบบร่วมกัน การวิจัยที่นิยม ดำเนินการโดยใช้วิธีการศึกษาต่าง ๆ กัน คือ การศึกษาจากเอกสารวรรณกรรมหรือบทความต่าง ๆ การศึกษาจากวัสดุ กิจกรรม โบราณวัตถุโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ที่เป็นข้อมูลทางด้าน ศิลปวัฒนธรรม หรือการสังเคราะห์งานวิจัยที่มีปรากฏอยู่ หรืออาจใช้วิธีการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์ การเจาะลึก หรือกรณีศึกษา การศึกษาชุมชน เป็นต้น งานทางด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นงาน ที่เป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม เป็นงานที่ต้องมีสำนึกและมี

รสนิยมมากกว่าการกระทำอย่าง ฉาบฉวย โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะไม่ใช่แก่นของวัฒนธรรม แต่ศิลปะเป็นภาพสะท้อนของวัฒนธรรม (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2543, น. 8) จากรายงานการสัมมนาการประเมินสัมฤทธิ์ผลการจัดการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540, น. 140) สรุปได้ว่า ในการดำเนินการวิจัยนั้นควรพิจารณาถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยทั้งระบบ โดยให้รูปแบบของซีไอพีโมเดล (CIPP Model ประกอบด้วย context, input, process, product) เป็นกระบวนการวิจัยเชิงประเมินผลอย่างเป็นระบบ ทั้งกระบวนการ

วิรุณ ตั้งเจริญ ได้เสนอแนะรูปแบบการวิจัยทางศิลปกรรมศาสตร์ ดังนี้ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2543, น. 8-9)

การวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case studies) เป็นการศึกษาศิลปินทั้งชีวิต และการ สร้างสรรค์ผลงาน ศึกษาตัวผลงานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ทั้งเป็นการศึกษาระยะสั้นและระยะยาว

การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research) เป็นการศึกษาพื้นฐานที่เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ศิลป์ และความเป็นมาในเรื่องราวต่าง ๆ

การวิจัยภาคสนาม (Field studies) เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน กลุ่มชน หมู่บ้านช่วงที่มีความสัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมและบริบทต่าง ๆ เช่น ผลงานวิจัยศิลปพื้นบ้าน

การวิจัยสำรวจ (Survey research) เป็นการศึกษาที่ใช้ข้อมูลเชิงสำรวจ หรือการใช้ แบบสอบถามเป็นหลัก ซึ่งสามารถนำมาใช้ร่วมกับการวิจัยในลักษณะต่าง ๆ เช่น การวิจัยเชิง ประวัติศาสตร์ หรือการประยุกต์ใช้กับการวิจัยทางด้านศิลปศึกษา การออกแบบโฆษณา ซึ่งมีผู้ นำมาใช้มากมาย

การวิจัยทดลอง (Experimental research) เป็นการศึกษาโดยทดลอง ปฏิบัติโดยตรง ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการหรือกลวิธีในการสร้างสรรค์งานศิลปะใน ลักษณะ ต่าง ๆ เช่น การทดลองสร้างภาพพิมพ์หิน เพื่อตรวจสอบการใช้กลวิธีการพิมพ์หินว่า เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและสภาพอุณหภูมิในสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

การวิจัยผสมผสานระเบียบวิธีวิจัย (Combined research methodologies) เป็นการศึกษาที่สามารถประยุกต์ระเบียบวิธีวิจัยต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการแสวงหาองค์ความรู้ เช่นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ก็ใช้ทั้งการวิจัยเอกสาร การวิจัยสำรวจ การวิจัยภาคสนามผนวกเข้าไว้ด้วยกัน หรือการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ซึ่งเป็นการผสมผสานการแสวงหา ความรู้ด้วยระเบียบวิธีวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในอันที่จะ

พัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยตรง เป็นต้น รวมทั้งยังมีการนำระเบียบวิธีวิจัยอื่น ๆ มาประยุกต์หรือนำมาใช้กับการค้นคว้าวิจัย ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ได้

กล่าวโดยสรุป ภารกิจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาเป็น ภารกิจที่สามารถดำเนินการได้หลากหลาย และรูปแบบหนึ่งที่สามารถดำเนินงานได้ คือ การวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไม่ให้สูญหายและเพื่อนำความรู้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติต่อไป ซึ่งภารกิจด้านนี้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐหลายแห่งได้มีการดำเนินงานอยู่แล้ว วิธีการ ดำเนินการวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมก็เช่นเดียวกับการวิจัยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ จะใช้หลักการวิจัย เช่นเดียวกัน แต่อาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น การศึกษาเฉพาะกรณี การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การวิจัยภาคสนาม การวิจัยทดลอง การวิจัยผสมผสาน เป็นต้น นอกจากนี้การวิจัยภายใน สถาบันอุดมศึกษา ยังต้องคำนึงถึงการบริหารงานวิจัย และแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย รวมทั้ง แรงจูงใจในการทำวิจัยให้แก่คณาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ ด้วย

3.4.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการวิชาการด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้มีการดำเนินการในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน และแก่สังคมทั่วไป ซึ่งบทบาทการบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัยอาจจำแนกได้ดังนี้

1. ให้บริการวิชาการเพื่อให้ความรู้ด้วยการฝึกอบรม ได้แก่ การศึกษาต่อเนื่อง (Continuing education) การศึกษาตลอดชีวิต (Life-long education) การศึกษาใหม่ (Reeducation) และการศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมทั่วไป
2. การให้บริการทางวิชาชีพ เช่น การให้บริการทางการแพทย์ ทันตแพทย์ ฯลฯ
3. การให้บริการเพื่อรับรองคุณภาพรับรองความรู้
4. การให้บริการห้องปฏิบัติการเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยในสาขาวิชา หรือภาควิชาต่าง ๆ
5. การให้บริการที่ปรึกษา โดยบุคลากรในมหาวิทยาลัยใช้ความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา
6. การให้บริการศึกษาวิจัยเพื่อวางระบบ เช่น การวางระบบสารสนเทศ
7. การให้บริการพัฒนาทั้งระบบเบ็ดเสร็จ หมายถึงครบวงจร

รูปแบบการให้บริการวิชาการจะมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน (Residential program) บริการวิชาการผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ การให้คำปรึกษา การวิเคราะห์ตัวอย่าง และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา การจัดนิทรรศการและการแสดง (สุชาติา ชินะจิตร, 2540, น. 271-277)

ส่วนการบริการวิชาการแก่สังคมในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งการสอน และการบริการวิชาการให้แก่ประชาชน เผยแพร่ความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม โดยจัดตั้ง หน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น สถาบันวิจัย หรือสำนักบริการวิชาการ หรือ ศูนย์การศึกษา ต่อเนื่องที่เป็นศูนย์กลางในการศึกษาวิจัย เผยแพร่ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องของเมืองไทยและศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เผยแพร่ผลงานวิชาการทางศิลปวัฒนธรรม ไปในวงกว้าง โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ของการจัดสัมมนา ฝึกอบรม การจัดประชุมทางวิชาการ ต่าง ๆ ในระดับชาติและนานาชาติ การให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องเมืองไทยแก่ หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ งานเผยแพร่ความรู้ทางสื่อต่าง ๆ เช่นการจัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ บทความทางหนังสือพิมพ์ ฯลฯ การจัดทัศนศึกษา เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย การจัดนิทรรศการ รวมทั้งประสานการดำเนินงานเกี่ยวกับการทำนุบำรุงและส่งเสริม วัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

กล่าวโดยสรุป การบริการวิชาการแก่สังคมในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สามารถจัดดำเนินกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เช่น จัดเนื้อหาวิชาศึกษาทั่วไปทางด้าน ศิลปวัฒนธรรมให้แก่บุคคลทั่วไปที่ต้องการแสวงหาความรู้ทางด้านนี้ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การวิจัยที่ค้นพบทางด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การวิจัยวิถีชีวิตไทย การจัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ดนตรีไทย ทัศนศึกษา การจัดพิพิธภัณฑ์ การรวบรวมถาวรวัตถุต่าง ๆ การเผยแพร่ความรู้ทาง วิทยุและโทรทัศน์ และสื่อต่าง ๆ การจัดประชุม ฝึกอบรม สัมมนา การอภิปรายซักถามข้อคิดเห็น ต่าง ๆ เป็นต้น

3.4.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ได้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อการส่งเสริมและทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย และเป็นการสืบทอดประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติกันต่อ ๆ มา ความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักศึกษานั้นทำให้เกิดประโยชน์หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาระดับวุฒิภาวะของนักศึกษา (Student's maturity) การพัฒนาทักษะในการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีบุคลิกที่

เหมาะสม การจัดกิจกรรมในการพัฒนานักศึกษาควรจัดให้ครบ 5 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมนันทนาการ ในด้านกิจการ นักศึกษานั้น นูลเลอร์ บาร์และคีติง ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจการ นักศึกษาในการสนับสนุน วัตถุประสงค์หลักของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ประการที่มีความสอดคล้องกัน ดังนี้ (สำเนาฯ ขจรศิลป์, 2537, น. 7, 12-13)

1. ดำรงรักษา ถ่ายทอดและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม องค์ประกอบที่สำคัญ ของศิลปวัฒนธรรม คือ องค์ความรู้และความดีงามของสังคม รวมทั้งผลการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน ความรู้ การวิจัย จินตนาการ การสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของมนุษย์ การถ่ายทอดความรู้และการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของอาจารย์ แต่ฝ่ายกิจการนักศึกษามีหน้าที่อันสำคัญที่จะช่วยให้ นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน โดยการจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา

2. พัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน เป็นที่เข้าใจและยอมรับว่า บุคลิกภาพของมนุษย์นั้นมีองค์ประกอบหลายประการ และฝ่ายกิจการนักศึกษามีภารกิจหลักที่ จะต้องพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

3. การฝึกนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดี

4. การฝึกผู้นำพัฒนาให้เป็นผู้เป็นที่ดี

5. การจัดบริการสำคัญให้แก่นักศึกษา เช่น ทูนาการศึกษา หอพักและอาหาร การรักษาพยาบาล และการให้คำปรึกษา เป็นต้น

สำเนาฯ ขจรศิลป์ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษาว่า มีปัญหาดังนี้ (สำเนาฯ ขจรศิลป์, 2537, น. 210-213)

1. ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมที่มีต่อประเทศ

2. ขาดแคลนงบประมาณ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมได้รับการสนับสนุนงบประมาณน้อยกว่ากิจกรรมนักศึกษาประเภทอื่น ๆ ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย

3. ขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ เพราะผู้บริหาร ไม่ได้ให้ความสนใจ ไม่ได้ให้ความสำคัญสนับสนุน และขาดงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถจ้างผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถสอนนักศึกษาได้

4. ขาดแคลนสถานที่ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมของนักศึกษาที่มีความจำเป็นต้องใช้สถานที่เพื่อการแสดงและสถานที่ตั้งชมรมกิจกรรม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป ขาดแคลนสถานที่ที่เหมาะสม เช่น พื้นที่เพื่อใช้เป็นเวทีการแสดงศิลปและวัฒนธรรม เป็นต้น

5. ขาดลักษณะผู้นำ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นในปัจจุบันมี 3 ประเภท ได้แก่ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี เทศกาล และวันนักขัตฤกษ์ ด้านศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน และด้านหลักฐานทางศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเพื่อการรักษาสืบทอด หรือเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมจึงขาดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม

6. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นิสิตนักศึกษาทั่วไปไม่ค่อยได้ทราบข่าวการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวงกว้าง

7. ขาดการได้รับความสนใจจากนิสิตนักศึกษา เนื่องจากปัจจุบันมีสิ่งกิจกรรมมากมายที่แปลกใหม่และน่าสนใจกว่ากิจกรรมนักศึกษา

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา อาจรวมอยู่ในงานกิจการนักศึกษาในรูปแบบของชมรม หรือองค์กรต่าง ๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของ นักศึกษาให้มีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม รักษา สืบทอดประเพณี และ ศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามให้กับประเทศไทย และการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกับต่างประเทศ

3.4.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม

การบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมโดยทั่วไปนั้นผู้ให้ความเห็นไว้หลากหลาย ประเวศ วะสี (2536, น. 62) ให้ความเห็นว่ายุทธศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมกับการพัฒนา โดยทั่วไป คือ เรื่องกองทุนในการบริหารงานศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้การบริหารงานคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการเพิ่มเงินกองทุนศิลปวัฒนธรรมให้มีจำนวนมากพอ ตลอดจนการบริหารงานขององค์กรควรเป็นองค์กรที่อิสระ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและการปฏิรูประบบราชการในปัจจุบัน

กรมศิลปากร (2541, น. 83-84) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพศิลปวัฒนธรรม ไทยให้ประสบผลสำเร็จว่า ควรประกอบด้วย 1) มีผู้บริหารที่จริงจังกับนโยบายปฏิบัติ 2) มีการเน้นแผนปฏิบัติการ 3) มีการระดมใช้ทรัพยากรเพื่อการรณรงค์ 4) มีการมอบภาระส่วนรวมเป็นตัวนำการ สนับสนุนด้วยกำลังคนและงบประมาณ 5) มีการให้กำลังใจสร้างแรงผลักดันแก่ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกไทย และ 6) มีการตั้งศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะในเรื่อง การพัฒนาคุณภาพ ศิลปวัฒนธรรมไทยกระจายไปในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ

ในด้านปัญหาและอุปสรรคการบริหารงาน สมพงษ์ เกษมสิน (2546, น. 7) ให้ความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานในเรื่องการจัดสรรทรัพยากร การบริหาร หรือ ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้องค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการเช่นเดียวกับในเรื่องการประสานงาน ดำเนินงานการทำงานบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษา การประสานงานเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงาน ประสบความสำเร็จ การประสานงานจึงเป็นการจัดให้งานส่วนต่าง ๆ ผสมกลมกลืนเข้ากันได้ มี ความสมดุล การประสานงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายเป็น เทคนิคการบริหาร รวมทั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร และที่สำคัญ เป็นการทำให้บุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นให้ความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานที่ผู้ปฏิบัติดำเนินงานอยู่โดยมีความ เข้าใจในวัตถุประสงค์ที่ตรงกัน

กล่าวโดยสรุปการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมจะต้องมีองค์กร หรือ โครงสร้าง การดำเนินงานที่ชัดเจน องค์กรดังกล่าว ได้แก่ พิพิธภัณฑสถาน หอศิลป์ หอจดหมายเหตุ หอสมุด โรงละครหรืออุปรากร สนามกีฬานันทนาการ และสถาบันในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ และ ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจกับนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติอย่างจริงจัง มีการจัดสรร บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการประสานงานที่ดีด้วย

3.5 บทบาทและการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย ในสถาบันอุดมศึกษา

บทบาทการดำเนินงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาไทยถือกำเนิดมานับตั้งแต่เริ่มมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในประเทศไทย บทบาทนี้ถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งบทบาทนี้ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย วิทยาลัยและสถาบันในสังกัดกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ โดยต่างยอมรับภารกิจนี้ว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมี ความรับผิดชอบในหน้าที่ด้วยกัน แต่ปัจจุบันบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวในสถาบันอุดมศึกษาทั้ง ภาครัฐและเอกชน ไม่ค่อยชัดเจน และควรเป็นที่พึงพิงของสังคมตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปด้วย เหตุผลที่ว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถานที่ที่มีอิสระเสรีทางความคิด และวิชาการมากกว่าองค์กรใดในประเทศ เป็นแหล่งรวมและผลิตทรัพยากรมนุษย์ชั้นมัธยม และ เป็นองค์กรผู้นำในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวัฒนธรรม ดังนั้นแล้วเพื่อความอยู่รอดของประเทศในยุคที่ต้องมีการแข่งขันระหว่างประเทศมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ผลิตบัณฑิต เพื่อออกไปพัฒนา สร้างสรรค์สังคมให้เจริญทัดเทียมนานาชาติประเทศจึงอาจกล่าวได้ว่า

สถาบันอุดมศึกษาเป็นภาพลักษณ์ที่ประชาชนคาดหวังสูง ทั้งนี้เพื่อที่สถาบันอุดมศึกษาจะได้ตอบสนองและทำประโยชน์ให้กับสังคมด้วย (สุจิต บัวพิมพ์ และไสว ชัยรัตน์, 2536, น. 122)

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ มีความเห็นว่า บทบาทที่ควรจะเป็นของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย คือ ควรทำความเข้าใจบทบาทของตนเองที่ควรจะเป็นให้ชัดเจน สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าในเรื่องศิลป วัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง จริงจัง ต่อเนื่อง ยาวนานและหลากหลาย นอกจากนี้เนื้อหาทางด้านศิลปและวัฒนธรรมก็ยังได้รับความ สนใจน้อย การเผยแพร่ผลการศึกษาค้นคว้าจะต้องเผยแพร่ออกไปสู่ประชาชนให้ตระหนักด้วย ตนเองว่า เป็นของที่มีค่าไม่ใช่เป็นการบังคับในเรื่องการเก็บสะสมความรู้ต่าง ๆ โดยมหาวิทยาลัยจะเป็นแหล่งสะสม และศึกษาความเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2530, น. 293-297)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา มีความเห็นว่า ภารกิจในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะให้ความสำคัญเท่าใด มีสัดส่วน เหมาะสมหรือไม่ โดยมีได้หมายความว่า ภารกิจแต่ละอย่างจะแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด เช่น การ สอนก็เป็นบริการวิชาการด้วย ถ้าการสอนนั้นนอกจากนอกร่วมมหาวิทยาลัยไปบริการคนอื่น หรือแม้กระทั่งอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย หากสอนคนที่ไม่ใช่นิสิตนักศึกษา ก็จัดเป็นบริการทางวิชาการ ดังนั้น การสอนจึงเป็นการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้วย นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ยังได้ เสนอกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยควรจะทำตามภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่

1. การสอน โดยมหาวิทยาลัยอาจจัดหลักสูตรเพื่อให้มีวิชาบางวิชาที่คิดว่าสำคัญที่ จะสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น วิชาวัฒนธรรมไทย
2. การวิจัย มหาวิทยาลัยอาจจัดสรรให้มีโครงการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น การวิจัยวิถีชีวิตไทย การทำขนม ช่างสิบหมู่ การตั้งชื่อคนไทย
3. การจัดนิทรรศการ มหาวิทยาลัยอาจจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่วรรู้เกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรมไทยในโอกาสต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ 700 ปีลายสีทองนิทรรศการภาพวาดลายไทย
4. การจัดกิจกรรม มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการแสดงดนตรีไทย
ปีพาทย์ดีกดาบรพร

5. การจัดพิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยอาจจะจัดถาวรวัตถุ เพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้ ศึกษาและเห็นสิ่งที่เป็นสมบัติของบรรพบุรุษไทย ซึ่งบางอย่างอาจจะไม่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่การเก็บ รวบรวมไว้ทำให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก

6. การเผยแพร่ มหาวิทยาลัยอาจจัดเผยแพร่ความรู้ข่าวสารที่เกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรมทางวิทยุโทรทัศน์ การแสดงในหอประชุม การพิมพ์เป็นเอกสารหรือวีดิทัศน์

7. การอบรม มหาวิทยาลัยอาจให้ความรู้โดยการอบรมอาจารย์และ บุคลากร ภายนอกให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องประเพณีไทย ศิลป ไทย ดนตรีไทย การแต่งกายไทย ภาษาไทย วิถีชีวิตไทย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2534, น. 10-11)

รายงานผลการสัมมนาของทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องการประเมิน สัมฤทธิ์ผลการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาเอกชน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540, น. 142) สรุปได้ว่า การประเมิน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมควรมีเกณฑ์การประเมิน ได้แก่

1. โครงสร้างขององค์กร หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ศูนย์ ศิลปวัฒนธรรม ชมรม สโมสร การเข้าเป็นสมาชิกสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.)
2. โครงสร้างหลักสูตร ควรเพิ่มเนื้อหาในด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมไทยใน วิชาที่มีการเรียนการสอน เช่น เพิ่มเติมในวิชาหมวดศึกษาทั่วไป หมวดวิชา แกน หมวดวิชาชีพ วิชา เลือกลง
3. จัดกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่ปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
4. การจัดสรรงบประมาณในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. การดำเนินการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม และการเผยแพร่ทาง วัฒนธรรมในรูปแบบสื่อ ต่าง ๆ

กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมที่ควรนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม อาจเป็นไป ตาม ขอบเนื้อหาข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยที่ควรรณรงค์และสืบสาน 10 ประการ อันประกอบด้วย 1) สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 2) การเสริมสร้างองค์กรชุมชนให้ เข้มแข็ง 3) ระเบียบ วินัยและค่านิยม 4) วิถีชีวิต ครอบครัว และชุมชน ไทย 5) ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย 6) ภาษาไทย 7) คุณธรรมและจริยธรรม 8) ภูมิปัญญาไทย 9) การแต่งกายแบบไทย 10) ศิลปกรรมไทย

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2561, ออนไลน์) มีแนวทางการนำมาตราฐานสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

ในมาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ที่มุ่งผลักดันส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้มีการจัดการเรียนรู้การวิจัย หรือการบริการวิชาการซึ่งนำไปสู่การสืบสาน การสร้างความรู้ และความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย มีทักษะปรับและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและต่างประเทศได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบันอุดมศึกษา มีผลลัพธ์ของการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หรือเป็นการสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความเป็นไทย เพื่อการธำรงรักษา สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมไทย หรือการพัฒนาต่อยอดและสร้างคุณค่าใหม่ตามจุดเน้นและอัตลักษณ์ของสถาบัน

2. สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรหรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการสาระ ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตื่นตัว ความภูมิใจในความเป็นไทย ความเข้าใจในจุดร่วมบนความแตกต่างของวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งของไทยและต่างประเทศอย่างสร้างสรรค์

3. สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริมการจัดระบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้ และระบบความคิด ในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ผสมผสานกับทักษะทางศิลปะ ระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพและเป็นทักษะชีวิตต่อไป

4. สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริมการจัดบริการทางวิชาการ โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นการสืบสาน ถ่ายทอดประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยตามอัตลักษณ์ของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้และการประพฤติตนให้เหมาะสม เกิดสุนทรียทางศิลปวัฒนธรรม ความรักและภูมิใจในความเป็นไทย

5. สถาบันอุดมศึกษาพึงมีฐานข้อมูลหรือการบริการ หรือแหล่งการเรียนรู้ทางด้าน ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์เพื่อให้บุคคลทั่วไปมาใช้บริการได้ และเป็นรากฐานที่เข้มแข็งในสังคม ท่ามกลางวัฒนธรรมที่หลากหลาย สร้างจุดยืนทางวัฒนธรรมให้กับประเทศ

6. สถาบันอุดมศึกษาพึงสนับสนุนให้ทีมงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ตลอดจนส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือความเป็นไทย ที่เหมาะสมและสอดคล้องจุดเน้นและอัตลักษณ์ของประเภทของสถาบัน และตามความได้เปรียบเชิงทรัพยากรและเชิงพื้นที่ของสถาบัน

7. สถาบันอุดมศึกษากำกับดูแลให้มีการประกันคุณภาพด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และมีการกำกับติดตามผลการดำเนินการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

8. สถาบันอุดมศึกษาที่มีอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม พึงส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม ในด้านศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ เพื่อให้สามารถสร้างโอกาสมูลค่าเพิ่ม โดยนำจุดเด่นของอัตลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมและจารีต ประเพณี มาสร้างคุณค่าใหม่หรือความได้เปรียบเชิงแข่งขันให้กับประเทศบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม สามารถประยุกต์และผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมโลกสมัยใหม่

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (2558, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงบทบาทและการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ที่ถูกระบุอยู่ในองค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่มีเกณฑ์มาตรฐาน 7 เกณฑ์ ดังนี้

1. กำหนดผู้รับผิดชอบในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

2. จัดทำแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และกำหนดตัวบ่งชี้

วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ของแผน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน

3. กำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

4. ประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ที่วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม

5. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

6. เผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน

7. กำหนดหรือสร้างมาตรฐานด้านศิลปะและวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2561: ออนไลน์) ได้พัฒนากรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) ที่กำหนดเป้าหมายการประเมินคุณภาพภายนอกโดยเน้นการประเมินผลลัพธ์ตามพันธกิจและมาตรฐานในระดับสถาบัน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. การบริหารและการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. คุณภาพบัณฑิต (ตรี โท เอก)

3. งานวิจัย

4. การบริการวิชาการ

5. ผลของการประกันคุณภาพภายใน

โดยพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะปรากฏอยู่ในด้านที่ 5 ผลการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้เกิดระบบกลไกในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมในด้านการบริหารหลักสูตร คุณภาพอาจารย์ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับทิศทางและบริบทเป้าหมายของสถานศึกษาจนเกิดการเชื่อมโยงการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยศิลปะและวัฒนธรรม เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพวิถีชีวิตและจิตใจที่ดีงามของบุคคลและสังคม เป็นพันธกิจหลักประการหนึ่งที่ สถานอุดมศึกษาพึงตระหนัก ที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้สังคมในสถานศึกษาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างมีคุณค่า สามารถเป็นแบบอย่างที่น่าศรัทธา และเป็นที่ยอมรับของสังคม การส่งเสริมสนับสนุนต้อง

ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มั่นคงและยั่งยืนโดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดและสามารถประเมินผลได้ ศิลปะและวัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับความสุนทรีย์และรสนิยม เกิดรูปแบบวิถีชีวิตและสังคม โดยมีลักษณะที่เป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จำเป็นต้องรู้เท่าทันอย่างมีปัญญา โดยมีแผนในการพัฒนาให้ความรู้และประสบการณ์ด้านสุนทรีย์ภาพในบริบทของศิลปะและวัฒนธรรม สามารถเลือกรับ รักษาและสร้างให้ตนเองและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างรู้คุณค่า ความงาม อย่างสมดุล

จะเห็นได้ว่า บทบาทการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญมาก เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนของประเทศ เป็นชุมพลังทาง ปัญญา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปลูกฝังความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และการธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ของชาติให้เยาวชนในระดับอุดมศึกษาเห็นความสำคัญ อนุรักษ์ และสืบทอดต่อไปให้สามารถดำรง อยู่และผสมผสานกลมกลืนกับโลกยุคใหม่ในอนาคตได้ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการ ดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และ กิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยตรง มีองค์กรหรือหน่วยงานเฉพาะทางด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มีกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้นิสิต นักศึกษา ได้รู้คุณค่าความงามในประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว

4. มาตรฐานและเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษา

4.1 ปรัชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ ด้านการสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคน

การอุดมศึกษาไทย มุ่งสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคนในทุกช่วงวัย (Lifelong Learning) ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสมรรถนะ (Competency) ที่จำเป็น และรองรับสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้เป็นอย่างดี รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ของประเทศในระดับสากล และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความรักและภูมิใจในสถาบัน วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งใจของชาติ ทั้งนี้ ให้การสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคนต้องทำร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนอย่างใกล้ชิด (ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง กำหนดปรัชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ ด้านการสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคน, 2564, น. 2)

กล่าวโดยสรุป ปรัชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ ด้านการสร้าง บัณฑิตและพัฒนากำลังคน เป็นการวางรากฐานแนวคิดการพัฒนาพลเมืองในสังคมทุกช่วงวัยเพื่อ เท่าทันสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคม แต่ก็ยังคงมีความรักและห่วงใยในศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทยที่ดั้งเดิมแต่ดั้งเดิมของสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาและต่อยอดสิ่งที่มีอยู่ไปยังระดับสากลด้วยความ ร่วมแรงร่วมใจทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนชุมชนและสังคม

4.2 มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับ คุณลักษณะของสถาบันอุดมศึกษา การดำเนินการ ผลลัพธ์ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัด การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญหลักที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย 2 หมวดดังนี้ (กฎกระทรวง เรื่อง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565, (กฎกระทรวง เรื่อง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 31 มีนาคม 2565)น. 3-8)

หมวด 1 มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการพิจารณา การจัดตั้งและการประเมินสถานภาพการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

- (1) ด้านกายภาพ
- (2) ด้านวิชาการ
- (3) ด้านการเงินและการบัญชี
- (4) ด้านการบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านกายภาพ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำเลที่ตั้งและบริเวณใกล้เคียง
 - (ก) เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - (ข) เป็นสัดส่วนไม่ปะปนกับสถานที่อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของ สถาบันอุดมศึกษา
 - (ค) อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะสามารถสร้างบรรยากาศทาง วิชาการได้ดี

- (2) พื้นที่ดำเนินการ

มีพื้นที่ดำเนินการรองรับความเป็นสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนตาม พันธกิจ และเพียงพอสำหรับการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้มีมาตรฐานเป็นไปตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- (3) โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

(ก) มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เหมาะสม และเพียงพอ ต่อการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา

(ข) มีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(ค) มีอุปกรณ์และระบบความปลอดภัย ระบบป้องกันอัคคีภัย โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(ง) มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่ต้องได้รับ ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

(จ) มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่สามารถให้บริการได้อย่างเพียงพอและสอดคล้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและบริบทของสังคมดิจิทัลที่ทันสมัย

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านวิชาการ ดังต่อไปนี้

(1) มีบุคลากรสายวิชาการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาวิชา และรายวิชาที่เปิดสอน โดยเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

(2) มีระบบการบริหารและการพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ เพื่อให้บุคลากรสายวิชาการมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(3) มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสาขาวิชาและรายวิชาที่เปิดสอน มีการบำรุงรักษาและพัฒนาให้มีความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

(4) มีระบบและเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านการเงินและการบัญชี ดังต่อไปนี้

(1) มีเงินทุนและทรัพย์สินอื่น รวมทั้งแหล่งทุนเพียงพอสำหรับการดำเนินการตามพันธกิจ

(2) มีการวิเคราะห์รายรับ รายจ่าย ต้นทุนต่อหน่วยของหลักสูตรการศึกษา และความคุ้มค่าของการดำเนินงาน

(3) มีการประมาณการสถานะการเงินที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต และมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ทางการเงินเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินสำหรับการดำรงอยู่ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

(4) มีระบบบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและระบบตรวจสอบที่มีมาตรฐาน

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความพร้อมด้านการบริหารจัดการ ดังต่อไปนี้

(1) มีสภาพสถาบันอุดมศึกษาที่ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเชิงบริหารด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย สามารถชี้แนะและกำกับการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา

(2) มีผู้บริหารซึ่งมีความซื่อสัตย์และประสบการณ์ในด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา

(3) มีบุคลากรสายสนับสนุนซึ่งมีความรู้ ความชำนาญในการบริหารจัดการ โดยมีระบบการบริหารและการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(4) มีระบบการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับสภาพสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และคณาจารย์ในทุกระดับให้มีการบริหารและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล

(5) มีระบบการรับฟัง การวิเคราะห์ และการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต ท้องถิ่น และสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การเปิดหลักสูตร การจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม การประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินผล ทั้งนี้ โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนและกลุ่มต่าง ๆ จะได้รับ

หมวด 2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย

- (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- (2) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม
- (3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม
- (4) ด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและทิศทางในการผลิตบัณฑิตและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(2) จัดให้มีหลักสูตรการศึกษาที่หลากหลายไม่ว่าแบบให้ปริญญาหรือแบบไม่ให้ปริญญา เพื่อส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิต

(3) จัดทำและบริหารหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

(4) มีการพัฒนาคณาจารย์ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในระบบชั้นเรียน และผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลลัพธ์ การเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการให้คำปรึกษาและการดูแลผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

(5) กำกับดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และเชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปะและวัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(2) ส่งเสริมให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อการพัฒนา และ ความต้องการของประเทศหรือพื้นที่

(3) พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ นักวิจัย และผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการจัดหาแหล่งทุน การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรให้เพียงพอในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม

(4) ส่งเสริมการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยแก่ผู้เรียน

(5) จัดให้มีระบบบริหารจัดการงานวิจัย นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลด้านการวิจัยและนวัตกรรมตามศักยภาพของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา

(6) กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรมในการวิจัย การประกันคุณภาพการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และมีการประเมินผลกระทบของผลงานวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา

(7) ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือเชิงสาธารณะ

สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและทิศทางการบริการวิชาการและการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(2) กำกับดูแลกระบวนการบริการวิชาการให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งที่เป็นบริการของหน่วยงานและของคณาจารย์โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ตอบสนองและสร้างประโยชน์แก่ชุมชน สังคม และประเทศ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(3) ส่งเสริมให้คณาจารย์ ผู้เรียน และชุมชน ร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาชุมชนในพื้นที่เพื่อสร้างประสบการณ์จริงให้เกิดขึ้นในการเรียนรู้และให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่

(4) ส่งเสริมให้มีการบูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน มีประสบการณ์ในการเรียนรู้

(5) กำกับดูแลให้มีการประกันคุณภาพการบริการวิชาการและมีการกำกับติดตามการให้บริการวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อการธำรงรักษา สืบสาน เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยหรือการพัฒนา ต่อยอด และ สร้างคุณค่าใหม่ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

(2) จัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายของท้องถิ่นและของชาติ

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เป็นการแสดงถึงความพร้อมของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ตลอดจนความพร้อมในการปฏิบัติตามพันธกิจหลักที่เป็นข้อกำหนดที่ทุกสถาบันอุดมศึกษาพึงปฏิบัติ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยและการ

สร้างนวัตกรรม ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพันธกิจหลักที่เป็นหัวใจสำคัญของงานวิจัยนี้

4.3 แผนอุดมศึกษาระยะยาว

แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) มีวิสัยทัศน์ คือ “อุดมศึกษาไทย เป็นแหล่งสร้างปัญญาให้สังคม นำทางไปสู่การเปลี่ยนแปลง สร้างนวัตกรรม ความรู้งานวิจัยที่ เสนอทางเลือกและแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน” เกิดจากการพิจารณาของคณะกรรมการจัดทำร่างแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2574) ที่ได้เห็นชอบการปรับช่วงเวลาของแผนจากระยะ 15 ปี เป็น 20 ปี เพื่อให้ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมี ยุทธศาสตร์หลัก 6 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561, น. 85-86)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 อุดมศึกษาเป็นแหล่งพัฒนากำลังคนและส่งเสริมศักยภาพทั้ง ทักษะความคิด และการรู้คิด เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพนักศึกษา เสริมสร้างความรู้ และทักษะทางอาชีพ ให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างสมรรถนะหลักของอุดมศึกษาไทยให้เป็นแหล่งพัฒนา ต่อยอดความสามารถในการใช้ความรู้สร้างผลงานวิจัย ค้นหาคำตอบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ใน การแก้ปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 อุดมศึกษาเป็นแหล่งสนับสนุนการสร้างงานและนำความรู้ไป แก้ปัญหาผ่านความร่วมมือกับภาคเอกชนและท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และมีระบบการกำกับดูแลที่รับผิดชอบต่อผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัย ในทุกด้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ปรับระบบโครงสร้างการตรวจสอบ การจัดสรรงบประมาณ และ การติดตามรายงานผลที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย ถูกกำกับอยู่ภายใต้แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี ที่ดำเนินการให้สอดคล้อง และรองรับกับแผนการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ อีกทั้งการการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยยังปรากฏอยู่ในส่วนหนึ่งของมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 รวมถึงอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ ด้านการ

สร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่มีมุ่งปลูกฝังและเสริมสร้างบัณฑิตและพลเมืองให้เห็นคุณค่าของความเป็นไทย

5. การส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

5.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1.1 ประวัติพอสังเขป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ถือกำเนิดจาก "โรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน" ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้นภายในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2442 พร้อมทั้งพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญ "พระเกี้ยว" มาเป็นเครื่องหมายประจำโรงเรียน การดำเนินงานของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ จนกระทั่ง เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงประดิษฐานขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และพระราชทานนามว่า "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" เพื่อเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์เฉลิมพระเกียรติแห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 (วิกิพีเดีย, 2562: ออนไลน์)

5.1.2 แผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2560-2563 มีการกำหนดเป้าหมายระยะยาวเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย หนึ่งในนั้นมีเรื่องของนโยบายการเป็นแหล่งอ้างอิงด้านความเป็นไทย ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิต เพื่อให้นิสิตสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างมีเอกลักษณ์และคุณค่าความเป็นไทยร่วมสมัย นอกจากนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังมีเป้าหมายสำคัญที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ควบคู่คุณธรรมและนำประโยชน์มาสู่สังคม ประเทศชาติได้ ท่ามกลางยุคแห่งการแข่งขันและสิ่งแปลกใหม่ โดยคาดหวังว่าบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทัดเทียมกับบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยในระดับโลก อีกทั้งยังต้องมีความเป็นผู้นำที่จะสามารถรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติได้ ทั้งนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในโลกยุคใหม่และมาตรการดำเนินงานไว้แล้ว ซึ่งข้อที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ก็คือ “ดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์” ที่นิสิตจะต้องเป็นผู้ที่สำนึกในคุณค่าแห่งตน คุณค่าแห่งความเป็นไทย รู้จักกำหนดบรรทัดฐานแห่งความพอ เหมาะพอดีในการครองชีวิต รวมทั้งตระหนักถึงความ

หลากหลายทางวัฒนธรรมและรู้เท่าทันการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เพื่อสามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างโดยยังคงความเป็นตัวของตัวเองและทะนุบำรุงสืบสานวัฒนธรรมไทยได้อย่างเป็นอิสระ ยั่งยืน และมีสันติสุข ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนสมรรถนะและศักยภาพตามกระบวนการในกลยุทธ์ที่ 7 ตอบสนองต่อประเด็นปัญหาสังคมอย่างมีปัญญา พร้อมต้อนรับทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง พร้อมเคียงคู่สังคมไทย ดำรงไว้ซึ่งสิ่งอันทรงคุณค่าและอัตลักษณ์ความเป็นไทย พร้อมทั้งช่วยประเทศชาติ ลดวิกฤตที่คุกคามสมบัติวัฒนธรรมของไทย ที่อยู่ในยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในข้อที่ 3 สร้างเสริม สังคมไทย (Local Transformation) (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562, ออนไลน์)

5.1.3 ข้อมูลรายงานประจำปีการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือเป็นมหาวิทยาลัยที่สืบสานและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นพันธกิจหลักอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน โดยกิจกรรมหลักด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบประกอบด้วยงาน 3 ด้าน คือ

1. งานด้านพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม (ดนตรีและนาฏศิลป์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี สอดคล้องตามพันธกิจและปณิธานในการทำนุบำรุง อนุรักษ์ ส่งเสริม และเสริมสร้างบรรยากาศาศิลปะและวัฒนธรรมแก่ชุมชนภายในมหาวิทยาลัย ชุมชนโดยรอบ และสังคมโดยรวม เพื่อให้เอื้อต่อการรับรสนทางศิลปะ รวมทั้งมุ่งส่งเสริม คัดคว้า อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถรักษามาตรฐานวิชาการทางศิลปะ เป็นเสาหลักและผู้นำ ทำให้มหาวิทยาลัยและสังคมโดยรวมเป็นชุมชนทางศิลปวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โดยดำเนินงานที่ส่งเสริมด้านความเป็นไทย อาทิ การจัดรายการวิทยุทางดนตรีไทย 2 รายการ คือ “จุฬาวาทิต” และ “ดนตรีไทยมีคุณอวลูย์ค่า” ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ การแสดงปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ และจัดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ จัดพิธีไหว้ครูดนตรีไทย ไปจนถึงกิจกรรมการอนุรักษ์มรดกไทยต่าง ๆ

2. งานด้านพิพิธภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรมและหอศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการจัดเตรียมพื้นที่แสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรม จัดดำเนินการพิพิธภัณฑ์รวบรวม อนุรักษ์ เผยแพร่ผลงานศิลปกรรมอันทรงคุณค่า โดยมีการดำเนินงานหลากหลายรูปแบบ อาทิ การจัดนิทรรศการ ณ อาคารศิลปวัฒนธรรม หอศิลป์จามจุรี การให้บริการความรู้ทางประวัติศาสตร์ผ่านพิพิธภัณฑ์แห่งมหาวิทยาลัย และพิพิธภัณฑ์ภายนอกมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกำกับ คือ พิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ จ. เชียงใหม่ และ พิพิธภัณฑ์พระจุฑาธุชราชฐาน

เกาะสีชัง จ.ชลบุรี รวมไปถึงการอนุรักษ์ความเป็นไทยผ่านโครงการอนุรักษ์ผลงานศิลปกรรม
ทรงคุณค่าของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการจัดทำสื่อต่าง ๆ และงานเอกสารเผยแพร่ทาง
ศิลปวัฒนธรรมด้วย

3. งานด้านประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัย ทางมหาวิทยาลัยยมอบหมายให้หอ
ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่ ดูแลงานด้านประวัติศาสตร์ของ
มหาวิทยาลัย เป็นแหล่งรวบรวม เก็บรักษา เผยแพร่ และอ้างอิงข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับประวัติและ
พัฒนาการของมหาวิทยาลัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เหตุการณ์สำคัญ และบุคคลสำคัญของ
มหาวิทยาลัย รวมทั้งการเฉลิมพระเกียรติคุณองค์พระผู้สถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระ
บรมวงศานุวงศ์ ที่เกี่ยวข้องและสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมุ่งดำเนินงานเพื่อการศึกษาค้นคว้า
รวบรวม ดูแลรักษา จัดเก็บเอกสาร วัตถุพิพิธภัณฑ์ ทรงคุณค่าภาพถ่าย และข้อมูลสำคัญเผยแพร่
และให้บริการค้นคว้าข้อมูล ทำสำเนาเอกสารจดหมายเหตุ สื่อสิ่งพิมพ์ ภาพถ่าย และสื่อวีดิทัศน์
จัดแสดงวัตถุอันทรงคุณค่าในรูปแบบของนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการหมุนเวียน งานประชุม-
สัมมนาวิชาการ และเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อวิทยุของมหาวิทยาลัย โดยจำแนกการดำเนินงานเป็น
กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมชำระเอกสารจดหมายเหตุ กิจกรรมการอนุรักษ์ กิจกรรมเผยแพร่และ
ให้บริการค้นคว้าข้อมูล

ส่วนกิจกรรมหลักทางด้านศาสนาและคุณธรรม ทางมหาวิทยาลัยมุ่งเสริมสร้าง
ให้ประชาคมจุฬาฯ เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม ตามปณิธานของมหาวิทยาลัย โดย
การจัดกิจกรรมที่เป็นการอนุรักษ์ประเพณีที่ดีงาม การสถาปนาองค์ความรู้และหลักปฏิบัติทาง
ศาสนาให้ศิษย์เป็นส่วนหนึ่งในวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมหาวิทยาลัย โดยได้ดำเนินการต่าง ๆ
ในลักษณะกิจกรรมเนื่องด้วยวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การบรรยายและอภิปรายธรรม
โครงการที่ร่วมเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ทางธรรม โดยมหาวิทยาลัยมอบให้ธรรมสถาน
สังกัดสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรมรับผิดชอบหลัก ส่วนกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนามีศูนย์พุทธศาสนศึกษาเป็นผู้ดูแลหลัก จึงแบ่งงานออกได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. กิจกรรมทางศาสนาที่ดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง จะเป็นกิจกรรม
เนื่องด้วยวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การบรรยายธรรมและอภิปรายธรรม โครงการธรรม
ทัศนจักร โครงการบรรพชาและอุปสมบทหมู่พระนิสิตภาคฤดูร้อน โครงการเสริมสร้างความรู้และ
ประสบการณ์ทางธรรม การจัดนิทรรศการและวารสารเผยแพร่ โครงการจัดพิมพ์หนังสือพิเศษ
งานบริการห้องสมุด สถานที่ และให้ยืมอุปกรณ์จัดพิธีกรรมทางศาสนา การสอนรายวิชาการ
วิชาการทางพระพุทธศาสนา

2. กิจกรรมวิชาการทางพระพุทธศาสนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โดยส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าวิจัย การประชุมสัมมนา การประชุมเสวนาทางวิชาการ และเผยแพร่องค์ความรู้ ดำเนินการผ่านส่วนงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกัน มอบหมายให้ศูนย์พุทธศาสนศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ที่เป็นมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ เป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาและการนำพุทธธรรมไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้กับวิชาการทางโลกในปัจจุบัน อันเป็นการสนับสนุนมหาวิทยาลัยให้ก้าวไกลในด้านวิชาการพระพุทธศาสนาและให้เป็นปัญญาของแผ่นดิน เป็นที่ยกย่องในวงวิชาการ โดยมีกิจกรรมที่จัดดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การวิจัย การจัดพิมพ์วารสาร การสัมมนา การเสวนาทางวิชาการ การอบรมวิชาพระพุทธศาสนา และกิจกรรมใหม่ ได้แก่ โครงการบทเรียน online (CU MOOC)

กล่าวโดยสรุป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยที่เป็นต้นแบบในการส่งเสริมและดำเนินการพันธกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยได้สืบสานและทำนุบำรุง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมมาโดยตลอด อีกทั้งยังจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี กิจกรรมทางด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมที่จัดเป็นวาระประจำ ได้แก่ งานประจำวันสำคัญทางศาสนา การบรรยายธรรม การแสดงวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาฯ การแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ งานแสดงศิลปะต่าง ๆ ในด้านวิชาการ มีการจัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ เช่น หนังสือโครงการรวบรวมผลงานศิลปกรรม เล่ม 4 หนังสือ "พิพิธทัศน์" ฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลพิพิธภัณฑสถานทั้งหมดภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สามารถให้บริการข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจ อีกทั้งในระดับส่วนงานนอกจากจะมีการร่วมกิจกรรมกับทางมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการในการอนุรักษ์ พัฒนา เสริมสร้างศิลปะและวัฒนธรรมในแต่ละส่วนงานเองอีกด้วย

5.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5.2.1 ประวัติพอสังเขป

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกของประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรทางด้านเกษตร ก่อตั้งขึ้นเป็นลำดับที่ 3 ของประเทศ เดิมเป็นโรงเรียนช่างไหมในปี พ.ศ. 2447 ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการเพาะปลูก หลังจากนั้นรวมเข้ากับโรงเรียนแผนที่เป็นโรงเรียนกระทรวงเกษตรธิการ มีผลให้วิทยาการทางการเกษตรพัฒนาและก้าวหน้า ใน พ.ศ. 2486 รัฐบาลได้ปรับปรุงและรวมกิจการของวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่บางเขนกับโรงเรียนวน

ศาสตร์ มาเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แรกเริ่ม เปิดสอนเฉพาะด้านการเกษตรเท่านั้น แต่ต่อมาได้ขยายสาขาวิชาครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ปัจจุบัน ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 (วิกิพีเดีย, 2562: ออนไลน์)

5.2.2 แผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2560-2571) ได้มีการกำหนดเรื่อง การสืบสาน ทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม และดำรงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นหนึ่งในพันธกิจในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย ซึ่งอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยนั้นประกอบไปด้วย สำนึกดี (Integrity) มุ่งมั่น (Determination) สร้างสรรค์ (Knowledge Creation) สามัคคี (Unity) ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีแนวทางการบริหารและพัฒนาในด้านการทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม โดยมุ่งสร้างจิตสำนึกความเป็นไทย ร่วมกันอนุรักษ์และทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ให้มั่นคงและยั่งยืน มุ่งส่งเสริมการสร้างแรงบันดาลใจและอุดมคติที่สร้างสรรค์และเหมาะสมให้กับบุคลากร และนิสิต และจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะดูแลด้านการทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยให้เป็นเจ้าภาพหลักรับผิดชอบ ซึ่งในด้านการพัฒนาคุณภาพนิสิต ได้มุ่งพัฒนานิสิตให้มีความรู้ที่ก้าวหน้าทันสมัย มีคุณธรรมและจริยธรรม ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ อีกทั้งมุ่งพัฒนานิสิตให้มีวินัยในตนเอง มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย จิตใจ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2562, ออนไลน์)

5.2.3 ข้อมูลรายงานประจำปีการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุง ศิลปะ วัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ดำเนินภารกิจด้านทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม อย่างต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี ทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับชาติและประวัติศาสตร์ กิจกรรมการเทิดพระเกียรติ กิจกรรมวัฒนธรรมด้านการเกษตร กิจกรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย กิจกรรมศาสนาและพิธีกรรม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมศิลปะการแสดงไทยและสากล ซึ่งดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานภารกิจด้านการทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยกำหนด ให้มีคณะกรรมการทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม และ คณะทำงานด้านทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยแบ่งกิจกรรมหลัก ๆ ออกได้เป็น 7 ด้าน คือ

1. กิจกรรมเกี่ยวกับชาติและประวัติศาสตร์ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น พิธี ตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต รัชกาลที่ 9, โครงการวันทีระลึกกนทรี ทรงปลูก ดนตรีทรงโปรด สืบสานวันดนตรี, งานวันรำลึกพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา อานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เสด็จพระราชดำเนินทรงหว่านข้าว ณ เกษตรกลางบางเขน, พิธีเคารพธงชาติและร้องเพลงชาติ, พิธีถวายสักการะเนื่องในวันยุทธหัตถี สมเด็จพระนเรศวร มหาราช เป็นต้น

2. กิจกรรมการเทิดพระเกียรติ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น กิจกรรมปลูกต้นรวงผึ้ง เฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระวชิรเกล้าฯ เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10, พิธีถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9, พิธีถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, พิธีถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านวัฒนธรรมการเกษตร ตัวอย่างกิจกรรม เช่น ประเพณีปลูก ข้าววันแม่ เก็บเกี่ยววันพ่อ, ประเพณีกองข้าวและสงกรานต์ศรีมหาราชา, การประกวดปลากั๊ดไทย, งานเกษตรแฟร์, งานปลูกข้าวประเพณีสามัคคีน้องพี่, นนทรีอีสาน, การอนุรักษ์ผ้าคราม เป็นต้น

4. กิจกรรมด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น ตัวอย่างกิจกรรม เช่น ประเพณีลอยกระทง, งานสืบสานประเพณี, สงกรานต์ในรั้วนนทรี, สงกรานต์กลางกรุงล้นทุ่ง บางเขน, ประเพณีกองข้าวและสงกรานต์ศรีมหาราชา เป็นต้น

5. กิจกรรมทางศาสนาและพิธีกรรม ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การหล่อเทียนและ ถวายเทียนพรรษา, พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน มก., พิธีทำบุญเนื่องในวันมาฆบูชา, กิจกรรมตักบาตรวันปีใหม่, โครงการค่ายเยาวชน, สมานฉันท์และการอุปถัมภ์ผู้คุ้มครองทาง ศาสนา เป็นต้น

6. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ตัวอย่างกิจกรรม เช่น งานวัน สถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กิจกรรมนนทรีสีที่อง, พิธีไหว้ครูประจำปีการศึกษา, พิธี บรรพชาอุปสมบทหมู่เพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศล, วันสืบ นาคะเสถียร เป็นต้น

7. กิจกรรมส่งเสริมศิลปการแสดงไทยและสากล ตัวอย่างกิจกรรม เช่น โครงการละครเวทีคณะมนุษยศาสตร์, โครงการ เผยแพร่วัฒนธรรมทางดนตรีไทยสู่ดนตรี เอก อาเซียนเพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย, คอนเสิร์ต “ดุริยคีตา อุษาคเนย์” น้อมรำลึก

ในพระมหากษัตริย์คุณ “มหाराช กษัตริย์โกษตร”, โครงการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยมวยไทยสู่สากล, โครงการแลกเปลี่ยนด้านศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ, โครงการอุ่นไอรัก คลายความหนาว เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และคณะทำงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการส่งเสริมการดำเนินงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับชาติและประวัติศาสตร์ กิจกรรมการเกิดพระเกียรติ กิจกรรมวัฒนธรรมการเกษตร กิจกรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น กิจกรรมศาสนาและพิธีกรรม กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมศิลปะการแสดงไทยและสากล

5.3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.3.1 ประวัติพอสังเขป

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และวิทยาลัยวิชาการศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ที่สถาปนา พ.ศ. 2492 ต่อมาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. 2496 และสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ พ.ศ. 2517 โดยระยะแรกมหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการในรูปวิทยาเขตมา จนใน พ.ศ. 2533 วิทยาเขตจึงเริ่มแยกออกไปเป็นมหาวิทยาลัยอิสระโดยมีการบริหารจัดการและงบประมาณเป็นของตนเอง เริ่มจากใน พ.ศ. 2533 วิทยาเขตบางแสนและวิทยาเขตพิษณุโลก ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยบูรพาและมหาวิทยาลัยนเรศวรตามลำดับ ถัดมาในพ.ศ. 2536 มีการยุบรวม 3 วิทยาเขต คือ ปทุมวัน บางเขน และประสานมิตรเข้าเป็นวิทยาเขตกลาง ต่อมาในพ.ศ. 2537 วิทยาเขตมหาสารคามถูกยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และในปีพ.ศ. 2539 วิทยาเขตสงขลาได้จัดตั้งเป็นเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเองก็มีการขยายวิทยาเขตไปยังอำเภอของครุฑฯ จังหวัดนครนายก ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 (วิกิพีเดีย, 2562: ออนไลน์)

5.3.2 แผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีพันธกิจทางด้าน ศึกษา วิเคราะห์ และทำนุบำรุง วัฒนธรรมและศิลปะซึ่งถือเป็นพันธกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย โดยได้ถูกยกนำมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สืบสานและสร้างองค์ความรู้ในการทำนุบำรุง วัฒนธรรมและศิลปะ ซึ่งในแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ตามแผนยุทธศาสตร์ 15 ปีมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2563 จัดเป็นแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์หลัก

ในด้านSSAP 5 การพัฒนาและเสริมสร้างปัญญาของนิสิตและบุคลากร ในเป้าประสงค์ 5 สร้างเสริมวินัยนิสิต ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย และความเป็นไทย นอกจากนี้ ทางมหาวิทยาลัยยังมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและมีอัตลักษณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด 9 ประการ ได้แก่ 1) ใฝ่รู้ตลอดชีวิต 2) คิดเป็น ทำเป็น 3) หนักเอาเบาสู 4) รู้กาลเทศะ 5) เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ 6) มีทักษะสื่อสาร 7) อ่อนน้อมถ่อมตน 8) งามด้วยบุคลิก และ 9) พร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563: ออนไลน์)

5.3.3 ข้อมูลรายงานประจำปี การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในด้านการทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะ โดยหลักการสำคัญคือมุ่งเน้นให้บุคลากรรับรู้และเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมและศิลปะ การมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรกับหน่วยงานและชุมชน การบูรณาการศาสตร์การเรียนการสอนและกิจกรรม ชมรม สโมสรของนิสิตให้สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมในปัจจุบัน ตลอดจนการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการ ด้านทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะต่อสาธารณชน ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรเล็งเห็นถึงความสำคัญในการร่วมแรงร่วมใจการอนุรักษ์ สืบสาน และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นสมบัติของประเทศชาติ โดยมหาวิทยาลัยแบ่งโครงการทางที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. โครงการอนุรักษ์ สืบสาน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และประเพณีไทย ตัวอย่างกิจกรรม เช่น โครงการวันลอยกระทง, โครงการปลูกต้นกล้าวัฒนธรรม, โครงการเครือข่ายวัฒนธรรมชุมชนเพื่อพัฒนาจิตอาสาและกิจการเพื่อสังคมสู่สัมมาชีพ, โครงการรณรงค์ให้บุคลากรแต่งกายด้วยผ้าไทยในวันสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

2. โครงการส่งเสริมและสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในระดับชาติและนานาชาติ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น โครงการอุทยานประสานมิตรสังคีตภิรมย์ดนตรีปริทัศน์เปรม, โครงการสวนดนตรีเพื่อส่งเสริมศิลปะการแสดงดนตรีไทย, โครงการสัมมนาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมตามความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรม, การแสดงเผยแพร่และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเครือข่ายจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในไทยและต่างประเทศ เป็นต้น

3. โครงการด้านวัฒนธรรมกับศาสนา ตัวอย่างกิจกรรม เช่น บุคลากรร่วมตักบาตรในกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา, การถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน, โครงการสร้างรอยยิ้มเพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา แก่เยาวชน เป็นต้น

4. โครงการแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น โครงการวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร, โครงการวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง, กิจกรรมงาน 5 ธันวาคม ผู้เป็นแรงบันดาลใจแห่งแผ่นดิน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะ ที่บูรณาการไปกับพันธกิจหลักอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียนการสอน การทำโครงการวิจัยลงพื้นที่ การบริการวิชาการให้แก่ชุมชน รวมถึงการบริการด้านทำนุบำรุงวัฒนธรรมและศิลปะต่อสาธารณชน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางวัฒนธรรมและศิลปะ อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังมุ่งเน้นให้คณาจารย์ บุคลากร และนิสิตเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมและศิลปะ ในองค์รวมเพื่อเป็นการร่วมกันเสริมสร้างการอนุรักษ์ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยให้ยังคงอยู่สืบไป

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ผู้วิจัยได้ศึกษาอ้างอิงงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างอัตลักษณ์ คุณลักษณะของนิสิต นักศึกษา หรือคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความเป็นไทย พบว่ามีงานที่ใกล้เคียง หรือเกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ธัญวลัย อติชาติ (2550, น. 66-67) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งงานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านจารีตประเพณี ด้านขนบประเพณี ด้านธรรมเนียมประเพณี ด้านการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ด้านกายแต่งกาย และด้านการใช้ภาษา จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนค่า 5

ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก 2) นิสิตชายและนิสิตหญิงมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจารีตประเพณี ด้านการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และด้านการแต่งกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 3) นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ด้านการแต่งกายและด้านการใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 4) นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มคณะวิชาต่างกันมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านขนบประเพณี และด้านธรรมเนียมประเพณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

สุภัทษณีย์ ศรีเยี่ยม (2554, น. 205-207) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (2) พัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (3) เปรียบเทียบผลการพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

โดยผลการวิจัย พบว่า (1) ในภาพรวมอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ด้านต่าง ๆ ด้านบวกลบอยู่ในระดับจริงมาก ส่วนด้านลบอยู่ในระดับจริงปานกลาง (2) การพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) เป้าหมาย เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีพัฒนาการอัตลักษณ์ในด้านเฉพาะบุคคล ด้านสังคม ด้านการดำเนินชีวิต และด้านวิชาการ 2) การประเมินสภาพปัญหา โดยประเมินจากองค์กรและผู้รับผิดชอบ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ 3) การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม ประกอบด้วย การสร้างโปรแกรมฝึกอบรม การกำหนดกิจกรรม การบริหารกิจกรรม และการประเมินผลการฝึกอบรม 4) การประเมินผล ทั้งในภาพรวม และในแต่ละกิจกรรม การพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษา (3) การเปรียบเทียบผลการพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดย (3.1) นักศึกษากลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกับกลุ่มควบคุมโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3.2) นักศึกษา

กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษา หลังการอบรมแตกต่างกับก่อนการอบรม โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นพรัตน์ ศรีแปดริ้ว (2556, น. 195-199) ศึกษาในหัวข้อเรื่อง การพัฒนารูปแบบ การส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและรูปแบบการส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน และเพื่อศึกษาผลของการทดลองใช้ รูปแบบการส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนของนักศึกษาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนในกรุงเทพมหานครจำนวน 542 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืน แบบประเมินรูปแบบ แบบประเมินตนเอง แบบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบวัดความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความสอดคล้อง การวิเคราะห์เนื้อหา การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวชี้วัดของลักษณะความเป็นไทยของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีจำนวนรวม 68 ตัวชี้วัด 2) รูปแบบของการส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนของนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนา คือ “รูปแบบฝึกพื้นใจไทย” โดยจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืน 3) รูปแบบการส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและระดับความพึงพอใจในระดับมาก การติดตามความยั่งยืนของลักษณะความเป็นไทยของนักศึกษาหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง 3 เดือน พบว่า นักศึกษายังคงมีลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืน โดยมีลักษณะหรือพฤติกรรมที่ยังคงค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม

สุวีรัตน์ จินพงษ์ (2556, น. 220-237) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหาร เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทย ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีPNIModified และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยมี 7 ด้านคือ 1) ด้านบุคลิกภาพเชิงวัฒนธรรมไทย 2) ด้านความรู้เชิงวัฒนธรรมไทย 3) ด้านทักษะเชิงวัฒนธรรมไทย 4) ด้านทัศนคติเชิงวัฒนธรรมไทย 5) ด้านสื่อสารเชิงวัฒนธรรมไทย 6) ด้านสัมพันธภาพเชิงวัฒนธรรมไทย และ 7) ด้านคุณธรรมและจริยธรรมเชิงวัฒนธรรมไทย โดยสภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนยุทธศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยที่มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ประกอบด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ 21 ยุทธศาสตร์ 37 โครงการ ซึ่ง 4 ยุทธศาสตร์หลักที่ค้นพบในงานวิจัยเป็นในเรื่องของ การยกระดับคุณภาพการวิจัย และงานสร้างสรรค์ การยกระดับคุณภาพการบริการวิชาการศิลปวัฒนธรรม การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ และการยกระดับคุณภาพการทำงานบำรุง สืบสาน และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและคีตศิลป์

ธนสิน ชูตินทรานนท์ (2559, น. 193-199) ทำการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐานแก่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) สำรวจสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความเป็นไทยแก่นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา 2) วิเคราะห์เนื้อหาสาระความเป็นไทยในรายวิชาการศึกษาทั่วไป และ 3) พัฒนา และทดลองใช้โปรแกรมการสร้างเสริมความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐานแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสานสามารถจำแนกได้ 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะแรก ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจากคณาจารย์ผู้สอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ระยะที่สอง ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา และระยะสุดท้าย การทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐาน ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน แบบสะท้อนตัวตน และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนามในการเก็บข้อมูล อีกทั้งคำนวณสถิติวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติ และคุณสมบัติของผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งนี้การสอนแบบกิจกรรมเป็นฐานจำเป็นสำหรับการสอนนิสิตนักศึกษาเจนเนอเรชั่น แซด ในปัจจุบัน 2) เนื้อหาสาระความเป็นไทยที่ปรากฏในรายวิชาการศึกษาทั่วไปพบค่อนข้างน้อย ซึ่งจะปรากฏในรายวิชาทางด้านศิลปะ ภูมิปัญญา หรือทางด้านสังคมศาสตร์ 3) หลังทดลองนำโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐาน พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยระหว่างแบบทดสอบก่อนเรียนและ

หลังเรียนสูงขึ้นจาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มีระดับความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับมากที่สุด และภาพรวมพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจโปรแกรมฯ ที่พัฒนาขึ้นในระดับมากที่สุด

เบญจวรรณ ศรีกุล (2561, น. 211-219) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน โดยมีความมุ่งหมาย 3 ข้อ คือ 1) เพื่อประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังของทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน 2) เพื่อสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน กลุ่มตัวอย่างที่ไว้ในการวิจัย จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท คือแบบประเมินสภาพปัจจุบันและแบบประเมินสภาพความคาดหวัง แบบสนทนากลุ่ม และกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ โดยมีแบบประเมินความสามารถตามสภาพจริง และแบบประเมินความพึงพอใจสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความถี่การจำเป็น (PN) และการทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวัง พบว่าทักษะการพูดมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI = .49) รองลงมา คือ ทักษะการเขียน (PNI = .46) ทักษะการฟัง และทักษะการอ่าน (PN = .42) ตามลำดับ 2) การสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม พบว่า ประกอบด้วย 4 ทักษะ 8 กิจกรรม ได้แก่ ทักษะการฟัง กิจกรรมฟังเข้าใจเก็บไว้เป็นความรู้ และกิจกรรมฟังแล้วคิดพินิจเหตุผล ทักษะการพูด กิจกรรมพูดดีมีศิลปะชัดเจน และกิจกรรมพูดดี บุคลิกภาพดี มีเสน่ห์ ทักษะการอ่าน กิจกรรมอ่านคู่มือมีประโยชน์ และกิจกรรมอ่านพินิจ คิดวิเคราะห์ ทักษะการเขียน กิจกรรมรู้วันนี้มีโอกาสใช้วันหน้า และกิจกรรมเขียนดีมีความหมาย โดยทุกกิจกรรมมีความเหมาะสม และ 3) การศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารตามสภาพจริงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ถือว่าผ่านเกณฑ์ 3.51 ที่กำหนดไว้ และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณิชากัทธ จาวิสูตร (2561, น. 180-187) วิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาพัฒนารูปแบบ เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันมีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรูปแบบการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า 3 ด้าน กระบวนการ 6 ด้าน ผลลัพธ์ 1 ด้าน ส่วนความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า รูปแบบทุกด้านและโดยรวมมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดคุณลักษณะความเป็นไทย (สถาบันไทยศึกษา, 2529; คณะอนุกรรมการฯ ด้านค่านิยม, 2529; สัญญาสัญญาวิวัฒน์, 2533; ภิรมย์ ศรีเพชร, 2540; เปรม ตินสุลานนท์, 2547; นพดล กรรณิกา และคณะ, 2548; สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2549; กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2551; วีระ อำพันสุข, 2551; กระทรวงวัฒนธรรม, 2552; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553; หทัยรัตน์ ทับพร, 2553) ร่วมกับทฤษฎีการพัฒนาจิตพิสัยของ บลูม มาร์ดัส และแฮส汀ส์ (Bloom Madaus and Hastings, 1971) มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561, 2561, น. 19-21) ในการนำมาพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ลักษณะรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย และระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เป็นการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิ หรือมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ความเป็นไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ อาจารย์ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของงานวิจัย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมจากเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมศึกษา ไทยศึกษาหรือเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องความเป็นไทยในบริบทสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา หรือมีประสบการณ์การสอนในด้านดังกล่าวตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน

1.2 เป็นผู้มีความรู้ด้านการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาการจัดการ การอุดมศึกษา บริหารการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับด้าน กิจการนิสิต หรือด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน

1.3 เป็นผู้มีความรู้ด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ไม่จำกัดสาขาวิชา แต่ต้องมี ประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานองค์กรทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทยตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือเป็น ผู้ที่มีชื่อเสียง หรือเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในแวดวงศิลปวัฒนธรรมไทย จำนวน 5 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมี โครงสร้างเพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็น ไทย การส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษา โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ปฐมภูมิจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์จากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อทราบ แนวคิด ความหมายและองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นไทย จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา บริญญาพันธ์เพื่อปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในข้อ คำถามผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นนำคะแนนไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยนำข้อคำถามให้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

+1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

จากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าดัชนีความ สอดคล้องและถูกต้องเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ ได้ต้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวมี

ความสอดคล้องและถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ หากค่าดัชนีความสอดคล้องในข้อคำถามใดต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจะตัดข้อคำถามนั้นทิ้งหรือนำข้อความนั้นมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว นำไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ถอดเนื้อหากการสัมภาษณ์ในเทป

4.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

4.3 นำเสนอผลที่ได้เป็นแบบบรรยาย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content

Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำผลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากระยะที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

การพัฒนาร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้มาจากการนำผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ในระยะที่ 1 มาร่างเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำนิสิต โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสม จากเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ในระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมศึกษา ไทยศึกษาหรือเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องความเป็นไทยในบริบทสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา หรือมีประสบการณ์การสอนในด้านดังกล่าวตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน

1.2 เป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ไม่จำกัดสาขาวิชา แต่ต้องมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานองค์กรทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทยตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในแวดวงศิลปวัฒนธรรมไทย จำนวน 6 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 นำผลการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมาทำการสังเคราะห์คุณลักษณะความเป็นไทยที่ชัดเจนและดำเนินการร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

2.2 นำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อ

ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.3 นำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ผ่านการปรับแก้จากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเรียบร้อยแล้ว จัดส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

2.4 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 ประมวลประเด็นสำคัญจากการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) มาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

2.6 ได้ร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยจากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม และสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยจำนวน 9 คน ประกอบด้วยอาจารย์ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของงานวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยนำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยพร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อประสานงานผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่จะเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน

3.3 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) ให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมแสดงความคิดเห็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยการดำเนินการสนทนา โดยผู้ดำเนินการสนทนา ประกอบด้วยผู้ดำเนินการสนทนา 1 คน ผู้จัดบันทึกการสนทนา 1 คน และผู้คอยอำนวยความสะดวกทั่วไป 1 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป็นเนื้อหาสาระจากการบันทึกเสียงสนทนา การจดบันทึก และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหา (Content Analysis) และจัดทำเป็นแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นแบบสนทนากลุ่มกับผู้นำนิสิตมีการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการยืนยันร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ ผู้นำนิสิต โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสม จากเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ เป็นนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำนิสิตในการบริหารจัดการระดับ สาขาวิชา คณะ ชมรม สโมสร หรือ ระดับมหาวิทยาลัย สถาบันละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 นำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมาทำการสังเคราะห์และสร้างแบบสนทนากลุ่มที่มีเนื้อหาประเด็นเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

2.2 นำแบบสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญา
นิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุง
ตามข้อเสนอแนะ

2.3 นำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคม
คาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ผ่านการปรับแก้จากคำแนะนำของอาจารย์
ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์แล้วจัดส่งให้กับผู้นำนิสิต จำนวน 9 คน

2.4 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับกลุ่มผู้นำนิสิต

2.5 ประมวลประเด็นสำคัญจากการดำเนินการสนทนากลุ่มมาใช้เป็น
แนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถึงผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มซึ่งเป็นผู้ำนิสิตที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยจำนวน 9 คน เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยนำร่างแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่
สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยพร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อประสานงานผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นผู้นำนิสิตที่จะ
เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน

3.3 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) ให้ผู้นำนิสิตร่วมแสดงความเห็น
แนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาไทยการดำเนินการสนทนา โดยผู้ดำเนินการสนทนา ประกอบด้วยผู้ดำเนินการ
สนทนา 1 คนผู้จัดบันทึกการสนทนา 1 คน และผู้คอยอำนวยความสะดวกทั่วไป 1 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป็นเนื้อหาสาระจากการบันทึกเสียงสนทนา
การจดบันทึก และข้อเสนอแนะของผู้นำนิสิตที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้
โดยการวิเคราะห์รายละเอียดเนื้อหา (Content Analysis) และจัดทำเป็นแนวทางการเสริมสร้าง
คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำข้อมูลแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในระยะที่ 2 มาพัฒนาแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมจากเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ เป็นผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับหัวหน้างาน หรือ ผู้อำนวยการ หรือ ผู้ช่วยอธิการบดี หรือ รองอธิการบดี หรือ ผู้ช่วยคณบดี หรือ รองคณบดีที่บริหารส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายกิจการนิสิต ฝ่ายศิลปวัฒนธรรมไทย หรือ ทางฝ่ายพิธีการและศาสนา รวมจำนวน 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยแบบประเมินฉบับดังกล่าวมีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบให้คะแนน (Scoring rubrics) โดยการยกράงข้อคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ตำแหน่งบริหาร และอายุงานในส่วนงานที่รับผิดชอบ ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert's Scale (Likert, R. A. , 1932, pp. 1-55) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนและคำอธิบายในการตอบข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบว่าแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งรายด้านและโดยรวม ดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ, 2553, น. 155)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.2 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัณฑิตตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจคุณภาพของเครื่องมือแล้วไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างที่จะไปเก็บข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย

3.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งถึงผู้ตอบแบบประเมินเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ

แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

3.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบประเมินด้วยตนเอง รวมถึงผ่านทางผู้ประสานงาน จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบและนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่รับคืนมาทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินเพื่อหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ตำแหน่งบริหาร และอายุงานในส่วนงานที่รับผิดชอบด้วยการวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์

4.2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ใช้การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินที่มีต่อแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย ความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบที (One sample t-test) (Ferguson, 1981, น. 180) มาสรุปเป็นแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

สัญลักษณ์ที่ใช้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของการมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างที่ได้ข้อมูลจากผู้สอน ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับด้านความเป็นไทย และ/หรือ กิจกรรมนิสิตนักศึกษา จำนวน 15 คน ได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความหมายและคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

1.1 ความหมายของคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต่างให้ความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า หมายถึง ลักษณะร่วมของคนในสังคม ทั้งทางด้านความคิดด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติตน อันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของพลเมืองในสังคมไทยที่มีการสั่งสมมาอย่างยาวนาน เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าดีงาม และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ โดยนิสิตนักศึกษาผู้ซึ่งถือว่าเป็นพลเมืองและเยาวชนของชาติพึงแสดงออกอย่างเป็นที่ประจักษ์ รวมถึงมีการสืบทอดและส่งต่ออย่างภาคภูมิใจ

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางท่านยังเสนอเพิ่มเติมในเรื่องของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งในเรื่องของนวัตกรรม สื่อเทคโนโลยี รวมไปถึงทักษะชีวิตและวิชาชีพซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นทักษะชีวิตสำคัญของพลเมืองไทยในยุคปัจจุบันที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาสามารถรับมาปรับใช้ เพื่อนำความเป็นไทยให้ก้าวไกลสู่สากลได้อย่างทันสมัย ดังคำที่ปรากฏจากคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล

“เพิ่มทักษะศตวรรษที่ 21 ถ้าในด้านทักษะความรู้ที่มหาวิทยาลัยมีให้ แต่ถ้าทางด้านคุณธรรมจริยธรรมและทักษะการใช้ชีวิตนิสิตนักศึกษาจะต้องขวนขวายเพิ่มเติมด้วยตัวเอง” (ผู้ให้ข้อมูล 13)

“มีกระบวนการคิดแบบไทยสมัยใหม่ ยอมรับปรับเปลี่ยน” (ผู้ให้ข้อมูล 3)

“งดงามตามแบบไทยควบคู่ไปกับการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ที่มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต” (ผู้ให้ข้อมูล 5)

“มีจิตอาสา เป็นผู้นำทางความคิด ผู้นำของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม อยากให้นิสิตเป็นคนที่มีแรงบันดาลใจและขับเคลื่อนความเป็นไทยได้โดยใช้สื่อโซเชียลหรือเทคโนโลยีการศึกษาให้เป็นประโยชน์ นำความเป็นไทยให้โดดเด่นในสากล” (ผู้ให้ข้อมูล 6)

ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดซึ่งถือเป็นตัวแทนของผู้ใหญ่ในสังคมไทยยุคปัจจุบัน มีนิยามในเรื่องของคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน อาจเป็นเพราะคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันนี้ยังคงที่จะสามารถเก็บรักษา และถ่ายทอดส่งต่อสิ่งที่ดีงามในชุมชน จังหวัด ไปจนถึงประเทศให้คงอยู่สืบไปได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้เข้มงวดถึงขนาดจะต้องให้เยาวชนไทยเป็นนักอนุรักษ์นิยมเก็บของเก่าไปหมดเสียทุกอย่าง อะไรที่เห็นสมควรว่าดีก็เก็บรักษา ส่วนอะไรที่ไม่เข้ากับยุคสมัยก็ปรับหรือเปลี่ยนให้สอดคล้องไปกับสถานการณ์โลกในอย่างที่ควรจะเป็น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมองว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดในการวิจัยระยะนี้ยังมีความคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาสมัยนี้เป็น “นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรม” ที่พร้อมจะต่อยอดมูลค่าวัฒนธรรมภูมิปัญญาความเป็นไทยให้ก้าวไกลในระดับนานาชาติ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ และทักษะการกล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะความเป็นไทยร่วมสมัยที่ตอบโจทย์การพัฒนา นิสิตนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่ง ที่นิสิตนักศึกษาซึ่งถือเป็นเยาวชนของชาติควรที่จะต้องมี 3 ทักษะหลัก คือ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม นิสิตนักศึกษาจะต้องเป็นนวัตกรรมทางด้านความเป็นไทย ที่มีความคิดความเป็นไทยร่วมสมัยได้อย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งมีทักษะการสื่อสารภาษาไทย ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี นิสิตนักศึกษาจะต้องเป็นนักสารสนเทศทางด้านความเป็นไทยที่มีความรู้ความเข้าใจและเท่าทันสื่อ และ 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ นิสิตนักศึกษาจะต้องเป็นพลเมืองไทยที่มีความภาคภูมิใจ มีความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติ และจิตสำนึกรักในความเป็นไทย แต่ในขณะเดียวกันก็มีความยืดหยุ่นที่พร้อมจะเรียนรู้และเปิดรับวัฒนธรรมสิ่งใหม่มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

1.2 คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยสรุปคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรมีรากฐานความรู้ความเข้าใจในความเป็นไทยที่ดี จะนำไปสู่ ด้านการปฏิบัติ และด้านจิตสำนึกได้เป็นอย่างดีถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท การมีความรู้ความเข้าใจเป็นเหมือนกับบ่อเกิดแห่งปัญญาในซึมซับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นไทยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คาดหวังว่านิสิตนักศึกษาจะซาบซึ้งและเห็นคุณค่าจากสิ่งที่บรรพบุรุษส่งต่อ แต่ก็ไม่ได้บังคับว่าจะต้องรับมาและส่งต่อไปยังรุ่นลูกหลานตามขนบเดิมที่ได้รับมา เพราะด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป จึงคาดหวังให้นิสิตนักศึกษา “รู้รากเหง้า” และ “เท่าทัน

สถานการณ์” โดยมีกระบวนการความคิดแบบไทยสมัยใหม่ที่สามารเชื่อมโยงวัฒนธรรมในอดีตมาอย่างปัจจุบันโดยเลือกปรับใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม ดังคำสัมภาษณ์

“ควรจะรู้ว่าบรรพบุรุษสั่งสมอะไรมาให้บ้าง ในความเป็นไทยมี ภูมิปัญญาที่ควรเห็นคุณค่า” (ผู้ให้ข้อมูล 8)

“นิสิตนักศึกษาสมัยนี้ต้องสามารถปรับตัว เรียนรู้ และเท่าทัน วัฒนธรรมอื่น ถ้าไปอยู่ที่บ้านเมืองอื่นเราก็ยังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่โดดเด่น ไม่ได้ด้อยไปกว่าใคร” (ผู้ให้ข้อมูล 5)

“ต้องรู้อดีตเชื่อมมาปัจจุบัน มีทักษะเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม” (ผู้ให้ข้อมูล 6)

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังเห็นว่าคุณลักษณะความเป็นไทยทางด้าน ความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ต้องได้รับการส่งสอนบ่มเพาะตั้งแต่เด็กโดยผู้ให้ข้อมูลต่างให้น้ำหนักว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเป็นไทยจะต้องเริ่มเรียนรู้และเข้าใจมาจากการอบรมบ่มเพาะของ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังคำให้สัมภาษณ์

“สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการบ่มเพาะความเป็นไทย ในการช่วยชี้แนะความถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อที่ผู้เรียนสืบทอดมาจากสถาบัน ครอบครัว” (ผู้ให้ข้อมูล 2)

“ความรู้ต้องถูกปลูกฝังมาตั้งแต่เล็ก อย่างงานวันไหว้ครูของเด็กอนุบาล” (ผู้ให้ข้อมูล 5)

เรื่องความรู้ต้องปลูกฝังมาตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาขั้นต้น (ผู้ให้ข้อมูล 14)

โดยภาพรวม จะเห็นว่าคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทางด้านความรู้ความเข้าใจที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคนี้เป็นผู้ที่ “รู้รากเหง้า” อาจเป็นเพราะการที่ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานทางด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมในประเทศได้นั้นจะต้องได้รับการศึกษามาจากในชั้นเรียน

แต่ทั้งนี้ การที่จะทำให้ผู้เรียนนั้นเป็นผู้รู้ลึกและรู้จริง จะต้องมีความรู้ที่แน่นหนาตั้งแต่วัยเยาว์ อีกทั้งควรมีความรู้ที่เกิดจากบุคคล สิ่งของ และสถานที่จริงนอกชั้นเรียน ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลจึงเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรต้องเริ่มวางรากฐานองค์ความรู้ตั้งแต่ต้นน้ำคือ สถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาขั้นต้นในระดับชั้นปฐมวัยและระดับชั้นประถมศึกษา รวมถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยก็มีความเห็นที่สอดคล้อง เพราะการที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้รู้ลึกรู้จริงในรากเหง้าความเป็นไทยของตนเองได้นั้น ควรที่จะมีฐานความรู้ที่แน่นหนาตั้งแต่วัยเยาว์ มีความรู้ที่เกิดจากบุคคล สิ่งของ และสถานที่จริงนอกชั้นเรียน ไม่ใช่มาเริ่มมาศึกษาหรือให้ความสำคัญในระดับชั้นอุดมศึกษา

นอกจากนี้ ในด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้ให้ข้อมูลยังคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่ “รู้เท่าทันสถานการณ์” ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะเรื่องของวัฒนธรรมมีความเป็นพลวัต คือ มีความเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอด ดังนั้นการที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาในยุคนี้ไม่ใช่กอนูรักษนियมที่คร่ำครึ แต่สนับสนุนและผลักดันให้พวกเขาเปิดหู เปิดตา และเปิดใจยอมรับสิ่งแปลกใหม่ภายนอกที่กำลังเป็นกระแสสังคมหรือกระแสโลก และนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทในชีวิตของตนเองได้นั้น เป็นการสืบทอดและส่งต่อความเป็นไทยร่วมสมัยที่จะทำให้ความเป็นไทยสามารถคงอยู่สืบไปได้ทุกยุคสมัย

ด้านการปฏิบัติ

ด้านการปฏิบัติ ผู้ให้ข้อมูลทุกคนต่างเห็นว่าเป็นด้านที่สะท้อนถึงคุณลักษณะความเป็นไทยออกมาได้เด่นชัดที่สุด โดยแต่ละท่านก็มีสิ่งที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาพึงปฏิบัติแสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นไทยที่แตกต่างกันออกไปตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและประสบการณ์ส่วนบุคคล แต่สิ่งร่วมกันที่ถือเป็นคุณลักษณะความเป็นไทยที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาพึงมีก็คือ เรื่อง “สื่อสารดี” ทั้งวัจนภาษา และอวัจนภาษา ที่เหมาะสมทั้งกับบุคคล เวลา และสถานที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกความคาดหวังในนิสิตนักศึกษาคือเรื่อง

“มีสัมมาคารวะ” ที่จะทำให้คนในสังคมปัจจุบันรู้จักยอมรับความแตกต่างในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยที่ไม่ใช้ความรุนแรงแต่ใช้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ดังคำให้สัมภาษณ์ที่ปรากฏข้างท้าย

“การรู้จักกาลเทศะเป็นตัววัดความรู้กับการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน”

(ผู้ให้ข้อมูล 8)

อยากให้เด็กมีความเป็นไทยในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นแบบคนสมัยก่อน สังคมไทยโบราณเป็นสังคมประนีประนอม เข้าอกเข้าใจ ยอมรับความแตกต่าง อยู่กันอย่างเกื้อกูล อยากให้เด็กยังมีความเกื้อกูลกัน มีคำพูดติดปากว่า “ไม่เป็นไร” ก็คือการให้อภัย ไม่ถือโทษโกรธเคืองกัน (ผู้ให้ข้อมูล 11)

“คาดหวังให้เขามีการแสดงออกที่มีกาลเทศะ ให้ความเคารพผู้ใหญ่ มีความกตัญญู มีจิตสาธารณะ” (ผู้ให้ข้อมูล 9)

“ยอมรับความหลากหลาย และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายได้อย่างลงตัว” (ผู้ให้ข้อมูล 8)

“รู้จักกาลเทศะ รู้จักปรับตัวตามยุคสมัย” (ผู้ให้ข้อมูล 2)

“คาดหวังว่าเด็กไทยควรจะใช้ภาษาไทยได้ดีมากกว่าอ่านออกเขียนได้ รู้ว่าสิ่งใดถูกกฎ อีกทั้งต้องมีกิริยามารยาท รู้กาลเทศะ” (ผู้ให้ข้อมูล 4)

โดยภาพรวม จะเห็นว่าคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทางด้านการศึกษาที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลเห็นพ้องต้องกันมี 2 ประเด็น คือเรื่อง “สื่อสารดี” และ “มีสัมมาคารวะ” ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน กล่าวคือ เยาวชนไทยในยุคปัจจุบันมีการกล้าแสดงออกทางความคิดเห็นมากขึ้น สังเกตเห็นได้จากทักษะการเขียนที่ใช้พิมพ์ข้อความ หรือโพสต์ข้อความทางสื่อสังคมออนไลน์ รวมไปถึงทักษะการพูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยมองว่าประเด็นนี้ ก็ถือเป็นประเด็นที่เป็นปัญหาทางสังคมในปัจจุบัน ด้วยมีปัจจัยเรื่องช่องว่างระหว่างวัย ดังนั้นความกล้าแสดงออกใน

การเขียนหรือการพูดของเด็กจึงอาจจะมีเส้นคั่นบาง ๆ กับคำว่าก้าวร้าว ไม่มีมารยาท หรือไม่มีสัมมาคารวะในสายตาของผู้ใหญ่ ดังนั้นนี่จึงเป็นคุณลักษณะความเป็นไทยอีกด้านหนึ่งที่สำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ให้ข้อมูล ซึ่งถือเป็นผู้แทนของผู้ใหญ่ในสังคมคาดหวังที่จะให้นิสิตนักศึกษาในยุคนี้ใช้ในการสื่อสารในทักษะต่าง ๆ กับผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันในเรื่องของช่วงวัย ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจและความต้องการของกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ด้านจิตสำนึก

ด้านจิตสำนึกถือเป็นแก่นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการมีคุณลักษณะความเป็นไทย ซึ่งคุณลักษณะความเป็นไทยทางด้านจิตสำนึกที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันที่พึงมี คือเรื่อง “ตระหนักรู้คุณค่า” ในทุกอย่างเป็นตัวเอง อาทิ เชื้อชาติ ถิ่นกำเนิด ถึงแม้จะดูเป็นนามธรรมที่จับต้องได้ยาก แต่ก็สามารถพิจารณาคุณลักษณะความเป็นไทยในด้านความรู้ความเข้าใจและด้านการปฏิบัติประกอบได้ อันจะเป็นกระจกช่วยสะท้อนคุณลักษณะความเป็นไทยในด้านจิตสำนึกให้เด่นชัดยิ่งขึ้นได้ นอกจากนี้ประเด็นความภูมิใจและยอมรับความเป็นไทยในวิถีชีวิตแล้ว อีกหนึ่งเรื่องที่ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันพึงมีคือเรื่อง “รักษาให้คงอยู่” ที่นับวันวัฒนธรรมอันดีงามหลาย ๆ อย่างเริ่มถูกละทิ้ง ความสำคัญลงไป ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับสองประเด็นดังกล่าว

“ความเป็นชาติสมัยก่อน คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แต่ถ้าไปถามคนยุคปัจจุบันก็อาจเปลี่ยนไป ความเป็นไทยเริ่มหมดความสำคัญลงไปเรื่อย ๆ” (ผู้ให้ข้อมูล 11)

“ถึงแม้สถาบันสูงสุดจะเป็นเพียงสัญลักษณ์ก็ตาม แต่ก็ยังคงเป็นศูนย์รวมสิ่งยึดเหนี่ยวสิ่งที่ธำรงความเป็นไทยในส่วนอื่น ๆ ไว้อย่างมาก” (ผู้ให้ข้อมูล 14)

“ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ไม่ใช่แค่คำพูดลอย ๆ แต่เป็นสิ่งของที่หลอมรวมความเป็นคนไทย” (ผู้ให้ข้อมูล 15)

“เป็นผู้มีส่วนสนับสนุนสินค้าพื้นเมือง ภูมิใจและสำนึกรักบ้านเกิด” (ผู้ให้ข้อมูล 7)

“ต้องรู้บริบทพื้นฐานความเป็นไทยของตัวเอง มีความเข้าใจบริบทเชิงวัฒนธรรมของและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง” (ผู้ให้ข้อมูล 12)

โดยภาพรวม จะเห็นว่าคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทางด้านจิตสำนึก ผู้ทรงคุณวุฒิต่างคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีคุณลักษณะเด่น 2 เรื่อง เรื่องแรก คือ “ตระหนักรู้คุณค่า” กล่าวคือ ความรักและภาคภูมิใจในเลือดเนื้อเชื้อไข ชาติพันธุ์ ถิ่นกำเนิด ไปจนถึงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่หล่อหลอมให้เกิดความเป็นไทยในตัว ผู้วิจัยเห็นว่าคุณลักษณะความเป็นไทยในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ค่อนข้างท้าทายกับสภาพการณ์สังคมในปัจจุบันที่จะทำให้เยาวชนในยุคนี้เกิดความซาบซึ้งและคล้อยตามได้ดั่งง่าย ด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่แตกต่างจากสภาพสังคมไทยในอดีต จึงอาจทำให้เยาวชนเกิดการหลงทางและหลงลืมที่จะเห็นคุณค่าของความเป็นชนชาติของตนเองไป ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันจะกล่าวถึงต่อไปในผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

เรื่องถัดมาที่เป็นคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทางด้านจิตสำนึก ที่ผู้ทรงคุณวุฒิต่างคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันพึงมี คือเรื่อง “รักษาให้คงอยู่” คุณลักษณะในเรื่องนี้ก็เกี่ยวพันโยงใยกับคุณลักษณะก่อนหน้า “ตระหนักรู้คุณค่า” ซึ่งในความคิดของผู้วิจัยก็ถือว่าเป็นโจทย์ที่ท้าทายอีกเช่นกันที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดคุณลักษณะความเป็นไทยในเรื่องนี้ แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยก็มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า บางทีการอนุรักษ์หรือรักษาศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย อาจจะไม่จำเป็นต้องทำให้เกิดเป็นรูปธรรมหรือเป็นโครงการอะไรที่ใหญ่โตให้คนทั้งประเทศรับรู้ ขอเพียงแค่เป็นการไม่ต่อต้าน หรือทำลายสิ่งที่ยังคงมีอยู่หรือสิ่งที่ใกล้จะสาบสูญ เพียงเท่านี้ก็ถือว่านิสิตนักศึกษาได้ก่อเกิดคุณลักษณะความเป็นไทยในการร่วมอนุรักษ์ได้แล้วเช่นกัน ซึ่งก็มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่คิดเห็นในลักษณะนี้เช่นกัน ดังคำสัมภาษณ์ข้างท้าย

“เอาแค่มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับความเป็นไทยก็เพียงพอแล้ว
ไม่ต้องสืบทอดส่งต่ออย่างภาคภูมิใจก็ได้” (ผู้ให้ข้อมูล 8)

“ถ้าส่งต่อเดิม ๆ ไม่เห็นด้วย แต่ถ้าส่งต่ออัตลักษณ์เห็นด้วย
อนุรักษ์วิถีการนั่งกินข้าวล้อมวงมากกว่าไม่ใช่รูปแบบอาหารตองหน้าตาแบบเดิมเมื่อร้อยปี”
(ผู้ให้ข้อมูล 3)

“การสืบทอดส่งต่อไม่สามารถจะทำได้ถ้ามันแน่นิ่งตายตัว
ถ้าแน่นิ่งทำได้แค่อนุรักษ์” (ผู้ให้ข้อมูล 15)

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อ คุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

2.1 สภาพการณ์ความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ไทยในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดต่างเห็นว่านิสิต
นักศึกษาในยุคปัจจุบันยังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยอยู่ เพียงแต่รูปแบบการแสดงออกอาจถูก
ปรับหรือเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ช่วงวัย เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน ดังคำให้
สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลข้างท้าย

“ยังมีนิสิตนักศึกษาที่ทำอยู่และเขามีความเข้าใจ ไม่ได้ทิ้งความ
เป็นไทย เพียงแต่ว่ามันถูกปรับให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน” (ผู้ให้ข้อมูล 1)

“มี แต่แสดงออกตามค่านิยมของยุคสมัย คิดว่านิสิตมีความเป็น
ไทยอยู่เสมอ แต่ว่าเขาจะมีค่านิยมที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นมันเลยทำให้รูปแบบความเป็นไทย
ประจำยุคสมัยมีรูปร่างหน้าตาที่แตกต่างกัน” (ผู้ให้ข้อมูล 6)

“ยังคงมีความเป็นไทยแต่ใช้ในแบบยุคสมัยของเขา” (ผู้ให้ข้อมูล 2)

“การแสดงออกขึ้นอยู่กับแต่ละเจเนอเรชันด้วย แม้จะเป็นความเป็น
ไทยเหมือนกัน แต่การแสดงออกต่างกันคนละแบบ” (ผู้ให้ข้อมูล 14)

“เขาก็มึ่ ก็เป็นในแบบของเขา เพราะเชื่อในความเลือนไหลมากกว่า การยึดมั่นถือมั่นของคนโบราณ” (ผู้ให้ข้อมูล 8)

จากภาพรวมจะเห็นได้ว่า นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันก็มีคุณลักษณะความเป็นไทย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการแสดงออกถึงลักษณะ หรือบุคลิก นอกจากจะม้ปัจจัยในเรื่องของยุคสมัยเข้ามามีอิทธิพลแล้ว ผู้วิจัยยังคิดว่ายังเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลอีกด้วยที่ส่งผลให้การแสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นไทยของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ควบคุมและจัดการได้ค่อนข้างยากเพราะเป็นสิ่งนามธรรมที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละคน ที่แต่ละคนนั้นมีสิทธิในการที่จะแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ด้วยแบบไหน อย่างไร และมากน้อยเพียงใด งานวิจัยนี้จึงเป็นเพียงหาคุณลักษณะกลางที่เป็นคุณลักษณะความเป็นไทยร่วมกันของคนในสังคม และนำไปสู่การพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะนั้นโดยใช้แนวทางต่าง ๆ เป็นตัวกระตุ้นทำยที่สุดจึงเป็นเรื่องอัตวิสัยที่แต่ละคนจะหยิบนำไปปรับใช้ให้เข้ากับวิถีชีวิตของตนเองอย่างไร

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 15 คน อันประกอบด้วย ผู้สอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม และ/หรือ กิจกรรมนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทั้งสถาบันอุดมศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยนั้น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการณ์ในการแสดงออกคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันมีด้วยกัน 3 ปัจจัยหลัก สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต่างเห็นตรงกันว่า นิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบันนี้จะมีคุณลักษณะความเป็นไทยมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับกรอบรบบ่มเพาะของแต่ละครอบครัว ที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความตระหนักรู้สิ่งดีงามที่พึงปฏิบัติ โดยคนไทยแต่ก่อนจะถูกเลี้ยงดูและปลูกฝังสิ่งเหล่านี้จากปู่ย่าตายายตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียนเสียด้วยซ้ำ แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไประบบครอบครัวใหญ่ที่อาศัยในบ้านหลังคาเดียวกันก็ได้เปลี่ยนไปตามค่านิยมของสังคมด้วย กล่าวคือ คนในยุคปัจจุบันมักนิยมอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น หรือพักอาศัยเป็น

คอนโดมิเนียมหรือห้องพักมากขึ้น จึงทำให้บ้านไม่เหมือนบ้าน และก่อให้เกิดปัญหาช่องว่างการถ่ายโอนวัฒนธรรมระหว่างรุ่นปู่ย่าตายายไปสู่รุ่นหลาน ดังทัศนะของผู้ให้ข้อมูลข้างท้าย

“เด็กสมัยใหม่ความเป็นไทยลดน้อยลง ส่วนหนึ่งมาจากความเข้มแข็งของครอบครัวที่เป็นครอบครัวเดี่ยว ไม่เหมือนสมัยก่อนที่มีปู่ย่าตายายช่วยอบรม” (ผู้ให้ข้อมูล 9)

“ปัญหาของครอบครัวเดี่ยวคือไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากปู่ย่าตายายที่อยู่ในครอบครัวใหญ่แบบสมัยก่อน” (ผู้ให้ข้อมูล 15)

“พ่อแม่รักแต่สั่งแต่ไม่ได้สอน มันเลยกลายเป็นการสืบทอดมาแบบไม่มีเหตุผล เพราะไม่มีผู้ใหญ่ในบ้านคอยชี้แนะ พ่อไม่บอกเหตุผลเด็กสมัยนี้ก็เลยไม่เข้าใจว่าทำไมยังต้องทำ” (ผู้ให้ข้อมูล 5)

“เด็กสมัยนี้ยังมีความเป็นไทยอยู่แต่ก็ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัว ถ้าเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีปู่ย่าตายายสังเกตว่าจะมีการบ่มเพาะที่ดีกว่า” (ผู้ให้ข้อมูล 11)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยก็มีข้อสังเกตว่าข้อมูลนี้เป็นเพียงข้อสันนิษฐานจากประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลเพียงกลุ่มหนึ่งเท่านั้นที่คาดการณ์จากสภาพสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการแข่งขัน รีบร้อน และวิถีการใช้ชีวิตที่เน้นความสะดวกสบายมากกว่าความถูกผิดเท่านั้น หากรุ่นระหว่างกลางทางวัฒนธรรม ซึ่งก็คือรุ่นพ่อแม่สามารถอบรมเลี้ยงดูสิ่งที่ดีที่ได้รับมาจากรุ่นปู่ย่าตายายได้อย่างเข้มแข็งและในขณะเดียวกันก็โอนอ่อนปรับให้เข้ากับยุคสมัย ก็ถือได้ว่าสามารถสืบทอดและส่งต่อคุณลักษณะความเป็นไทยสู่รุ่นต่อไปได้

2.2.2 ความนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ

กระแสวัฒนธรรมจากต่างชาติทั้งทางฝั่งตะวันตกและตะวันออก ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อความคิด ความสนใจ และการปฏิบัติต่อนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะเป็นอิทธิพลที่มาจากศิลปินดาราทันทีซีรี่ส์ เพลง รายการ ด้วยเป็นความแปลกใหม่ ตื่นตาตื่นใจ

และดูเป็นสิ่งที่ทำให้ดูทันสมัยและเป็นที่ยอมรับในวงกว้างจากสังคมที่อาศัยอยู่ จึงไม่ใช่เรื่องแปลก หากในยุคปัจจุบันจะมีกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งก็คือนิสิตนักศึกษาที่มีการติดตามศิลปินดาราชาวต่างชาติที่มากขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จนทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมที่เห็นได้เด่นชัดในแวดวงอุตสาหกรรมบันเทิง ที่ทั้งรายการ ละคร หรือภาพยนตร์ไทยนั้นก็ต่างได้รับเอาวัฒนธรรมชาติอื่นเข้ามาไม่ จะเป็นการซื้อลิขสิทธิ์รายการหรือละครซีรีส์ของต่างชาติมาดำเนินการผลิตในรูปแบบของคนไทย ไปจนถึงอิทธิพลจากต่างชาติในเรื่องการแต่งหน้า ทำผม หรือเครื่องแต่งกาย ดังคำสัมภาษณ์ที่ปรากฏ

“สมัย ร.4 ยุคล่าอาณานิคมจากอังกฤษ ก็เริ่มรับวัฒนธรรมจากฝรั่งเพื่อต้องการการยอมรับในสากล ใส่เสื้อเข้าเฝ้ายกเลิกการหมอบกราบคลานเข้าแล้ว ปัจจุบันจึงไม่แปลกถ้าวัยรุ่นจะรับวัฒนธรรมต่างชาติ” (ผู้ให้ข้อมูล 13)

“นิสิตนักศึกษายังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยอยู่ แต่ค่อนข้างน้อย อุปนิสัยเด็กสมัยใหม่วัยนี้มักจะชอบอะไรที่เข้ามาใหม่ อยู่ในเทรนด์หรือกระแสนิยม เพราะฉะนั้นการเข้ามามีอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติจึงเข้าถึงเงินเขาได้ง่าย” (ผู้ให้ข้อมูล 7)

“เด็กในยุคปัจจุบันมีคุณลักษณะความเป็นไทยน้อย เขาจะมีช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับตัวเอง ด้วยความที่เป็นยุคนี้ก็เลยทำให้เด็กสามารถรับวัฒนธรรมต่างชาติที่ตอบโจทย์ความต้องการของเขา” (ผู้ให้ข้อมูล 12)

ถึงแม้ว่าการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจะมีข้อดี คือทำให้สังคมไม่หยุดนิ่งและก้าวทันโลก แต่ในมุมมองของผู้วิจัยก็คิดว่ามันก็มีข้อเสียเช่นกัน กล่าวคือ ถ้าหากในสังคมไม่มีรากเหง้าวัฒนธรรมไทยที่แข็งแรงพอ วัฒนธรรมต่างชาติก็อาจจะกลืนกินวัฒนธรรมความเป็นไทยไปจนสูญสิ้นความเป็นไทยในอนาคตข้างหน้าได้

2.2.3 ความเจริญของเทคโนโลยี

เราทุกคนกำลังอยู่ในยุคที่อยากได้อะไร อยากทำอะไร ก็ทำได้ ง่ายดายเพียงแค่ใช้ปลายนิ้วกดหน้าจอโทรศัพท์มือถือผ่านแอปพลิเคชันที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแต่ละด้านตามที่ต้องการ ถ้าลองลึกในประเด็นของการติดต่อสื่อสารถือว่าเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในการเพิ่มช่องทางการติดต่อ ไม่ว่าจะเป็นอีเมล โทรศัพท์ สทนาผ่าน

แอปไลน์ หรือจะเป็นสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ที่เห็นทั้งหน้าและเสียงอย่างโปรแกรมซูม แต่ละช่องทางผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งต่างจากการติดต่อสื่อสารในสมัยก่อนก่อนที่ช่องทางมีจำกัดมีเพียงการพบเจอ การส่งจดหมายหรือโทรเลขเท่านั้น จึงนับได้ว่าความเจริญของเทคโนโลยีนอกจากจะช่วยทำให้ลดระยะเวลาการติดต่อสื่อสาร อีกนัยหนึ่งคือยังช่วยลดกำแพงระดับความสัมพันธ์ที่จริงจังทางการแต่ช่วยเพิ่มระดับความสัมพันธ์ทำให้ใกล้ชิดสนิทสนมกันได้มากขึ้นอีกด้วย ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ที่เห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีที่ช่วยในการกระชับความสัมพันธ์

“ระยะมันจะใกล้ชิดกว่าเดิม แต่ไม่ได้ตีความว่าเด็กไม่ให้เกียรติ แต่ครูตีความว่าจากคำว่าครูกับศิษย์ที่ดูห่างกันมาก ๆ เรามีความรู้สึกว่าเราเป็นครอบครัวมากขึ้น นั่นเพราะเราลดกำแพงบางอย่าง และมันก็อาจจะเข้ากับยุคสมัย” (ผู้ให้ข้อมูล 7)

ที่ว่า เหยี่ยมมีสองด้านฉันใด เทคโนโลยีที่เปี่ยมไปด้วยประโยชน์ ก็อาจจะก่อให้เกิดโทษได้เช่นกันหากใช้มันอย่างไม่ได้พิจารณาให้รอบด้าน ในแง่มุมนี้ มีผู้ให้ข้อมูลบางท่านที่แสดงทัศนะถึงโทษของการที่นิสิตนักศึกษาใช้สื่อในยุคออนไลน์จนหลงลืมหรือไม่ได้ให้ความใส่ใจเรื่องของกาลเทศะในการเลือกใช้ภาษาในการสื่อสารให้เหมาะสมกับระดับบุคคลบริบท และเวลา ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ที่มองถึงโทษจากการใช้เทคโนโลยีโดยไม่พิจารณาให้รอบคอบ

“ช่องว่างอาจจะแคบลงเพราะว่าอาจารย์กับนิสิตมีการสื่อสารกันได้หลายช่องทางมากขึ้น พอใกล้ชิดกันมากขึ้นก็เลยทำให้ละเลยหรือไม่ได้ระมัดระวังในการสื่อสารกับอาจารย์” (ผู้ให้ข้อมูล 4)

จากภาพรวมในประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน ที่พบในงานวิจัยนี้มี 3 ปัจจัย คือ เรื่องความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ความนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ และความเจริญของเทคโนโลยี ผู้วิจัยคิดว่าจุดเริ่มต้นก็คือเรื่องการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา ซึ่งแน่นอนว่ามันเป็นช่องทางที่ทำให้เราได้รู้จักวัฒนธรรมของนานาชาติได้ทั้งโลกได้อย่างง่ายดายเพียงแค่มีสัญญาณ

อินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดความชื่นชอบวัฒนธรรมสิ่งแปลกใหม่ เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และนำมาปรับใช้

สังคมไทยเราในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีวิทยาการในด้านต่าง ๆ มากมาย แต่ประเด็นก็คือความเจริญก้าวหน้าก็มีอีกมุมที่คนไม่ค่อยกล่าวถึง ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเป็นโจทย์ปัญหาที่สำคัญของคนในสังคมไปจนระดับประเทศ นั่นก็คือกิจการที่เราทุกคนชินกับความสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ยิ่งเยาวชนในยุคปัจจุบันนี้ที่อยากได้อะไรก็ได้ตั้งใจไม่ยากเพียงใช้ปลายนิ้วกดรีโมทหรือกดมือถือสิ่ง เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด หรือสิ่งที่ไม่เป็นตามใจคิดจึงเกิดบันดาลโทสะได้ง่าย เพราะไม่มีภูมิคุ้มกันทางอารมณ์อย่างคนในยุคก่อนที่จะเป็นคนใจเย็น ประณีประนอม ถ้อยทีถ้อยอาศัย ในปัจจุบันจึงไม่แปลกที่เราจะเห็นข่าววัยรุ่นอุทธรณ์อาละวาดทะเลาะชกต่อย หรือยกพวกตีกันตามสื่อต่าง ๆ เพราะวัยรุ่นยุคนี้ค่อนข้าง “หัวร้อน” ไม่ “ใจเย็น” นั่นเอง

ผู้วิจัยจึงคิดว่า ปัจจัยอีกหนึ่งเรื่องที่น่าปรากฏในงานวิจัย นั่นก็คือเรื่อง “ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว” ถือเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยขัดเกลาและปลูกฝังเด็กและเยาวชนตั้งแต่ต้นน้ำในการควบคุมพฤติกรรมและอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานเป็นผู้ที่รู้เท่าทันสื่อ และรู้เท่าทันสถานการณ์กระแสสังคม เพื่อที่เมื่อมาสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เด็กเหล่านั้นจะโตขึ้นมาเป็นนิสิตนักศึกษาที่สามารถใช้สื่อ เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และในขณะเดียวกันก็สามารถนำความก้าวหน้าทางวิทยาการเทคโนโลยีมาช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทย ไม่ให้ถูกละเลยหรือหลงลืมอย่างในอดีตที่วิทยาการความก้าวหน้าทำให้ความเป็นไทยถูกกลืนกินสูญหายไป

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับมุมมองการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากการศึกษามุมมองเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวมถึงงานกิจการนิสิตนักศึกษา จำนวน 15 คน ได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 มิติ ดังนี้

3.1 มิติของอาจารย์ผู้สอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเห็นพ้องต้องกันว่าสถาบันอุดมศึกษาของตนมีการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความ

เป็นไทยอยู่แล้ว เพราะถือเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง จะมีแตกต่างกันบ้างก็คือในเรื่องนโยบาย ตัวชี้วัด งบประมาณ และภาระงานที่มีจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา ในด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นไทย แต่ละสถานศึกษาก็มีการจัดกิจกรรมเทศกาลประจำปี ตลอดจนมีชมรม สโมสร ที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยที่นิสิตนักศึกษาสามารถเข้าร่วมได้ตามความชอบความสนใจ ทั้งนี้ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดต่างเห็นพ้องกันว่ามียุทธศาสตร์ในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้วยวิชาชีพของตนเอง ก็คือ การสอนสอดแทรก วิถีคิด โลกทัศน์แบบไทยที่เชื่อมโยงบูรณาการกับเนื้อหาในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายด้วยเทคนิคการสอนส่วนบุคคลที่จะสามารถถ่ายทอดและเชื่อมโยงให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเข้าใจและภาคภูมิใจ อีกทั้งยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นิสิตนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จนเป็นวิถีให้นิสิตนักศึกษาเห็นและสามารถซึมซับนำไปปรับใช้ในชีวิตได้ เช่น การเขียนงานด้วยลายมือตัวบรรจง การเขียนเลขไทย การกล่าวสวัสดิ์ ขอบคุณ ขอบใจ ขอโทษให้เป็นกิจวัตรที่นิสิตนักศึกษาพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน

3.2 มิติของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ/หรือ กิจกรรมนิสิตนักศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารทั้งในระดับคณะ หน่วยงาน หรือส่วนกลางมหาวิทยาลัย ต่างเล็งเห็นความสำคัญในการบริหารจัดการการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยในเชิงโครงสร้างกายภาพแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยมีหน่วยงานเฉพาะทางที่ดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรมโดยตรง รวมถึงมีหน่วยงานกลางของกิจการนิสิตนักศึกษา ส่วนในเชิงกระบวนการจะมีงบประมาณที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรม โครงการ ชมรมของนิสิตนักศึกษาในด้านดังกล่าว ส่วนบทบาทของผู้บริหารในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาคือการรับนโยบายจากทางมหาวิทยาลัยลงมาเพื่อวางแผนการบริหารจัดการ ควบคุมดูแล และติดตามผล โดยต้องเป็นตัวอย่างของบุคคลที่แสดงถึงความมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่เด่นชัดเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ให้นิสิตศึกษามองเห็นและเข้ามามีส่วนร่วม รวมไปถึงทั้งชื่นชม เชิดชู และรับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เท่าทันกับกระแสสังคมปัจจุบัน

3.3 มิติของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดต่างสะท้อนภาพบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนใน

สถาบันอุดมศึกษาไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการจัดการแผนการสอนที่ได้รับนโยบายมาจากมหาวิทยาลัยในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยลงมาสู่ชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ดีควบคู่ไปกับการเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกทางคุณลักษณะความเป็นไทยให้นิสิตนักศึกษาได้ยึดเป็นแบบอย่างทางอ้อมทั้งในเรื่องการแต่งกาย หรือบุคลิกภาพ โดยไม่บังคับให้นิสิตนักศึกษาต้องทำตาม แต่ให้ดูเพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม ดังคำสัมภาษณ์ข้างท้าย

“สิ่งที่ทำได้ดีคือครูจะเดินไปในทางที่ควรแล้วก็ทิ้งร่องรอยให้เขาเห็น ถ้าเขาเห็นว่าดีงาม เขาจะตามมา นี่คือน้ำที่ครู” (ผู้ให้ข้อมูล 6)

“ไม่ใช่แค่ให้ความรู้ทางวิชาการ แต่ต้องปลูกฝังให้เด็กได้ดี ต้องมีความเป็นครู” (ผู้ให้ข้อมูล 15)

“ก่อนจะสอนให้เด็กไหว้ ครูต้องทำเองจนเป็นกิจวัตรจนเกิดจิตสำนึกเองก่อน ไม่ใช่แค่การสาธิตให้ดู” (ผู้ให้ข้อมูล 10)

ต่อมาในด้านของผู้บริหาร จากการวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการน้อมนำวิสัยทัศน์ พันธกิจหลักทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดมาปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เข้ากับบริบทของยุคสมัย ส่งเสริมความเป็นไทยให้แก่บุคลากรในทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโครงการทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น ไม่ใช่เพียงแต่จัดเทศกาลประจำปีหรือกิจกรรมแบบฉาบฉวย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสนับสนุนและส่งเสริมการประกวดแข่งขันทางด้านศิลปวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ โดยอาจทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการยอมรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของนิสิตนักศึกษา ดังคำสัมภาษณ์

“ผู้บริหารควรเปิดโอกาสหรือเปิดเวทีให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือความต้องการในด้านความเป็นไทยในแบบที่เขาต้องการ ตราบใดที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือละเมิดกฎหมายของสังคม” (ผู้ให้ข้อมูล 14)

“ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ส่งเสริมความเป็นไทยให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน ต้องไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง แม้แต่ยามหรือแม่บ้านก็ต้องมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมให้เขาได้ด้วย” (ผู้ให้ข้อมูล 15)

“ผู้บริหารยึดค่านิยม นโยบายของสถาบัน โดยปรับให้เข้ากับบริบทตามเหมาะสม” (ผู้ให้ข้อมูล 5)

ส่วนในด้านของสถาบันอุดมศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลในมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันอุดมศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการมีพันธกิจ วิสัยทัศน์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่แน่วแน่ชัดเจน ไม่ปรับเปลี่ยนไปตามวาระผู้บริหาร เร่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยในระดับสากลให้นิสิตนักศึกษามีความรักและภาคภูมิใจความเป็นไทยในบริบทปัจจุบันควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นพลเมืองไทยที่ดีและสมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญาและจิตใจ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกข้างท้าย

“มหาวิทยาลัยต้องปลูกฝังและให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความเป็นไทย อย่างมุ่งมั่นแต่ผลิติด้านจิตทางวิชาการจนหลงลืมการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน” (ผู้ให้ข้อมูล 1)

“แต่ละสถาบันควรมีนโยบาย ค่านิยมหลักที่เน้นในเรื่องการอนุรักษ์ และส่งเสริมความเป็นไทยที่ชัดเจน ไม่เปลี่ยนไปตามทีมผู้บริหาร” (ผู้ให้ข้อมูล 5)

“มหาวิทยาลัยต้องเร่งเสริมสร้างให้ความรู้ทางด้านจริยธรรมและความเป็นไทยให้นิสิตนักศึกษา” (ผู้ให้ข้อมูล 15)

ในภาพรวม จะเห็นได้ว่าผลการศึกษเกี่ยวกับมุมมองการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย เป็นการสะท้อนมุมมองในสองมิติ มิติแรกคือเป็นการมองการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยของตนเอง ในบริบทของอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ส่วนอีกมิติหนึ่งเป็นการมองการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยจากสายตาคนภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งก็คือผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในหน่วยงานองค์กรอื่น โดยผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้สอนและผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ตนเองมีการบริหารจัดการและดำเนินงานในด้านนี้อยู่แล้วเพราะถือเป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย

ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเองนั้นยังคิดว่าเป็นการทำไปเพราะหน้าที่ ทำด้วยสติปัญญาและแรงกาย แต่ยังไม่ค่อยสะท้อนถึงการทำออกมาด้วยหัวใจที่สามารถถ่ายทอดออกมาผ่านรายวิชา สื่อการสอน งานวิจัย กิจกรรมโครงการ รวมไปถึงเผยแพร่ดำเนินงานนโยบายต่าง ๆ ได้อย่างเด่นชัดจนเป็นความโดดเด่นในเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมทางด้านความเป็นไทยให้อยู่ในระดับที่จะยกเป็นอัตลักษณ์ของสถาบัน ซึ่งความคิดเห็นของผู้วิจัยก็สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย ที่อยากให้บุคลากรทุกภาคส่วนของสถานศึกษาเข้าใจ ยอมรับ และพร้อมนำไปปรับใช้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ในบริบทของผู้สอน ความเป็นไทยไม่จำเป็นจะต้องเป็นเรื่องของอาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย หรือนาฏศิลป์ไทยเท่านั้น แต่อาจารย์ทุกท่านสามารถเป็นต้นแบบการแสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นไทยที่ดีให้แก่นิสิตนักศึกษาได้ในชีวิตประจำวันที่พบเจอนอกชั้นเรียน ส่วนในบริบทของผู้บริหาร ก็ควรจะมีแผนนโยบายการดำเนินงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่หนักแน่นและชัดเจน แต่ในขณะเดียวกันเนื้อหาสาระในแผนงานก็ควรที่จะต้องมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนไปได้ตามสถานการณ์ของยุคสมัยโดยไม่อิงจากยุคภาวะผู้บริหาร อีกทั้งผู้บริหารไม่ควรยึดติดอำนาจบริหารแบบเบ็ดเสร็จ แต่ควรเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้นด้วย โดยนอกจะรับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแล้ว จะต้องรับไปปรับและปฏิบัติตามความเห็นชอบร่วมกันของประชาคมส่วนใหญ่ เพื่อให้บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยทุกภาคส่วนมีคุณลักษณะความเป็นไทยร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ

กล่าวโดยสรุป ในระยะที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ได้ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความหมายและคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

1.1 ความหมายของคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า หมายถึง ลักษณะร่วมของคนในสังคม ทั้งทางด้านความคิด จิตใจ และด้านการปฏิบัติตน อันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของพลเมืองในสังคมไทยที่มีการสั่งสมมาอย่างยาวนาน เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าดีงาม และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในสังคมในช่วงเวลานั้น โดยนิสิตนักศึกษาผู้ซึ่งถือว่าเป็นพลเมืองและเยาวชนของชาติพึงแสดงออกอย่างเป็นที่ประจักษ์ รวมถึงมีการสืบทอดและส่งต่ออย่างภาคภูมิใจ

1.2 คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า แบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย คือ เรื่อง “รู้รักเหง้า” และ “เท่าทันสถานการณ์” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีกระบวนการคิดแบบไทยสมัยใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงวัฒนธรรมในอดีตมายังปัจจุบันโดยเลือกปรับใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ต้องได้รับการส่งสอนบ่มเพาะตั้งแต่เด็กที่ต้องเริ่มเรียนรู้และเข้าใจมาจากการอบรมบ่มเพาะของสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ด้านการปฏิบัติ พบว่า คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย มี 2 ประเด็นคือ เรื่อง “สื่อสารดี” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีทักษะทางการสื่อสาร ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ที่สามารถใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม กับบุคคล เวลา และสถานที่และสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป และเรื่อง “มีสัมมาคารวะ” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีกิริยามารยาทที่สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน อันเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้คนในสังคมปัจจุบันรู้จักยอมรับความแตกต่างในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยที่ไม่ใช้ความรุนแรงแต่ใช้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน

3) ด้านจิตสำนึก พบว่า คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย มี 2 ประเด็นคือ เรื่อง “ตระหนักคุณค่า” ที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีความภาคภูมิใจและยอมรับความเป็นไทยในวิถีชีวิตของ

ตนเองท่ามกลางกระแสทางวัฒนธรรมต่างชาติที่ถาโถมเข้ามาผ่านช่องทางต่าง ๆ และเรื่อง “รักษาให้คงอยู่” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในสังคมไทยปัจจุบันร่วมกันสืบทอดและส่งต่อสิ่งดีงามของไทยไปสู่รุ่นลูกหลาน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

2.1 สภาพการณ์ความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน พบว่า นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันยังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยอยู่ เพียงแต่รูปแบบการแสดงออกอาจถูกปรับหรือเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ชั่วคราว เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการณ์ในการแสดงออกคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันมีด้วยกัน 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว 2) ความนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ และ 3) ความเจริญของเทคโนโลยี

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า มีการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยและเป็นหนึ่งในภาระงานประจำที่จะต้องสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นไทยให้แก่ นิสิตนักศึกษา โดยจะมีการจัดการแผนการสอนที่ได้รับนโยบายมาจากมหาวิทยาลัยในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยลงมาสู่ชั้นเรียนด้วยวิธีการสอนสอดแทรกวิถีคิดโลกทัศน์แบบไทยที่เชื่อมโยงบูรณาการกับเนื้อหาในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายด้วยเทคนิคการสอนตามแต่ละบุคคลที่จะถ่ายทอดและเชื่อมโยงให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเข้าใจและภาคภูมิใจในความเป็นไทย อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนยังมีการแบบอย่างที่ดีให้แก่ นิสิตนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเป็นวิถีให้นิสิตนักศึกษาเห็นและสามารถซึมซับนำไปปรับใช้ในชีวิตได้ ทั้งในเรื่องการแต่งกาย หรือบุคลิกภาพ โดยไม่บังคับให้นิสิตนักศึกษาต้องทำตาม แต่ให้ดูเพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

3.2 ด้านผู้บริหารมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในแต่ละสถานศึกษาต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป็นไทยแก่นิสิตและบุคลากร โดยมีการจัดเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านโครงสร้างทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นการมีศูนย์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบพันธกิจด้านนี้โดยเฉพาะ ไปจนถึงความพร้อมทางด้านกระบวนการ การปฏิบัติ และการจัดสรรงบประมาณที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมโครงการ ชมรมของนิสิตนักศึกษาในด้านดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการน้อมนำวิสัยทัศน์ พันธกิจหลักทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดมาปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เข้ากับบริบทของยุคสมัย ส่งเสริมความเป็นไทยให้แก่บุคลากรในทุกภาคส่วน โดยรับนโยบายจากทางมหาวิทยาลัยลงมาเพื่อวางแผนการบริหารจัดการ ควบคุมดูแล และติดตามผล อีกทั้งต้องเป็นบุคคลต้นแบบที่แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นไทยที่เด่นชัดเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้นิสิตศึกษามองเห็นและเข้ามามีส่วนร่วม รวมไปถึงทั้งชื่นชม เชิดชู และรับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เท่าทันกับความคิดและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันมากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในระยะเวลาที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย สามารถสรุปเป็นตารางดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความหมายและคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน		
ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา	การนำไปใช้ประโยชน์
ความหมาย	หมายถึง ลักษณะร่วมของคนในสังคม ทั้งทางด้านความคิด จิตใจ และด้านการปฏิบัติตน อันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของพลเมืองในสังคมไทยที่มีการสั่งสมมาอย่างยาวนาน เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าดีงาม และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในสังคมในช่วงเวลานั้น โดยนิสิตนักศึกษาคิดว่าเป็นพลเมืองและเยาวชนของชาติที่พึงแสดงออกอย่างเป็นที่ประจักษ์ รวมถึงมีการสืบทอดและส่งต่ออย่างภาคภูมิใจ	นำมาใช้เป็นฐานแนวคิดในการพัฒนาแนวทาง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา	การนำไปใช้ประโยชน์
คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง	1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ พบ 2 ประเด็นคือเรื่อง “รู้รากเหง้า” และเรื่อง “เท่าทันสถานการณ์” 2) ด้านการปฏิบัติ พบ 2 ประเด็นคือเรื่อง “สื่อสารดี” และเรื่อง “มีสัมมาคารวะ” 3) ด้านจิตสำนึก พบ 2 ประเด็นคือเรื่อง “ตระหนักคุณค่า” และเรื่อง “รักษาให้คงอยู่”	นำมาใช้เป็นแกนหลักคุณลักษณะ
ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน		
ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา	การนำไปใช้ประโยชน์
สภาพการณ์ความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาไทยในปัจจุบัน	พบว่า นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันยังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยอยู่ เพียงแต่รูปแบบการแสดงออกอาจถูกปรับหรือเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ช่วงวัย เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน	นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทาง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการณ์ในการแสดงออกคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาไทยในปัจจุบัน	พบว่า มี 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว 2) ความนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ และ 3) ความเจริญของเทคโนโลยี	นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทาง
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับมุมมองการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย		
ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา	การนำไปใช้ประโยชน์
มุมมองของอาจารย์ผู้สอน	เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาของตนมีการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นไทย เพราะถือเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการของทุกสถาบันอุดมศึกษาอยู่แล้ว ซึ่งผู้สอนถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้วยวิชาชีพของตนเองในการสอนความเป็นไทยสอดแทรกและการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา	นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทาง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา	การนำไปใช้ประโยชน์
มุมมองของผู้บริหาร มหาวิทยาลัย	เห็นว่า ทางกายภาพ แต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะมี หน่วยงานเฉพาะทางที่ดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยตรง รวมถึงมีหน่วยงานกลางของกิจการนิสิต นักศึกษา ส่วนทางกระบวนการก็จะมีงบประมาณที่ ช่วยสนับสนุนกิจกรรม โครงการ ชมรมของนิสิต นักศึกษาในด้านดังกล่าวอยู่แล้ว เพียงแต่ในแต่ละ แห่งจะมีจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ที่ต้องการเน้นความเป็น ไทยในเรื่องใด	นำมาใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณา แนวทาง
มุมมองของผู้ทรง คุณวุฒิภายนอก มหาวิทยาลัย	เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนช่วยเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังให้แก่ นักศึกษาด้วยการจัดการแผนการสอนที่ได้รับนโยบาย มาจากมหาวิทยาลัยในด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยลงมาสู่ชั้นเรียนได้ อย่างเหมาะสม ส่วนผู้บริหารควรน้อมนำวิสัยทัศน์ พันธกิจหลักทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยมาปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เข้า กับบริบทของยุคสมัย รวมไปถึงการยอมรับฟัง ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของนิสิตนักศึกษา โดยแต่ ละสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและมุ่งเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาด้วยการมีพันธกิจ วิสัยทัศน์และอัต ลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่แน่วแน่ชัดเจน ไม่ปรับ เปลี่ยนไปตามวาระผู้บริหาร	นำมาใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณา แนวทาง

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคม คาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำผลสัมฤทธิ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากระยะที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ
คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อนำมา

พัฒนาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการสนทนากลุ่มในขั้นตอนที่ 1 ได้ดังนี้

1. ตัวแบบร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย 7 แนวทาง 15 วิธีดำเนินการ 7 ตัวชี้วัด และ 15 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

2. ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ได้ร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ได้จากการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 2 เปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ตัวแบบการพัฒนา	แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยฯ							
	(n = 9)							
คุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษา	จำนวนก่อนการสนทนากลุ่ม				จำนวนหลังการสนทนากลุ่ม			
	แนวทาง	วิธี	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ	แนวทาง	วิธี	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นการรับรู้ (ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้)	1	2	1	3	1	2	2	5
ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและนวัตกรรม)	1	2	1	1	1	3	2	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	ผลการศึกษา				การนำไปใช้ประโยชน์			
ขั้นการตอบสนอง (ด้านการบริการ วิชาการ)	1	3	1	2	1	3	2	4
ขั้นการตอบสนอง (ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย)	1	1	1	4	1	1	2	4
ขั้นการเห็นคุณค่า (ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย)	1	2	1	3	1	2	3	4
ขั้นการจัดระบบ (ด้านบริหารจัดการ)	1	3	1	1	1	4	3	4
ขั้นการพัฒนาเป็น คุณลักษณะ (ด้านบริหารจัดการ)	1	2	1	1	1	2	2	1
รวม	7	15	7	15	7	17	16	25

จากตาราง 2 แสดงผลเปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขั้นพัฒนาร่างแนวทางทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า จำนวนก่อนการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 7 แนวทาง 15 วิธีดำเนินการ 7 ตัวชี้วัด และ 15 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่มแล้ว พบว่า แนวทางทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ชั้นพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม
1. สร้างเสริมรายวิชานุกรณาการศาสตร์ความเป็นไทย เป็นวิชาพื้นฐาน (ศึกษาทั่วไป) เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม	1) เห็นควรปรับชื่อแนวทาง โดยเปลี่ยนประเภทรายวิชาศึกษาทั่วไป เป็นวิชาบังคับพื้นฐาน รวมถึงเพิ่มความครอบคลุมของระดับผู้เรียน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษา 2) เห็นควรเพิ่มตัวชี้วัดเชิงคุณภาพในเรื่องของผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) เห็นควรเพิ่มผู้สอนรายวิชานุกรณาการดังกล่าวเป็นหนึ่งในผู้รับผิดชอบหลัก	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับชื่อแนวทางให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงมีการระบุตัวชี้วัดเชิงคุณภาพและเพิ่มผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง
2. สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัย ที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัยและความคาดหวังของสังคม ประเทศชาติ	1) เห็นควรเพิ่มตัวชี้วัดเชิงคุณภาพที่ครอบคลุมนโยบายของมหาวิทยาลัยที่จะลงมาสู่คณะหรือหน่วยงาน 2) เห็นควรเพิ่มคณาจารย์และนิสิตที่สนใจเข้าร่วมในงานวิจัย	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่มรายละเอียดของตัวชี้วัดและเพิ่มผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง
3. สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการ ที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษา นอกเหนือจากการจัดงานเทศกาลประจำปี	1) เห็นควรเพิ่มรายละเอียดในชื่อแนวทางเกี่ยวกับกิจกรรม ว่าควรจะเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่สอดคล้องหลากหลาย และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน 2) เห็นควรเพิ่มจำนวนตัวโครงการในตัวชี้วัดเชิงปริมาณ รวมถึงเพิ่มตัวชี้วัดในเชิงคุณภาพ ในด้านของสาระหรือคุณค่าของกิจกรรมที่จัด	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับชื่อแนวทางให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงมีการเพิ่มเติมรายละเอียดตัวชี้วัดทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของแนวทาง

ตาราง 3 (ต่อ)

แนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทย	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจาก การสนทนากลุ่ม
4. ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมและความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา	<p>1) เห็นควรเพิ่มบุคคลที่จะมามีส่วน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชื่อแนวทาง ว่า ควรจะมีวิทยากร ที่เป็นปราชญ์ ท้องถิ่น หรือชาวบ้านในชุมชนเข้า ร่วมด้วย</p> <p>2) เห็นควรเพิ่มวิธีดำเนินการในส่วน ของการลงพื้นที่ในชุมชนบริเวณ มหาวิทยาลัยด้วย</p> <p>3) เห็นควรเพิ่มตัวชี้วัดที่สะท้อนให้ เห็นถึงนโยบายในการนำไปสู่การ ปฏิบัติ</p>	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับ ชื่อแนวทางให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น รวมถึงเพิ่มรายละเอียดใน ส่วนวิธีดำเนินการและตัวชี้วัดของ แนวทาง
5. สนับสนุนโครงการบูรณาการที่ แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การ ปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความ เป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดย เผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประชาชาติอย่างเท่าทันและ ยั่งยืน	<p>1) เห็นควรเพิ่มรายละเอียดเรื่อง มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มี ทั้งหมด 6 สาขา ในการกำหนด โครงการจากชั้นวิธีดำเนินการ</p> <p>2) เห็นควรเพิ่มตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ในเรื่องของจำนวนเครือข่ายทาง วัฒนธรรม รวมถึงเพิ่มตัวชี้วัดเชิง คุณภาพในการนำผลผลิตจากองค์ ความรู้ในการทำโครงการไปจัด แสดงหรือนำเสนอในทางวิชาการ ต่อไป</p> <p>3) เห็นควรเพิ่มผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเข้ามาเป็น ผู้รับผิดชอบหลักด้วย</p>	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่ม รายละเอียดในวิธีดำเนินการ รวมถึงเพิ่มตัวชี้วัดและผู้รับผิดชอบ หลักของแนวทาง

ตาราง 3 (ต่อ)

แนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทย	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจาก การสนทนากลุ่ม
6. สอดส่องและซ่อมแซมระบบ นิเวศสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อ การเรียนรู้และการปฏิบัติตาม ครรลองความเป็นไทยในสังคม ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษา	1) ในชื่อแนวทางเห็นควรตัดคำว่า “ซ่อมแซม” และเปลี่ยนเป็นคำว่า “พัฒนา” รวมถึงเพิ่มรายละเอียดใน ส่วนของการสร้างเครือข่ายพื้นที่ แหล่งเรียนรู้และวางระบบการ เรียนรู้ร่วมกันกับหน่วยงานองค์กร ท้องถิ่น 2) เห็นควรเพิ่มตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ในเรื่องของเครือข่ายพื้นที่แหล่ง เรียนรู้ 3) เห็นควรเพิ่มผู้รับผิดชอบแนวทาง คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ รวมถึง นิสิตนักศึกษา	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับ ชื่อแนวทางให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น รวมถึงเพิ่มตัวชี้วัดและ ผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง
7. สนองนโยบาย มาตรการ และ ตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนส่งเสริมด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย สำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทสังคมในปัจจุบัน	เห็นควรเพิ่มรายละเอียดในส่วนของ ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงนโยบาย ของมหาวิทยาลัย ที่ลงไปสู่การ ปฏิบัติในระดับคณะและหน่วยงาน ที่ชัดเจน	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่ม รายละเอียดของตัวชี้วัดให้มีทั้งเชิง ปริมาณและคุณภาพของแนวทาง

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า แนวทางทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่

แนวทางที่ 1

สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทยเป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้บัณฑิตศึกษามีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารายวิชาบูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและการมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ร่วมกันคิดพัฒนารายวิชา

2. นำเสนอขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็นรายวิชาที่บัณฑิตศึกษาทุกคณะสามารถลงทะเบียนศึกษาได้

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนรายวิชาบูรณาการศาสตร์ด้านความเป็นไทยเป็นวิชาบังคับพื้นฐานอย่างน้อย 1 รายวิชา ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา

เชิงคุณภาพ ผลการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน โดยวัดและประเมินผลด้วยอักษร S และ U

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
- คณบดีคณะที่เกี่ยวข้อง
- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ศึกษาทั่วไป
- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานในรายวิชา
- ผู้สอนในรายวิชา

แนวทางที่ 2

สรรคส์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาจากบุคลากรของคณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย

2. สร้างความร่วมมือเครือข่ายการวิจัยด้านความไทยกับกับ
ภาครัฐวิสาหกิจ หน่วยงานองค์กรภายนอก และ/หรือภาคประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อร่วมกัน
พัฒนาการเสริมสร้างความเป็นไทยให้แก่บัณฑิตนักศึกษา

3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษามา พัฒนาและเสริมสร้าง
คุณลักษณะความเป็นไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่งานวิจัยในวง
กว้าง

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือ ผลงาน
ร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่ช่วยขับเคลื่อนความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ในรูปแบบนวัตกรรม
สิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ รายงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงานในรอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ กรณีผลงานรูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความ
วิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยต้องได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ใน
วารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณีผลงานรูปแบบนวัตกรรม
สิ่งประดิษฐ์ต้องได้รับการจด ทะเบียนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- คณบดี
- ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์หรือหน่วยงานภายในของคณะที่

เกี่ยวข้องกับงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยและงานด้านวิจัย

แนวทางที่ 3

สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิต
นักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุคปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดโครงการบริการ
วิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยทั้งแบบมีกำไรและให้เปล่าแก่ชุมชนและสังคม

2. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดกิจกรรมโครงการ
ด้านศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยและด้านจริยธรรมที่มุ่งเน้นเสริมสร้างนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะ

เทศกาลหรือประเพณีท้องถิ่น โดยอาจเป็นการจัดร่วมกับภาคชุมชน อาทิ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ประชาชนท้องถิ่น หรือชาวบ้านในชุมชนเข้ามาร่วมจัดกิจกรรม

3. นำความรู้และทักษะมาถ่ายทอดให้แก่นิสิตนักศึกษาฝึกปฏิบัติเพื่อสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมในด้านด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในลักษณะที่นิสิต นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหรือแสดง และเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากงานเทศกาล วันสำคัญประจำปีไม่น้อยกว่า 10 โครงการต่อรอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ สาระและคุณค่าของการจัดกิจกรรมที่ถูกประชาสัมพันธ์เผยแพร่ส่งต่อผ่านช่องทางต่าง ๆ

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของคณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยและด้านบริการวิชาการ
- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ด้านกิจการนิสิตนักศึกษา
- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือ ผู้ประสานงานโครงการ
- ผู้แทนหน่วยงานภายนอก

แนวทางที่ 4

ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน

วิธีดำเนินการ

จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นร่วมกันระหว่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทนนิสิต รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชนเพื่อสะท้อนมุมมองหลากหลายมิติของการบริหารงานและการขับเคลื่อนของมหาวิทยาลัยในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในยุคปัจจุบัน

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย บุคลากรนิสิตนักศึกษาและชุมชนท้องถิ่นได้มีโอกาสได้เข้าถึงและเข้าใจในบทบาทซึ่งกันและกันมากขึ้น อาทิ

กิจกรรม road tour ลงพื้นที่ในชุมชนละแวกมหาวิทยาลัย กิจกรรม small talk จัดเวทีสัมมนาพูดคุย ร่วมกัน อย่าง น้อย 2 กิจกรรมในรอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ องค์ความรู้ที่เกิดการตกลึกร่วมกันระหว่าง บุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกภาคส่วนและชุมชนท้องถิ่นจนพัฒนาเป็นวัฒนธรรมทางองค์กรและ วัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมวิถีใหม่

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้แทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- ผู้แทนคณาจารย์
- ผู้แทนเจ้าหน้าที่
- ผู้แทนนิสิตนักศึกษา

แนวทางที่ 5

สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติ ตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน

วิธีดำเนินการ

1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดธีมหัวข้อ โครงการบูรณาการด้าน การเรียนการสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยประจำปีการศึกษา จากมรดกภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรม 6 สาขา โดยให้นิสิตนักศึกษาวางแผนและดำเนินการจัดทำ
2. นิสิตนักศึกษาของแต่ละชั้นปีที่ได้รับมอบหมายมีการดำเนิน จัดโครงการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะ

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- 1) จำนวนโครงการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการ และเผยแพร่สู่ชุมชน สังคมอย่างน้อย 20 โครงการต่อปี การศึกษา
- 2) จำนวนเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่มาจากการที่นิสิต นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าไปลงพื้นที่และสร้างสรรค์ผลิตทางการเรียนรู้อย่างน้อย 20 เครือข่ายต่อปี การศึกษา

เชิงคุณภาพ โครงการของนิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสนำผลงาน ไปนำเสนอหรือจัดแสดงต่อสาธารณะในระดับประเทศและ/หรือ ระดับนานาชาติ

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- ผู้บริหารคณะ
- คณาจารย์
- นิสิตนักศึกษา

แนวทางที่ 6

สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ พัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมที่ตอบสนองต่อการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและนำเสนอออกมาอย่างโดดเด่น
2. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนาสภาพแวดล้อม และเพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่มีความคล่องตัวและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
3. สร้างความร่วมมือในการเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ให้แก่ นิสิตนักศึกษาให้ได้มีโอกาสเรียนรู้จากของจริง สถานที่จริงนอกเหนือจากในหนังสือเรียน
4. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับกลยุทธ์ และ กระบวนการเชิงกายภาพได้ทัน สถานการณ์

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- 1) พื้นที่ของมหาวิทยาลัยมีการปรับทัศนียภาพหรือบูรณะ ซ่อมแซมอย่างน้อย 2 ครั้งในรอบปีการศึกษา
- 2) จำนวนเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้อย่างน้อย 2 เครือข่ายใน รอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัยมีสภาพที่พร้อมใช้งาน และได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการ

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

สถานที่

- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคาร
- คณาจารย์และเจ้าหน้าที่
- นิสิตนักศึกษา

แนวทางที่ 7

สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน โดยต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา

2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัด ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ จากการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ แผนยุทธศาสตร์ของสถาบันที่รองรับการขับเคลื่อนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ตอบสนองต่อยุคปัจจุบันอย่างน้อย 1 แผน

เชิงคุณภาพ มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่โดดเด่น สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของสถาบันได้อย่างชัดเจน พร้อมเป็นมหาวิทยาลัยนำร่องในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาวิชาชีพไทยต่อไป

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์แนวทางที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน มาใช้

เป็นแนวทางเพื่อเข้าสู่ขั้นตอนการสนทนากลุ่มผู้นำนิสิตในขั้นตอนที่ 2 การยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยนี้

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มผู้นำนิสิต จำนวน 9 คน โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการสนทนากลุ่มในขั้นตอนที่ 2 ได้ดังนี้

1. ร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

2. ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้นำนิสิตของมหาวิทยาลัยกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ได้แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ได้จากการสนทนากลุ่มประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความ เป็นไทยสำหรับ นิสิตนักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยฯ							
	(n = 9)							
	จำนวนก่อนการสนทนากลุ่ม				จำนวนหลังการสนทนากลุ่ม			
	แนวทาง	วิธี	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ	แนวทาง	วิธี	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นการรับรู้ (ด้านผลลัพธ์การ เรียนรู้)	1	2	2	5	1	2	2	6
ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและ นวัตกรรม)	1	3	2	3	1	3	2	4

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความ เป็นไทยสำหรับ นิสิตนักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยฯ							
	(n = 9)							
	จำนวนก่อนการสนทนากลุ่ม				จำนวนหลังการสนทนากลุ่ม			
	แนวทาง	วิธี	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ	แนวทาง	วิธี	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นการตอบสนอง (ด้านการบริการ วิชาการ)	1	3	2	4	1	2	2	4
ขั้นการตอบสนอง (ด้าน ศิลปวัฒนธรรม และความเป็น ไทย)	1	1	2	4	1	1	2	7
ขั้นการเห็นคุณค่า (ด้าน ศิลปวัฒนธรรม และความเป็น ไทย)	1	2	3	4	1	2	3	6
ขั้นการจัดระบบ (ด้านบริหาร จัดการ)	1	4	3	4	1	4	3	3
ขั้นการพัฒนาเป็น คุณลักษณะ (ด้านบริหาร จัดการ)	1	2	2	1	1	3	2	5
รวม	7	17	16	25	7	17	16	35

จากตาราง 4 แสดงผลเปรียบเทียบข้อมูลแนวทางก่อนและหลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า จำนวนก่อนการสนทนากลุ่มรอบผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก เมื่อดำเนินการสนทนากลุ่มรอบผู้นำนิสิตแล้ว พบว่า แนวทางทางการเสริมสร้าง

คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นยืนยันทร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม
1. สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทย เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้และ ภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม	1) เห็นควรปรับชื่อแนวทาง โดยยังไม่ต้องระบุว่าควรเป็นประเภท รายวิชาศึกษาทั่วไป หรือวิชาบังคับพื้นฐาน ขอให้ขึ้นอยู่กับความพร้อม และความเหมาะสมตามบริบทของ สถาบัน 2) เห็นควรปรับตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ในเรื่องของการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยไม่ต้องระบุว่าวัดผล การศึกษาแบบไหน ขอให้ขึ้นอยู่ กับความพร้อมและความเหมาะสม ตามบริบทของสถาบัน 3) เห็นควรเพิ่มกลุ่มงานด้าน ประชาสัมพันธ์ในผู้รับผิดชอบหลัก	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับ ชื่อแนวทางให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น รวมถึงมีการปรับรายละเอียด ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพและเพิ่ม ผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง
2. สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนอง ต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความ คาดหวัง ของชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ	เห็นควรเพิ่มบทบาทของนิสิตที่ สนใจเข้าร่วมในงานวิจัยทั้งในส่วน วิธีดำเนินการและผู้รับผิดชอบ	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่ม บทบาทของนิสิตที่สนใจเข้าร่วมใน งานวิจัยทั้งในส่วนวิธีดำเนินการ และผู้รับผิดชอบหลักของ แนวทาง

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทย	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจาก การสนทนากลุ่ม
3. สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการ ที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิต นักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้อง และรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุคปัจจุบัน	1) เห็นควรปรับวิธีดำเนินการโดย เน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนมากขึ้น รวมถึงเพิ่มบทบาทของชมรม นิสิตทางด้านศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยให้เข้ามามีส่วนร่วม 2) เห็นควรเพิ่มผู้รับผิดชอบ คือ ประธานชมรมนิสิตทางด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และปรับผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของคณะที่ เกี่ยวข้องกับงานด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และด้านบริการวิชาการ เป็น ผู้อำนวยการสำนักงาน ประชาสัมพันธ์	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับ วิธีดำเนินการให้มีความเหมาะสม ยิ่งขึ้น รวมถึงปรับในส่วน ผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง
4. ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความ คิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับ ท้องถิ่นชุมชน	เห็นควรเพิ่มผู้รับผิดชอบ เป็น ผู้ ประสานงานกิจกรรมโครงการ ผู้ ประสานงานหน่วยงานระดับ ท้องถิ่น และวิทยากรภายนอก หรือ ผู้นำชุมชน	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่ม ผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทย	ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจาก การสนทนากลุ่ม
5. สนับสนุนโครงการบูรณาการที่ แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การ ปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความ เป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดย เผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและ ยั่งยืน	เห็นควรเพิ่มรายละเอียด ผู้รับผิดชอบหลัก จาก คณาจารย์ เป็น คณาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และนิสิตนักศึกษา เป็นนิสิต นักศึกษาได้รับมอบหมายจัดทำ โครงการ รวมถึงเพิ่มผู้รับผิดชอบ คือ ผู้อำนวยการสำนักงาน ประชาสัมพันธ์ และผู้นำชุมชน หรือ/และ กลุ่มชาวบ้านท้องถิ่น	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่ม รายละเอียดและเพิ่มผู้รับผิดชอบใน แนวทาง
6. สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้ กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ พัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมที่ ตอบสนองต่อการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับ นิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน	1) เห็นควรเพิ่ม “หน่วยงานองค์กร ชั้นนำ” ในชื่อแนวทาง 2) เห็นควรตัด “คณาจารย์และ เจ้าหน้าที่” และ “นิสิตนักศึกษา” ใน ผู้รับผิดชอบ แต่เพิ่ม “ผู้รับผิดชอบ หลักหรือ ผู้ประสานงานเครือข่ายภายนอก” เข้ามาแทน	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับ ผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง
7. สนองนโยบาย มาตรการ และ ตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนส่งเสริมด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย สำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทสังคมในปัจจุบัน	เห็นควรเพิ่มบทบาทของ คณะกรรมการกลางที่มาจาก ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รวมถึง ผู้แทนนิสิตและบุคลากรของ มหาวิทยาลัยในวิธีดำเนินการและ ผู้รับผิดชอบนอกเหนือจากแค่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยเพิ่ม บทบาทของคณะกรรมการกลาง ที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รวมถึงผู้แทนนิสิตและบุคลากรของ มหาวิทยาลัยในวิธีดำเนินการและ ผู้รับผิดชอบหลักของแนวทาง

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขึ้นยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า แนวทางทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย ที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่

แนวทางที่ 1

สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็นไทย ในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้และ ภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารายวิชาบูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและการมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ร่วมกันคิดพัฒนารายวิชา

2. นำเสนอขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็นรายวิชา ที่นิสิตนักศึกษาทุกคนสามารถลงทะเบียนศึกษาตามประเภทรายวิชาที่แต่ละสถาบันเห็นสมควร

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนรายวิชาบูรณาการศาสตร์ด้านความเป็นไทยใน ศตวรรษที่ 21 หรือรายวิชาด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็นไทยอย่างน้อย 1 รายวิชา ทั้ง ในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา

เชิงคุณภาพ ผลการเรียนรู้และคุณภาพของนิสิต โดยวัดและ ประเมินผลตามที่แต่ละสถาบันเห็นสมควร

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
- คณบดีคณะที่เกี่ยวข้อง
- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ศึกษาทั่วไป
- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานในรายวิชา
- ผู้สอนในรายวิชา
- ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์

แนวทางที่ 2

สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาจากบุคลากรของคณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย รวมถึงเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจในเข้าร่วมการวิจัยด้วย

2. สร้างความร่วมมือเครือข่ายการวิจัยด้านความไทยกับภาครัฐวิสาหกิจ หน่วยงานองค์กรภายนอก และ/หรือภาคประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้างความเป็นไทยแก่นิสิตนักศึกษา

3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษามา พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่งานวิจัยในวงกว้าง

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือ ผลงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่ช่วยขับเคลื่อนความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ในรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ รายงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงานในรอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ กรณีผลงานรูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยต้องได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณีผลงานรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต้องได้รับการจด ทะเบียนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- คณบดี
- ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของคณะที่

เกี่ยวข้องกับงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยและงานด้านวิจัย

- นิสิตนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมวิจัย

แนวทางที่ 3

สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยใน นิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดโครงการบริการ วิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย ในนิสิตนักศึกษา โดยอาจเป็นการจัดร่วมกับภาคชุมชน อาทิ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ประชาชนท้องถิ่น หรือชาวบ้านในชุมชนเข้ามาร่วมจัดกิจกรรม

2. ชมรมของนิสิตทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมีส่วน ร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมโครงการ หรือผลงานทางศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยและด้าน จริยธรรมและเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคม

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมในด้านด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยทั้งจากหน่วยงานส่วนกลางของมหาวิทยาลัย และจากชมรมของนิสิตมีการจัดหรือ แสดง และเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคมรวมกันไม่น้อยกว่า 10 โครงการต่อรอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ สาระและคุณค่าของการจัดกิจกรรมที่ถูก ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ส่งต่อผ่านช่องทางต่าง ๆ

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการนิสิตนักศึกษา
- ประธานชมรมนิสิตทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย
- ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์
- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานโครงการ

แนวทางที่ 4

ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความ คิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน

วิธีดำเนินการ

จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นร่วมกันระหว่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทนนิสิต รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชนเพื่อสะท้อนมุมมองหลากหลายมิติของการบริหารงานและการขับเคลื่อนของมหาวิทยาลัยในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในยุคปัจจุบัน

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย บุคลากร นิสิต นักศึกษาและชุมชนท้องถิ่นได้มีโอกาสได้เข้าถึงและเข้าใจในบทบาทซึ่งกันและกันมากขึ้น อาทิ กิจกรรม road tour ลงพื้นที่ในชุมชนละแวกมหาวิทยาลัย กิจกรรม small talk จัดเวทีสัมมนาพูดคุย ร่วมกัน อย่าง น้อย 2 กิจกรรมในรอบปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ องค์ความรู้ที่เกิดการตกลึกร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกภาคส่วนและชุมชนท้องถิ่นจนพัฒนาเป็นวัฒนธรรมทางองค์กรและวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมวิถีใหม่

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้แทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- ผู้แทนคณาจารย์
- ผู้แทนเจ้าหน้าที่
- ผู้แทนนิสิตนักศึกษา
- ผู้ประสานงานกิจกรรมโครงการ
- ผู้ประสานงานหน่วยงานระดับท้องถิ่น
- วิทยากรภายนอก / ผู้นำชุมชน

แนวทางที่ 5

สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน

วิธีดำเนินการ

1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดธีมหัวข้อ โครงการบูรณาการด้านการเรียนการสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยประจำปีการศึกษา จากมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม 6 สาขา โดยให้กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายวางแผนและดำเนินการจัดทำ

2. นิสิตนักศึกษาของแต่ละคณะที่ได้รับมอบหมายดำเนินการจัดโครงการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

1) จำนวนโครงการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการ และเผยแพร่สู่ชุมชน สังคมรวมทุกคณะอย่างน้อย 20 โครงการต่อปี การศึกษา

2) จำนวนเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่นิสิต นักศึกษาได้มีโอกาสลงพื้นที่และเข้าไปมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ผลผลิตของชุมชนอย่างน้อย 20 เครือข่ายต่อปีการศึกษา

เชิงคุณภาพ โครงการของนิสิตนักศึกษาที่นำผลงานไปนำเสนอหรือจัดแสดงต่อสาธารณชนในระดับประเทศและ/หรือ ระดับนานาชาติ

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- ผู้บริหารคณะ
- ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์
- คณาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
- นิสิตนักศึกษาได้รับมอบหมายจัดทำโครงการ
- ผู้นำชุมชน / กลุ่มชาวบ้านท้องถิ่น

แนวทางที่ 6

สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและนำเสนอออกมาอย่างโดดเด่น
2. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการ พัฒนาสภาพแวดล้อมเพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
3. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยให้แก่นิสิตนักศึกษาให้ได้มีโอกาสเรียนรู้จากของจริง สถานที่จริง อาทิ พิพิธภัณฑ์ โรงละคร
4. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับกลยุทธ์และกระบวนการเชิงกายภาพได้ทัน สถานการณ์ได้เท่าทัน

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคาร สถานที่
- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานเครือข่ายภายนอก

แนวทางที่ 7

สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอเพื่อส่งเสริมด้านพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการกลางที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์แผนงานและงบประมาณด้านความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา
2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน

3. เปิดโอกาสให้ผู้แทนนิสิตในระดับองค์การนิสิตและสภานิสิตเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการพิจารณาแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีในพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวมถึงมีการทำประชาพิจารณ์ รับฟังข้อคิดเห็นจากมุมมองของผู้เรียนและมีการยอมรับร่วมกันก่อนนำมาใช้จริง

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ แผนยุทธศาสตร์ของสถาบันที่รองรับการขับเคลื่อนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ตอบสนองต่อยุคปัจจุบันอย่างน้อย 1 แผน

เชิงคุณภาพ มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่โดดเด่น สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของสถาบันได้อย่างชัดเจน พร้อมเป็นมหาวิทยาลัยนำร่องในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาวิชาชีพไทยต่อไป

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
- ผู้แทนจากสภาคณาจารย์
- ผู้แทนจากผู้อำนวยการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ผู้แทนจากองค์การนิสิต และสภานิสิต
- คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

กล่าวโดยสรุป ในระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย จากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ 2 รอบ ๆ ละจำนวน 9 คน ได้ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ผลการพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยก่อนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 7 แนวทาง 15 วิธีดำเนินการ 7 ตัวชี้วัด และ 15 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก และหลังจากสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ทรงคุณวุฒิได้แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่

แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามี

องค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 5 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวังของชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 3 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน โดยมี 1 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมที่ตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน โดยมี 4 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 1 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

2) ผลการยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยก่อนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้นำนิสิต ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก และหลังจากสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้นำนิสิตได้แนวทางการ

เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่

แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทยใน ศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามี องค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 6 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความเป็นไทยของชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็น ไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุค ปัจจุบัน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและ ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน โดยมี 1 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 7 หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 6 หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กร ท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ใน สถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาในสังคมปัจจุบัน โดยมี 4 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 3 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหาร จัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับ

นิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 5 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยนำผลวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มาสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติเป็นแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยผลประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ปรากฏดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ เพศ คุณวุฒิสูงสุด ประเภทสายงาน ตำแหน่งบริหาร หน่วยงานที่สังกัด และอายุงานด้านการบริหาร โดยแจกแจงจำนวนความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตาราง 6 จำนวนความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (n = 30)

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n = 30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	15	50.00
1.2 หญิง	15	50.00
รวม	30	100.00
2. คุณวุฒิสูงสุด		
2.1ปริญญาตรี	0	0.00
2.2ปริญญาโท	11	36.70
2.3ปริญญาเอก	19	63.30
รวม	30	100.00

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	(n = 30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ประเภทสายงาน		
3.1 สายวิชาการ	22	73.30
3.2 สายสนับสนุนวิชาการ	8	26.70
รวม	30	100.00
4. ตำแหน่งบริหาร		
4.1 รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดี	6	20.00
4.2 รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี	11	36.70
4.3 ผู้อำนวยการ	9	30.00
4.4 หัวหน้างาน	4	13.30
รวม	30	100.00
5. หน่วยงานที่สังกัด		
5.1 สำนักงานอธิการบดี	8	26.70
5.2 สำนัก/สถาบัน/ศูนย์	11	36.65
5.3 คณะ/วิทยาลัย	11	36.65
รวม	30	100.00
6. อายุงานด้านการบริหาร		
6.1 น้อยกว่า 1 ปี	2	6.70
6.2 1-5 ปี	12	40.00
6.3 6-10 ปี	6	20.00
6.4 10 ปีขึ้นไป	10	33.30
รวม	30	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมิน จากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน เก็บแบบประเมินกลับมาได้จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 จำแนกตามตัวแปร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรสายวิชาการ ที่มีประสบการณ์

ทำงานด้านบริหารอยู่ในช่วง 1-5ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์งานด้านบริหารตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป รองลงมาตามลำดับ

2. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้เป็นรายแนวทาง ประกอบด้วย ชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3.51 โดยใช้การทดสอบที (one sample t-test) ดังแสดงในตาราง 7-13

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ความเป็น ไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ นิสิต นักศึกษามีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม ตามบริบทความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน

แนวทางที่ 1	(n = 30)				ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	t	p	
ชื่อแนวทาง	3.66	1.18	16.95	.001	เหมาะสมมาก
สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษ ที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความ เป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับ ปริญญาบัณฑิตและ บัณฑิตศึกษา เพื่อให้ นิสิต นักศึกษามีองค์ความรู้และ ภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความ	3.63	0.92	21.44	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

แนวทางที่ 1	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
เปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม ตามบริบทความพร้อมและความ เหมาะสมของแต่ละสถาบัน					
วิธีดำเนินการ	3.86	1.16	18.15	.001	เหมาะสมมาก
1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา รายวิชาบูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและการมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มี สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นไทยร่วมกันคิดพัฒนา รายวิชา	3.66	0.84	23.78	.001	เป็นไปได้มาก
2. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็น รายวิชาที่นิสิตนักศึกษาทุกคณะ สามารถลงทะเบียนศึกษาตาม ประเภทรายวิชาที่แต่ละสถาบัน เห็นสมควร	3.83	1.14	18.29	.001	เหมาะสมมาก
3. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็น รายวิชาที่นิสิตนักศึกษาทุกคณะ สามารถลงทะเบียนศึกษาตาม ประเภทรายวิชาที่แต่ละสถาบัน เห็นสมควร	3.66	0.95	20.93	.001	เป็นไปได้มาก
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	3.53	1.30	14.81	.001	เหมาะสมมาก
จำนวนรายวิชาบูรณาการศาสตร์ ด้านความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 หรือรายวิชาด้านมรดกภูมิ ปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็น ไทยอย่างน้อย 1 รายวิชา ทั้งใน ระดับปริญญาบัณฑิตและ บัณฑิตศึกษา	3.40	1.13	16.43	.001	เป็นไปได้ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

แนวทางที่ 1	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	3.70	0.95	21.27	.001	เหมาะสมมาก
ผลการเรียนรู้และคุณภาพของนิสิต โดยวัดและประเมินผลตามที่แต่ละสถาบันเห็นสมควร	3.56	0.89	21.75	.001	เป็นไปได้มาก
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	3.80	1.24	16.74	.001	เหมาะสมมาก
- รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	3.80	1.12	18.47	.001	เป็นไปได้มาก
- คณบดีคณะที่เกี่ยวข้อง					
- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ศึกษาทั่วไป					
- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานในรายวิชา					
- ผู้สอนในรายวิชา					
- ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์					

จากตาราง 7 แสดงว่า แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชานุกรณาการศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ นิสิตนักศึกษา มีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม ตามบริบทความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน พบว่า ชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ยของชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ

แนวทางที่ 2	(n = 30)				ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	t	p	
ชื่อแนวทาง	4.06	0.94	23.57	.001	เหมาะสมมาก
สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนอง ต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ	3.80	1.03	20.19	.001	เป็นไปได้มาก
วิธีดำเนินการ	3.76	1.07	19.22	.001	เหมาะสมมาก
1.แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและ พัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาจากบุคลากร ของคณะและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม และ ความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย รวมถึงเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจในเข้า ร่วมการวิจัยด้วย	3.56	1.04	18.77	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

แนวทางที่ 2	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
2. สร้างความร่วมมือเครือข่ายการวิจัยด้านความไทยกับกับภาครัฐวิสาหกิจ หน่วยงานองค์กรภายนอก และ/หรือภาคประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้างความไทยให้แก่บัณฑิตศึกษา	4.06	0.86	25.64	.001	เหมาะสมมาก
3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา มา พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่งานวิจัยในวงกว้าง	3.70	0.74	27.02	.001	เป็นไปได้มาก
3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา มา พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่งานวิจัยในวงกว้าง	4.16	0.64	35.22	.001	เหมาะสมมาก
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	3.80	1.12	18.47	.001	เหมาะสมมาก
จำนวนผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือ ผลงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่ช่วยขับเคลื่อนความไทยในยุคโลกาภิวัตน์ในรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ	3.90	0.60	35.15	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

แนวทางที่ 2	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
รายงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงาน ในรอบปีการศึกษาอย่างน้อย 1 รายวิชา ทั้งในระดับปริญญา บัณฑิตและบัณฑิตศึกษา					
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	3.76	1.00	20.49	.001	เหมาะสมมาก
กรณีผลงานรูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับด้านศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยต้องได้รับการตีพิมพ์และ เผยแพร่ในวารสาร ระดับชาติ หรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณีผลงาน รูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ต้องได้รับการจด ทะเบียน สิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร หรือ ลิขสิทธิ์	3.46	0.93	20.25	.001	เป็นไปได้ปานกลาง
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	3.86	0.89	23.53	.001	เหมาะสมมาก
- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย - คณบดี - ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์หรือ หน่วยงานภายในของคณะที่ เกี่ยวข้องกับงานด้านบูรณาการศิลป วัฒนธรรมและความเป็นไทยและ งานด้านวิจัย - นิสิตนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วม วิจัย	3.66	0.88	22.71	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 8 แสดงว่า แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ พบว่า โดยชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไป ปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ย ของชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝัง ความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุคปัจจุบัน

แนวทางที่ 3	(n = 30)				ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	t	p	
ชื่อแนวทาง	4.13	0.89	25.16	.001	เหมาะสมมาก
สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการ ที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยใน นิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการ เรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุค ปัจจุบัน	4.00	0.87	25.14	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

แนวทางที่ 3	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
วิธีดำเนินการ					
1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบ	4.03	0.92	23.80	.001	เหมาะสมมาก
หลักในการจัดโครงการบริการ	3.76	0.93	22.05	.001	เป็นไปได้มาก
วิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยที่มุ่งเน้นการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ไทยในนิสิตนักศึกษา โดยอาจ เป็นการจัดร่วมกับภาคชุมชน อาทิ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทาง ปรากฏท้องถิ่น หรือ ชาวบ้านในชุมชนเข้ามาร่วมจัด กิจกรรม					
2. ชมรมของนิสิตทางด้าน	4.23	0.77	29.95	.001	เหมาะสมมาก
ศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทยมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการ จัดกิจกรรมโครงการ หรือผลงาน ทางศิลปวัฒนธรรมความเป็น ไทยและด้านจริยธรรมและ เผยแพร่สู่ชุมชนและสังคมหรือ ชาวบ้านในชุมชนเข้ามาร่วมจัด กิจกรรม	4.13	0.73	30.99	.001	เป็นไปได้มาก
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	3.60	1.00	19.64	.001	เหมาะสมมาก
จำนวนกิจกรรมในด้านด้านทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทยทั้งจากหน่วยงาน ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย และ	3.43	0.97	19.35	.001	เป็นไปได้ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

แนวทางที่ 3	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
จากชมรมของนิสิตมีการจัดหรือแสดง และเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคมรวมกันไม่น้อยกว่า 10 โครงการต่อรอบปีการศึกษา					
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	4.10	0.71	31.53	.001	เหมาะสมมาก
สาระและคุณค่าของการจัดกิจกรรมที่ถูกระชาสัมพันธ์เผยแพร่ส่งต่อผ่านช่องทางต่าง ๆ	4.00	0.78	27.80	.001	เป็นไปได้มาก
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก					
- ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการนิสิตนักศึกษา	4.03	0.76	28.87	.001	เหมาะสมมาก
- ประธานชมรมนิสิตทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย	3.96	0.80	26.85	.001	เป็นไปได้มาก
ประชาสัมพันธ์					
- ผู้อำนวยการสำนักงานประสานงานโครงการ					

ตาราง 9 แสดงว่า แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน พบว่า โดยชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ยของชื่อแนวทาง

วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึง ผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน

แนวทางที่ 4	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
ชื่อแนวทาง	4.10	0.80	27.95	.001	เหมาะสมมาก
ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทางวัฒนธรรมและ ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต นักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือหน่วยงานภายนอกใน ระดับท้องถิ่นชุมชน	3.86	0.77	27.28	.001	เป็นไปได้มาก
วิธีดำเนินการ	4.06	0.73	30.10	.001	เหมาะสมมาก
จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นร่วมกันระหว่างบุคลากร ในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทนนิสิต รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับ ท้องถิ่นชุมชนเพื่อสะท้อนมุมมอง หลากหลายของการบริหารงานและ	3.76	0.77	26.65	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

แนวทางที่ 3	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
การขับเคลื่อนของมหาวิทยาลัย ในด้านศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยในยุคปัจจุบัน					
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	3.86	0.89	23.53	.001	เหมาะสมมาก
จำนวนกิจกรรมที่ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย บุคลากร นิสิต นักศึกษาและชุมชนท้องถิ่นได้มี โอกาสได้เข้าถึงและเข้าใจใน บทบาทซึ่งกันและกันมากขึ้น อาทิ กิจกรรม road tour ลงพื้นที่ ในชุมชนละแวกมหาวิทยาลัย กิจกรรม small talk จัดเวที สัมมนาพูดคุยร่วมกัน อย่าง น้อย 2 กิจกรรมในรอบปีการศึกษา	3.56	0.81	23.89	.001	เป็นไปได้มาก
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	3.80	0.92	22.50	.001	เหมาะสมมาก
องค์ความรู้ที่เกิดการตอกผลึก ร่วมกันระหว่างบุคลากรของ มหาวิทยาลัยในทุกภาคส่วนและ ชุมชนท้องถิ่นจนพัฒนาเป็น วัฒนธรรมทางองค์กรและ วัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมวิถี ใหม่	3.46	1.04	18.22	.001	เป็นไปได้ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

แนวทางที่ 3	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	3.93	0.82	26.02	.001	เหมาะสมมาก
- ผู้แทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย	3.83	0.83	25.17	.001	เป็นไปได้มาก
- ผู้แทนคณาจารย์					
- ผู้แทนเจ้าหน้าที่					
- ผู้แทนนิสิตนักศึกษา					
- ผู้ประสานงานกิจกรรมโครงการ					
- ผู้ประสานงานหน่วยงานระดับท้องถิ่น					
- วิทยากรภายนอก / ผู้นำชุมชน					

ตาราง 10 แสดงว่า แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน พบว่า ชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ยของชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน

แนวทางที่ 5	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
ชื่อแนวทาง	3.80	0.92	22.50	.001	เหมาะสมมาก
สนับสนุนโครงการบูรณาการที่ แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การ ปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความ เป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดย เผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทัน และยั่งยืน	3.70	0.91	22.13	.001	เป็นไปได้มาก
วิธีดำเนินการ	3.66	1.09	18.36	.001	เหมาะสมมาก
1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดริเริ่ม หัวข้อ โครงการบูรณาการด้าน การเรียนการสอนกับด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทยประจำปีการศึกษา จาก มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม 6 สาขา โดยให้กลุ่มนิสิต นักศึกษาที่ได้รับมอบหมาย วางแผนและดำเนินการจัดทำ	3.53	1.07	18.01	.001	เป็นไปได้มาก
2. นิสิตนักศึกษาของแต่ละคณะ ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการจัด โครงการที่สอดคล้องกับแผนกล ยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะ	3.76	1.07	19.22	.001	เหมาะสมมาก
	3.56	1.13	17.20	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

แนวทางที่ 5	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.			
ทางด้านศิลป วัฒนธรรมและ ความเป็นไทย					
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ					
1. จำนวนโครงการบูรณาการ	3.40	1.13	16.43	.001	เหมาะสมปานกลาง
ด้านศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการ และเผยแพร่สู่ชุมชน สังคมรวม ทุกคนอย่างน้อย 20 โครงการ ต่อปี การศึกษา	3.06	1.01	16.54	.001	เป็นไปได้ปานกลาง
2. จำนวนเครือข่ายทาง	3.40	1.03	17.94	.001	เหมาะสมปานกลาง
วัฒนธรรมที่นิสิต นักศึกษาได้มี โอกาสลงพื้นที่และเข้าไปมีส่วน ร่วมสร้างสรรค์ผลผลิตของชุมชน อย่างน้อย 20 เครือข่ายต่อปี การศึกษา	3.03	0.99	16.61	.001	เป็นไปได้ปานกลาง
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ โครงการของ	3.66	0.99	20.19	.001	เหมาะสมมาก
นิสิตนักศึกษาที่นำผลงานไป นำเสนอหรือจัดแสดงต่อ สาธารณะในระดับประเทศและ/ หรือ ระดับนานาชาติ	3.46	1.00	18.83	.001	เป็นไปได้ปานกลาง
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	3.76	0.93	22.05	.001	เหมาะสมมาก
- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	3.56	0.85	22.75	.001	เป็นไปได้มาก
- ผู้บริหารคณะ					
- คณาจารย์					
- นิสิตนักศึกษา					

ตาราง 11 แสดงว่า แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน พบว่า ชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมในการนำแนวทางไปปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับมาก ส่วนความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะราย ตัวชี้วัด เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ยของชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงาน องค์กรท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ใน สถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาในสังคมปัจจุบัน

แนวทางที่ 6	(n = 30)				ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	t	p	
ชื่อแนวทาง	3.86	0.89	23.53	.001	เหมาะสมมาก
สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้ กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ/ หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการ เรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่ พร้อมตอบสนองต่อการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาใน สังคมปัจจุบัน	3.56	0.89	21.57	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

แนวทางที่ 6	(n = 30)				ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	t	p	
วิธีดำเนินการ	3.80	0.96	21.64	.001	เหมาะสมมาก
1. กำหนดพื้นที่ทาง ประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็น ไทยและนำเสนอออกมาอย่าง โดดเด่น	3.66	0.92	21.77	.001	เป็นไปได้มาก
2. จัดสรรงบประมาณและบริหาร จัดการ พัฒนาสภาพแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	3.83	0.98	21.29	.001	เหมาะสมมาก
3. สร้างความร่วมมือกับ หน่วยงานภายนอกเปิดโลกทัศน์ ทางการเรียนรู้ด้านความเป็นไทย ให้แก่นิสิตนักศึกษาให้ได้มีโอกาส เรียนรู้จากของจริง สถานที่จริง อาทิ พิพิธภัณฑ์ โรงละคร	3.50	1.00	19.00	.001	เป็นไปได้ปานกลาง
4. ติดตาม ประเมินผล และ วิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับกล ยุทธ์และ กระบวนการเชิง กายภาพได้ทัน สถานการณ์ได้ เท่าทัน	4.03	0.71	30.74	.001	เหมาะสมมาก
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	3.86	0.81	25.84	.001	เป็นไปได้มาก
1. พื้นที่ของมหาวิทยาลัยมีการ ปรับทัศนียภาพหรือบูรณะ ซ่อมแซมอย่างน้อย 2 ครั้งในรอบปีการศึกษา	3.96	0.92	23.41	.001	เหมาะสมมาก
	3.83	0.94	22.09	.001	เป็นไปได้มาก
	3.66	0.95	20.93	.001	เหมาะสมมาก
	3.33	1.02	17.74	.001	เป็นไปได้ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

แนวทางที่ 6	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
2. จำนวนเครือข่ายพื้นที่แหล่ง	3.73	0.86	23.54	.001	เหมาะสมมาก
เรียนรู้อย่างน้อย 2 เครือข่ายใน รอบปีการศึกษา	3.50	0.82	23.37	.001	เป็นไปได้ปานกลาง
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	3.83	0.98	21.29	.001	เหมาะสมมาก
อาคารสถานที่ และแหล่งการ เรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมีสภาพที่ พร้อมใช้งาน และได้รับความพึง พอใจจากผู้ให้บริการ	3.60	0.85	23.05	.001	เป็นไปได้มาก
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	3.76	0.67	30.38	.001	เหมาะสมมาก
- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	3.63	0.66	29.75	.001	เป็นไปได้มาก
- ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคาร สถานที่					
- ผู้รับผิดชอบหลักหรือ ผู้ประสานงานเครือข่ายภายนอก					

ตาราง 12 แสดงว่า แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กร
ท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ใน
สถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิต
นักศึกษาในสังคมปัจจุบัน พบว่า ชื่อแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือ
ผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ใน
ระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ยของชื่อแนวทาง
วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ การนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการ บริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอเพื่อส่งเสริมด้านพันธกิจด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน

แนวทางที่ 7	(n = 30)				ระดับความเหมาะสมและ ระดับความเป็นไปได้การนำ แนวทางไปปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	t	p	
ชื่อแนวทาง	3.90	0.95	22.25	.001	เหมาะสมมาก
สนองนโยบาย มาตรการ และตัว บ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนที่เพียงพอเพื่อส่งเสริม ด้านพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบท สังคมในปัจจุบัน	3.76	0.93	22.05	.001	เป็นไปได้มาก
วิธีดำเนินการ	3.80	0.88	23.46	.001	เหมาะสมมาก
1.แต่งตั้งคณะกรรมการระดับ มหาวิทยาลัย และคณะกรรมการ กลางที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์ แผนงานและงบประมาณด้าน ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของ นิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทย ปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่ เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์ การพัฒนานิสิตนักศึกษาใน สถาบัน อุดมศึกษา	3.56	0.89	21.75	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางที่ 7	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัยเช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน	3.80	0.92	22.50	.001	เหมาะสมมาก
3. เปิดโอกาสให้ผู้แทนนิสิตในระดับองค์การนิสิตและสภานิสิตเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการพิจารณาแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีในพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวมถึงมีการทำประชาพิจารณ์ รับฟังข้อคิดเห็นจากมุมมองของผู้เรียนและมีการยอมรับร่วมกันก่อนนำมาใช้จริง	4.23	0.62	37.02	.001	เหมาะสมมาก
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	3.86	0.73	28.99	.001	เป็นไปได้มาก
แผนยุทธศาสตร์ของสถาบันที่รองรับการ ขับเคลื่อนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ตอบสนองต่อยุคปัจจุบัน อย่างน้อย 1 แผน	3.93	1.01	21.22	.001	เหมาะสมมาก
	3.66	1.06	18.91	.001	เป็นไปได้มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

แนวทางที่ 7	(n = 30)		t	p	ระดับความเหมาะสมและระดับความเป็นไปได้การนำแนวทางไปปฏิบัติ
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ มหาวิทยาลัย	3.90	0.92	23.14	.001	เหมาะสมมาก
มีการบริหารจัดการในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่โดดเด่น สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของสถาบันได้อย่างชัดเจน พร้อมเป็นมหาวิทยาลัยนำร่องในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษารักษ์ไทยต่อไป	3.70	0.95	21.27	.001	เป็นไปได้มาก
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	3.96	0.71	30.23	.001	เหมาะสมมาก
- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	3.86	0.68	31.07	.001	เป็นไปได้มาก
- ผู้แทนจากสภาคณาจารย์					
- ผู้แทนจากผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
- ผู้แทนจากองค์การนิสิต และสภานิสิต					
- คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก					

จากตาราง 13 แสดงว่า แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอเพื่อส่งเสริมด้านพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบันพบว่า ชื่อแนวทาง วิธิดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดคือ 3.51 (ระดับมาก) พบว่าค่าเฉลี่ยของ ชื่อแนวทาง วิธิดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป ในระยะที่ 3 ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเห็นว่าแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านในแต่ละแนวทาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เป็นการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอ ตามลำดับ ได้แก่ ความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปราย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย
3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็น ไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ รวมถึง ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทย จำนวน 15 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่ สังคม หวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 มาร่างแนวทางทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

2.2 การยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยนำร่างแนวทางที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน จากการสนทนากลุ่มในครั้งแรกมาพัฒนาและใช้เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) ครั้งที่ 2 กับกลุ่มผู้นำนิสิต จำนวน 9 คน

ระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยนำแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ได้จากระยะที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยไปปฏิบัติ โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยทั้งจากคณะหรือหน่วยงาน และผู้บริหารส่วนกลางของมหาวิทยาลัยกลุ่มเป้าหมายที่บริหารงานเกี่ยวข้องกับงานกิจการนิสิต และ/หรืองานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย จำนวน 30 คน และนำข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความหมายและคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

1.1 ความหมายของคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า หมายถึง ลักษณะร่วมของคนในสังคม ทั้งทางด้านความคิด จิตใจ และด้านการปฏิบัติตน อันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของพลเมืองในสังคมไทยที่มี

การสั่งสมมาอย่างยาวนาน เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าดีงาม และเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในสังคม ในช่วงเวลานั้น โดยนิสิตนักศึกษาผู้ซึ่งถือว่าเป็นพลเมืองและเยาวชนของชาติพึงแสดงออก อย่างเป็นที่ประจักษ์ รวมถึงมีการสืบทอดและส่งต่ออย่างภาคภูมิใจ

1.2 คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า แบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย คือ เรื่อง “รู้รักเหง้า” และ “เท่าทันสถานการณ์” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีกระบวนการคิดแบบไทยสมัยใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงวัฒนธรรมในอดีตมายังปัจจุบันโดยเลือกปรับใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ต้องได้รับการสั่งสอนบ่มเพาะตั้งแต่เด็กที่ต้องเริ่มเรียนรู้และเข้าใจมาจากการอบรมบ่มเพาะของสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ด้านการปฏิบัติ พบว่า คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย มี 2 ประเด็นคือ เรื่อง “สื่อสารดี” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีทักษะทางการสื่อสาร ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ที่สามารถใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม กับบุคคล เวลา และสถานที่และสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป และเรื่อง “มีสัมมาคารวะ” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีกิริยามารยาทที่สุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน อันเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้คนในสังคมปัจจุบันรู้จักยอมรับความแตกต่างในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยที่ไม่ใช้ความรุนแรงแต่ใช้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน

3) ด้านจิตสำนึก พบว่า คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย มี 2 ประเด็นคือ เรื่อง “ตระหนักคุณค่า” ที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีความภาคภูมิใจและยอมรับความเป็นไทยในวิถีชีวิตของตนเองท่ามกลางกระแสทางวัฒนธรรมต่างชาติที่ถาโถมเข้ามาผ่านช่องทางต่าง ๆ และเรื่อง “รักษาให้คงอยู่” กล่าวคือ คาดหวังให้นิสิตนักศึกษาในสังคมไทยปัจจุบันร่วมกันสืบทอดและส่งต่อสิ่งดีงามของไทยไปสู่รุ่นลูกหลาน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน

2.1 สภาพการณ์ความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน พบว่า นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันยังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยอยู่ เพียงแต่รูปแบบ

การแสดงออกอาจถูกปรับหรือเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ช่วงวัย เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการณ์ในการแสดงออกคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันมีด้วยกัน 3 ปัจจัยหลัก คือ 1) ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว 2) ความนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ และ 3) ความเจริญของเทคโนโลยี

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเกี่ยวกับมุมมองการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย แบ่งเป็น 3 มิติ ดังนี้

3.1 มุมมองของอาจารย์ผู้สอน พบว่า ต่างเห็นพ้องต้องกันว่าสถาบันอุดมศึกษาของตนมีการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นไทย เพราะถือเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการของทุกสถาบันอุดมศึกษาอยู่แล้ว ในฐานะอาจารย์ผู้สอนถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้วยวิชาที่ตนเอง ก็คือ การสอนสอดแทรกวิถีคิดโลกทัศน์แบบไทยที่เชื่อมโยงบูรณาการกับเนื้อหาในรายวิชาที่ได้รับมอบหมายด้วยเทคนิคการสอนส่วนบุคคลที่จะสามารถถ่ายทอดและเชื่อมโยงให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเข้าใจและภาคภูมิใจ อีกทั้งยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นิสิตนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเป็นวิถีให้นิสิตนักศึกษาเห็นและสามารถซึมซับนำไปปรับใช้ในชีวิตได้

3.2 มุมมองของผู้บริหารมหาวิทยาลัย พบว่า ต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยในเชิงโครงสร้างกายภาพแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยมีหน่วยงานเฉพาะทางที่ดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรมโดยตรง รวมถึงมีหน่วยงานกลางของกิจการนิสิตนักศึกษา ส่วนในเชิงกระบวนการจะมีงบประมาณที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรม โครงการ ชมรมของนิสิตนักศึกษาในด้านดังกล่าว ส่วนบทบาทของผู้บริหารในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาคือการรับนโยบายจากทางมหาวิทยาลัยลงมาเพื่อวางแผนการบริหารจัดการควบคุมดูแล และติดตามผล โดยต้องเป็นตัวอย่างของบุคคลที่แสดงถึงความมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่เด่นชัดเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้นิสิตนักศึกษามองเห็นและเข้ามามีส่วนร่วม รวมไปถึงทั้งชื่นชม เชิดชู และรับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เท่าทันกับ ความคิดและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันมากที่สุด

3.3 มุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก พบว่า ต่างสะท้อนภาพบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการจัดการแผนการสอนที่ได้รับนโยบายมาจากมหาวิทยาลัยในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยลงมาสู่ชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ดีควบคู่ไปกับการเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกทางคุณลักษณะความเป็นไทยให้นิสิตนักศึกษาได้ยึดเป็นแบบอย่างทางอ้อม ทั้งในเรื่องการแต่งกาย หรือบุคลิกภาพ โดยไม่บังคับให้นิสิตนักศึกษาต้องทำตาม แต่ให้ดูเพื่อสามารถนำไปปรับใช้ในวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม ในด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการน้อมนำวิสัยทัศน์ พันธกิจหลักทางด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดมาปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เข้ากับบริบทของยุคสมัย ส่งเสริมความเป็นไทยให้แก่บุคลากรในทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโครงการทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น ไม่ใช่เพียงแค่จัดเทศกาลประจำปีหรือกิจกรรมแบบฉาบฉวย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสนับสนุนและส่งเสริมการประกวดแข่งขันทางด้านศิลปวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ โดยอาจทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการยอมรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของนิสิตนักศึกษา ส่วนด้านการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาในมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก พบว่า ต่างเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาด้วยการมีพันธกิจ วิสัยทัศน์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่แน่วแน่ชัดเจน ไม่ปรับเปลี่ยนไปตามวาระผู้บริหาร เร่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยในระดับสากลให้นิสิตนักศึกษาที่มีความรักและภาคภูมิใจความเป็นไทยในบริบทปัจจุบันควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นพลเมืองไทยที่ดีและสมบูรณ์พร้อมทั้งสติปัญญาและจิตใจ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

2.1 ผลการพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยก่อนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 7 แนวทาง 15 วิธีดำเนินการ 7 ตัวชี้วัด และ 15 หน่วยงานหรือ

ผู้รับผิดชอบหลัก และหลังจากสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ทรงคุณวุฒิได้แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่

แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้ และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 5 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวังของชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 3 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน โดยมี 1 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมที่ตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน โดยมี 4 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 1 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

2.2 ผลการยืนยันร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคม คาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยก่อนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับ ผู้นำนิสิต ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 25 หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก และหลังจากสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้นำนิสิตได้แนวทางการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่

แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็น ไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้ และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 6 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่ เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิต นักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน โดยมี 1 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 7 หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม

และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน โดยมี 2 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 6 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน โดยมี 4 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 3 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน โดยมี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 5 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก

3. ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 7 แนวทาง 17 วิธีดำเนินการ 16 ตัวชี้วัด และ 35 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเห็นว่าแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทุกแนวทางมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า ผลการวิจัยแนวทางการเสริมสร้างทั้ง 7 แนวทางสามารถอภิปรายผลในแต่ละแนวทางการได้ ดังนี้

1. แนวทางที่ 1 สร้างเสริมรายวิชานุกรณาการศาสตร์ความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม จากการศึกษา พบว่า มี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 6 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำ

แนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันจะสามารถรับรู้ และรับเอาวัฒนธรรม ความเป็นไทยมาปรับใช้ให้เป็นคุณลักษณะความเป็นไทยในการดำเนินชีวิตได้นั้น นอกจากการ ปลูกฝังจากสถาบันครอบครัวแล้ว นิสิตนักศึกษาก็ได้รับมาจากการบ่มเพาะองค์ความรู้จาก สถานศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาถือว่ามียุทธศาสตร์สำคัญในการมีรายวิชาหรือรูปแบบการสอน สำหรับการพัฒนาหรือเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยให้แก่นิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นใน ลักษณะองค์รวม หรือวัฒนธรรมเฉพาะด้านที่มีการบูรณาการองค์ความรู้เดิมให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อตอบสนองต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้เดิมมา เลือกรับใช้ แต่ก็ยังคงรักษาสิ่งดั้งเดิมไว้ ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามแนวทางของกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2561: ออนไลน์) ในการนำมาตราฐานสู่การปฏิบัติให้ เกิดผลเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในมาตรฐานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ที่กล่าวไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรหรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณา การสาระ ความรู้ต่าง ๆ ในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ อันจะก่อให้เกิดการเห็นคุณค่า ห่วงแหน และเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทยท่ามกลางความ แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นรวมไปถึงกระแสสังคมที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย อีกทั้งพึงสนับสนุน และส่งเสริมการจัดระบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน โดยมีการออกแบบ บริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการ เพื่อเป็นการหล่อหลอมให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในวิชาชีพและเป็นทักษะชีวิตต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ภูมินทร์ นวลรัตน์ตระกูล และ อภิชาติ พลประเสริฐ (2564, น. 777) ที่ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารายวิชาจิตรกรรมไทยร่วมสมัยเชิงอนุรักษ์ หลักสูตรศิลปศึกษาระดับ ปริญญาบัณฑิต พบว่า การพัฒนารายวิชาเปรียบเสมือนได้ทำการอนุรักษ์องค์ความรู้ทางศิลปะ จิตรกรรมไทยตั้งแต่การสร้างผลงานและเป็นการแก้ปัญหาที่ ต้นเหตุพร้อมทั้งเสริมสร้าง คุณลักษณะของผู้เรียนให้สามารถเผยแพร่องค์ความรู้เหล่านี้ต่อไปยังผู้อื่นได้ เมื่อพัฒนาเนื้อหา ของรายวิชาให้เป็นในลักษณะของรายวิชาจิตรกรรมไทยร่วมสมัยเชิงอนุรักษ์ สอดคล้องกับ งานวิจัย ของ ธนสิน ชุตินทรานนท์ อัจฉรา ไชยอุปถัมภ์ และพรรัตน์ ดำรุง (2561, บทคัดย่อ) ที่ได้ ศึกษา เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมเสริมสร้างความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐานแก่ นิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผู้เรียนผ่านโปรแกรมดังกล่าวแล้วผู้เรียนมี ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และจากการประเมินตนเองของ ผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไทย และมีระดับความภาคภูมิใจในความ

เป็นไทยเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการสอนทางเลือกรูปแบบหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบัน สอดคล้องกับ ภัทริยา งามมุข (2544, น. 65) ที่ได้เสนอมาตรการด้านหลักสูตรและการสอนในงานวิจัยเรื่อง วัฒนธรรม นักศึกษาในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่า ควรมีมาตรการมุ่งเน้นหลักสูตรรายวิชาที่มีความสัมพันธ์ ต่อเนื่องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมโดยส่งเสริมให้มีรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป เป็นวิชาที่ว่า ด้วยเรื่องวัฒนธรรมและเรื่องศิลปะพื้นบ้านของไทยหรือการแสดงออกในเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

2. แนวทางที่ 2 สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับ ความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์มหาวิทยาลัย ความคาดหวังของชุมชน สังคมและประเทศชาติ จากการศึกษา พบว่า มี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิจัย หรือนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เป็นสิ่งที่นำมาสู่ความก้าวหน้าทางวิทยาการองค์ความรู้ที่จะช่วยทำให้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์สังคม สถานการณ์โลก และสามารถนำผลวิจัยหรือ ผลงานนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์นั้นมาส่งเสริมและพัฒนาพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะ หรืออัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันให้ โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับสังคม ประเทศ ไปจนถึงระดับสากลได้ต่อไป ซึ่งผลการวิจัย เป็นไปตามครรลองของมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (กฎกระทรวง เรื่อง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565, น. 3-8) ในหมวดที่ 2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้ระบุไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม โดยส่งเสริมการบูรณาการ การวิจัยกับการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยแก่ผู้เรียน โดยจะต้องมีการกำหนด นโยบายและทิศทางการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และเชื่อมโยงกับสภาพ เศรษฐกิจ สังคม ศิลปะและวัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อม ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของ กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา สำหรับในบริบทการวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยก็จะเป็นส่งเสริมให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของ สถาบัน บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา รวมไปถึงผู้คนในชุมชน สอดคล้องกับ ธัญวลัย อติชาติ (2550, น. 67) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย

ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ อินทโชติ (2560, น. 78) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์และการพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนพบว่า อัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน โดยภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ด้านสำนึกดี ด้านมุ่งมั่น ด้านสามัคคี และด้านสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ส่วนการพัฒนาอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน โดยภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ด้านกิจกรรมมหาวิทยาลัย ด้านกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ และด้านกิจกรรมเพื่อสังคมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. แนวทางที่ 3 สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน จากการศึกษา พบว่า มี 2 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 4 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของทางมหาวิทยาลัยที่จัดขึ้นทั้งจากหน่วยงานส่วนกลาง และชมรมสโมสรนิสิตนักศึกษาเองก็ตาม จะมีส่วนช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยในตัวนิสิตของนักศึกษาได้มากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตของ อเล็กซานเดอร์ แอสติน (Alexander W. Astin) ที่กล่าวไว้ว่า การที่นิสิตมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตร จะทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์และการพัฒนาพัฒนาด้านการเรียนรู้ ตลอดจนบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา และเป็นไปตามครรลองเดียวกันกับแนวทางของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2561: ออนไลน์) ในการนำมาตราฐานสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในมาตรฐานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่กล่าวไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริมการจัดบริการทางวิชาการ โครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นการสืบสาน ถ่ายทอดประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทยตาม อัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้และการประพฤติตน ให้เหมาะสม เกิดสุนทรียทางศิลปวัฒนธรรม ความรักและภูมิใจในความเป็นไทย สอดคล้องกับ นันทพงศ์ หมิแห้งและคณะ (2560, น. บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทย พบว่า มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถใช้กิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มี คุณลักษณะบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์อาจจะทำผ่านกิจกรรมได้หลายแบบ เช่น การใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทย 6 ด้าน คือ

1) กิจกรรมด้านวิชาการ 2) กิจกรรมด้านความมีวินัยและ ความรับผิดชอบ 3) กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ 4) กิจกรรมส่งเสริมความมีสุขภาพกาย สุขนิสัยและ สุขภาพจิตที่ดี 5) กิจกรรมด้านสุนทรียภาพทั้งทางด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา และ 6) กิจกรรมด้านความกตัญญูกตเวที สอดคล้องกับผลงานเชิงวิเคราะห์ของ สมโชค เพ็งลี (2563, น. 32) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา คือ 1) เพิ่มกิจกรรมที่มีประโยชน์ เพิ่มทักษะด้านการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ ความรักในองค์กร และสถาบัน เพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นของกิจกรรมนักศึกษา โดยจัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของผู้เข้าร่วม ส่งเสริมทักษะด้านวิชาชีพที่ตนเองศึกษา และสามารถต่อยอดใช้ได้ในอนาคต 2) เปลี่ยนแปลง ให้กิจกรรมให้มีความสร้างสรรค์ สนุกสนาน ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมที่มีความกดดันให้มีความผ่อนคลาย และ 3) ลดและปรับปรุง ให้ลดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเครียด ความกดดัน ไม่บังคับ ให้เข้าร่วม ด้วยความสมัครใจ ลดค่าใช้จ่ายบางกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายสูง

4. แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน พบว่า มี 1 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 7 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัย และผู้คนบริเวณชุมชนท้องถิ่น จะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการปฏิบัติ และด้านจิตสำนึกได้อย่างครอบคลุมและสมบูรณ์ ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามแนวความคิดการเสริมสร้างและพัฒนานิสิตของ อาเธอร์ ชิคเคอริง และลินดา ไรเซอร์ (Arthur W. Chickering and Linda Reisser) ซึ่งกล่าวไว้ว่านิสิตนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยอายุ 18- 23 ปี ถือเป็นช่วงเหมาะสมของมนุษย์ในการพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านความสามารถ การควบคุม อารมณ์ และความเป็นตัวของตัวเองที่จะสร้างเอกลักษณ์หรือคุณลักษณะเฉพาะตนในการแสดงออกทั้งทางด้านความคิดและความรู้สึกซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, 2561, น. 20) ในยุทธศาสตร์

การพัฒนาบัณฑิตศึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองต่อสังคม มีความรู้ควบคู่คุณธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญคือ ใช้กลไกเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาและเครือข่ายบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาทุกระดับในการทำให้เกิดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ (Sharing of Knowledge) เพื่อพัฒนาบัณฑิตศึกษามีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับการวิจัยของอาณัติ แพทย์วงษ์ (2550, น. ง) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาในด้านสังคม ควรจัดให้นักศึกษามีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชนรอบมหาวิทยาลัยหรือชนบท เพื่อให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ให้นักศึกษาจัดโครงการที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม และที่สำคัญคือควรฝึกให้นักศึกษามีภาวะการเป็นผู้นำ ฝึกการทำงานเป็นทีม ฝึกแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ พัชรินทร์ วรจักร (2559, น. 98) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ชุมชนมีความต้องการให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต นักศึกษาและคนในชุมชน ให้โอกาสคนในชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดชื่อเรื่อง และร่วมดำเนินการวิจัย ส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตด้วยการใช้ทรัพยากรด้านวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ ภทริยา งามมุข (2544, น. 63) ที่ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมนักศึกษาในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่า แนวทางมุ่งเสริมสร้างการสร้างความร่วมมือ เครือข่ายร่วมระหว่างชุมชนกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสาร ประสบการณ์ ข้อคิดเห็น ในการพัฒนาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทย เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนา เช่น โครงการ บำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน สถาบันอุดมศึกษาจะได้ประโยชน์ในการพัฒนาบัณฑิตศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านการมีน้ำใจและ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ในส่วนของชุมชนจะได้ประโยชน์ด้วย เน้นการประสานสัมพันธ์ การร่วมมือร่วมใจ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเครือข่ายด้วยกันในอันที่จะประสานประโยชน์อย่างถาวรต่อไป

5. แนวทางที่ 5 สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน พบว่า มี 2 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 6 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับ

ปานกลาง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตนักศึกษาที่มีกิจกรรมโครงการของรายวิชาในคณะสาขาวิชาที่ศึกษา หรือกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีโอกาสได้ลงพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น จะช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความรู้สึกสนใจกับกรณีศึกษาที่นอกเหนือไปจากข้อมูลในหนังสือเรียน แต่เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ทั้งบุคคล สถานที่ หรือสิ่งของ อันจะก่อให้เกิดคุณลักษณะความเป็นไทยในแง่ของการเห็นถึงคุณค่า มีความห่วงแหน และอยากที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์สืบทอดและส่งต่อวัฒนธรรมอันดีงาม รวมถึงร่วมพัฒนาและสร้างสรรค์ในการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีมูลค่าสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของนิสิตของ อเล็กซานเดอร์ แอสติน (Alexander W. Astin) ที่กล่าวไว้ว่า การที่นิสิตมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตร จะทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์และการพัฒนาพัฒนาการเรียนรู้อัตนคติส่วนบุคคลและคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาได้ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2561: ออนไลน์) ในการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเกี่ยวกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในมาตรฐานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่กล่าวไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีอัตลักษณ์ของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยอย่างโดดเด่นพึงส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม ในด้านศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ เพื่อให้สามารถสร้างโอกาสมูลค่าเพิ่ม โดยนำจุดเด่นนั้นมาสร้างคุณค่าใหม่หรือความได้เปรียบเชิงแข่งขันให้กับประเทศบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากศิลปวัฒนธรรม สามารถประยุกต์และผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมโลกสมัยใหม่ สอดคล้องกับการวิจัยของ ตรีช อารีราษฎร์ และคณะ (2560, น. 57) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบูรณาการงานศิลปวัฒนธรรมสู่การเรียนการสอนและการบริการวิชาการโดยใช้สื่อไอซีที พบว่า ผลการศึกษาผลการเผยแพร่งานกิจกรรมการบูรณาการงานศิลปะและวัฒนธรรมสู่การเรียนการสอนของนักศึกษา โดยนำกิจกรรมลงสู่การให้บริการโรงเรียนพระปริยัติธรรมเรื่อง วันสำคัญทางศาสนา ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สมบัติ ประจัญศาสน์ และคณะ (2557, น. 223) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการวิจัยทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น เกิดความกระตือรือร้นต่อกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการมากกว่าการเรียนการสอนแบบเดิมมีความสำนึกรักถิ่นเกิด และเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ซึ่งชุมชนมี

ความพึงพอใจในภาพรวมของผลงานในระดับดี และมีความตระหนักถึงความสำคัญและเกิดแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในระดับดี สอดคล้องกับ บุศรินทร์ สายรัตน์ (2561, น. บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อกกของ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้การทอเสื่อกกในแต่ละท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรีที่ยังคงมีการสืบทอด และดำรงอาชีพนี้อยู่ โดยงานวิจัยได้มีการบูรณาการการทอเสื่อเข้ากับกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ และ ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสอนจนทำให้ได้ผลผลิตใหม่ ๆ ซึ่งเกิดจากความคิดสร้างสรรค์แปรรูปเสื่อให้มีค่ามากกว่าเสื่อธรรมดา สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าได้ ซึ่งถือเป็นกระบวนการผลิตที่ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งผลดีต่อ ผู้ผลิต ชุมชน สังคม วัฒนธรรมในอนาคต

6. แนวทางที่ 6 สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน พบว่า มี 4 วิธีดำเนินการ 3 ตัวชี้วัด และ 3 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่สถาบันอุดมศึกษามีลักษณะทางกายภาพที่โดดเด่นเอื้อต่อการจัดจำและการเรียนรู้ในฐานะแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงมีการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรภายนอกในการที่จะทำให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ก็จะทำให้ นิสิตนักศึกษาเกิดการซึมซับจากบริบทแวดล้อมและก่อให้เกิดคุณลักษณะความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 ได้ไม่ยาก ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพนักศึกษา, 2561, น. 18) ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้เกิดการออกแบบการเรียนการสอนแบบกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curriculum) และกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extra-Curriculum) โดยผ่านระบบการเรียนรู้ร่วมกันในสถาบันอุดมศึกษา (Social Learning System) ผู้ประกอบการหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ออกไปส่งเสริมให้แก่ นิสิตนักศึกษา รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่าย / พันธมิตรเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา อันจะก่อให้เกิดระบบนิเวศ (Ecosystem) ของกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้นำไปสู่การสนับสนุนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในลักษณะ

ประชาธิรัฐ โดยการรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาร่วมกันในการแก้ไขปัญหา เพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ นิธิ ลิศนันท รัฐพล บัญชาอาภรณ์ และ ขวัญนภา สิทธิประเสริฐ (2562, น. 75) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้สัญลักษณ์ในสถาปัตยกรรม สำหรับ อาคารของสถาบันอุดมศึกษาภาคอีสาน พบว่า ผู้ตอบคำถามมีการรับรู้และความเข้าใจต่อ สัญลักษณ์ของอาคารที่สื่อความเป็นอีสาน คือ รูปทรงหลังคาที่เป็นแบบทรงจั่ว และแบบทรงปราสาทขอม ถือได้ว่าการใช้รูปแบบสัญลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม คือการนำลักษณะต้นแบบมาแทนด้วยสัญลักษณ์ในภาษาที่เรียบง่ายตรงไปตรงมา เพื่อถ่ายทอดการจดจำได้ แต่ต้องไม่ขาดองค์ประกอบหลักของรูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิม ซึ่งในงานวิจัยนี้คือ โครงสร้างอาคารอีสานต้นแบบ สอดคล้องกับ การวิจัยของ นเรนทร์ แก้วใหญ่ (2559, น. 108) ในเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน: การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา ที่เห็นว่า การพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาต้องอาศัยชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับชุมชนที่ใกล้ชิดนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่สมบูรณต่อการเข้าเป็นสมาชิกของชุมชน ทุกสถาบันอุดมศึกษามีชุมชนที่ใกล้ชิดซึ่งแต่ละชุมชนประกอบด้วยแหล่งการเรียนรู้มากมายที่สามารถประยุกต์ให้เข้ากับหลักสูตรการเรียนรู้แบบคู่ขนานดังกล่าวได้สถาบันอุดมศึกษาจึงควรที่จะเป็นผู้รวบรวม บริหารจัดการ สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ทั้งหลายในชุมชนที่ใกล้ชิดตน ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาจะเกิดได้อย่างแท้จริงก็ต่อเมื่อสถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของแหล่ง การเรียนรู้ทั้งหลายในชุมชน สอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ สกุลมาลัยทอง ศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2560, น. 337-338) เรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย ที่ได้เสนอกกลยุทธ์พัฒนาสภาพแวดล้อมสร้างสรรค์ ในทุกมิติ มี3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) จัดสรรพื้นที่สิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 2) พัฒนาห้องเรียนให้เป็นแบบห้องเรียนสร้างสรรค์ หรือ Creative Classroom ให้มากขึ้น และ 3) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในมหาวิทยาลัยให้เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นกลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมสร้างสรรค์ ในสถาบันเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ให้แก่คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทยจึงควรพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ในสถาบัน ชุมชน และท้องถิ่น สถาบันสามารถพัฒนาให้แหล่งเรียนรู้นั้นเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษา โดยเน้นให้นิสิตนักศึกษา ได้เรียนรู้จากการทำงาน

ร่วมกับสถานประกอบการ เช่น โครงการ หรือ โครงการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และนำเสนอสู่สังคม จัดเวทีนำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ให้บัณฑิตนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

7. แนวทางที่ 7 สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน พบว่า มี 3 วิธีดำเนินการ 2 ตัวชี้วัด และ 5 หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก โดยรวมและเป็นรายวิธีดำเนินการ ตัวชี้วัด และหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ พนักงาน เจ้าหน้าที่ รวมถึงนิสิตนักศึกษาควรที่จะมีส่วนร่วมในการบริหาร และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในมุมมองของแต่ละฝ่ายซึ่งกันและกัน เพื่อให้การบริหารงานมีความเข้าใจและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์อันสูงสุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสถาบัน และตรงกับความต้องการของสังคม ประเทศชาติต่อไป ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามแนวคิดของมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (กฎกระทรวง เรื่อง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565, น. 3-8) ในหมวด 1 มาตรฐานศักยภาพและความพร้อม ที่ได้ระบุในด้านการบริหารจัดการไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และคณาจารย์ในทุกกระดับให้มีการบริหารและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังต้องมีระบบการรับฟัง การวิเคราะห์ และการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต ท้องถิ่น และสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การเปิดหลักสูตรการศึกษา การจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม การประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินผล โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัณย์ เจียรระนัย, พิมพา ม่วงศิริธรรม และ อัครวิณ มณีอินทร์ (2558, น. 52-53) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า สถาบันอุดมศึกษาควรบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และควรกำหนดรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความชัดเจนในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การสอน การวิจัย การบริการ วิชาการสังคม และการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรมโดยมีการดำเนินการตามทฤษฎี หลักการมีขั้นตอนการและใช้ เทคนิควิธีการ เสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วมซึ่งสถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับแต่ละ แห่ง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นิชาภัทร จาวิสูตร (2563, น. 21-22) เรื่อง นักศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา ที่พบว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีแนวทางสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญ เข้าใจในศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย เข้าใจบทบาทของความเป็นนิสิตนักศึกษาต่องานด้านศิลปวัฒนธรรม และเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง โดยเสนอว่านิสิตนักศึกษาควรมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาใน ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการบริหารจัดการ ที่ไม่ใช่เพียงแค่เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โครงการ ของมหาวิทยาลัยเพียงเท่านั้น ซึ่งจะทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ เห็นประโยชน์และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่เกิดขึ้นจากการเข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการ ทำให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่มีส่วนในการสร้างบรรยากาศคุณลักษณะความเป็นไทยในสถาบัน ก่อให้เกิดการเห็นความสำคัญของงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในกลุ่มนิสิตนักศึกษาเพิ่มขึ้นในที่สุด สอดคล้องกับ สุมิตรา วิริยะ และอัจฉรา ไชยอุปถัมภ์ (2557, น. 93) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนามาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม พบว่า กลยุทธ์การพัฒนามาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มี 13 กลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านการพัฒนา และ 4) ด้านการนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำแนวทางไปใช้

จากการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยพบ 7 แนวทาง ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำแนวทางไปใช้ ดังนี้

1. จากการศึกษารายวิชาพบแนวทาง สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ความเป็นไทย ในศตวรรษที่ 21 เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา เพื่อให้นิสิต นักศึกษามีองค์ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีรายวิชาบูรณาการศาสตร์ทางด้านความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 หรือ

รายวิชาทางด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา โดยพิจารณาบรรจุเป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน หรือ รายวิชาเลือกเสรีตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

2. จากการศึกษาพบแนวทาง สรรค์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวังของชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรจะมีงานวิจัย หรือ สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ของสถาบันและความต้องการของสังคม ประเทศชาติ

3. จากการศึกษาพบแนวทาง สร้างสรรค์กิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิตนักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังความเป็นไทยที่เท่าทันยุคสมัย ค่านิยมของสังคม ตลอดจนความต้องการของนิสิตนักศึกษา

4. จากการศึกษาพบแนวทาง ส่งเสริมการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือหน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีช่องทางที่ใช้แลกเปลี่ยนรับฟังความคิดเห็นร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร บุคลากร นิสิตนักศึกษา รวมไปถึงชุมชนโดยรอบเพื่อหาจุดร่วมในการพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยทั้งในสถาบันอุดมศึกษาและชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

5. จากการศึกษาพบแนวทาง สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเท่าทันและยั่งยืน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีกิจกรรมหรือโครงการที่เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้นิสิตนักศึกษามองเห็นถึงความสำคัญ เล็งเห็นคุณค่า และร่วมกันยกระดับมูลค่าภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างต่อไป

6. จากการศึกษาพบแนวทาง สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมที่ตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรทั้งจากภาครัฐและเอกชนทางด้าน

ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยให้มากขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและร่วมกันสร้างสรรค์ผลงาน กิจกรรมหรือโครงการทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทยของนิสิตนักศึกษาและในรั้วมหาวิทยาลัยให้ไปสู่สาธารณชนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

7. จากการศึกษาพบแนวทาง สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีแผนยุทธศาสตร์ทางการส่งเสริมและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่เป็นแผนเฉพาะทางและมีลักษณะที่เป็นแผนระยะสั้น เพื่อพร้อมปรับเปลี่ยนให้เท่าทันต่อความต้องการและความคาดหวังของสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งในเชิงยืนยันและเชิงสำรวจ
2. ควรมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย
3. ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย
4. ควรมีการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

บรรณานุกรม

- Alexander, v. W. A. (1993). What Matters in College: Four Critical Years Revisited. *Journal of Higher Education*, 22(8), 71–75.
- Bloom, B. S., Madaus, G. F., and Hastings, J. T. (1981). *Evaluation to Improve Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Boyd, C. M., and Ellison, N. B. (2008). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of computer-mediated communication*, 13(2), pp. 210-230.
- Chickering, A. W., and Reisser, L. (1993). *Education and Identity*. 2nd ed. San Francisco: Jossey gess Publishers.
- Likert, R. A. (1932). Technique for the Measurement of Attitudes. *Arch Psychological*, 25(140, May), 1–55.
- Webster, N. (1966). *Webster's third new international Dictionary*. Springfield: M. A: Gand C. Merrian Co.
- กฎกระทรวง เรื่อง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (31 มีนาคม 2565). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่มที่ 139 ตอนที่ 20 ก, หน้า 3-11).
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). *สารานุกรมการศึกษาตลอดชีวิต เล่ม 1 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมศิลปากร. (2541). *การศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการเพิ่มประสิทธิภาพของสถาบันส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของกรมศิลปากรและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการพัฒนาทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชน.
- กรมศิลปากร. (2542). *แนวทางการทำนุบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชน.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2561). *แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติให้เกิดผล*. สืบค้นจาก mua.go.th/users/bhes/bhes2/Standard%20of%20Higher%20Education-14-9-61/04-แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ-sep14.18.pdf
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). *ความเป็นไทย: วิถีแห่งความยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เกียวโด เนชั่น พริ้นติ้งเซอร์วิส.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2559*. กรุงเทพฯ: สำนัก

- นโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*.
กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคฤหาสน์.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. (2551). *จินตนาการความเป็นไทย*. กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรส
โปรดักส์.
- คณะกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม. (2559). *วิทยากรกับการปลูกฝังและสร้าง
เสริมค่านิยม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จารุณี สุขชัย. (2550). *มิติ “ความเป็นไทย” ในหนังสือการ์ตูนไทย*. (วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (นิเทศ-
ศาสตร์พัฒนาการ)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก
http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/20148/1/Charunee_su.pdf
- จิรัชค วีระชัย. (2555). *บทที่ 22 ลักษณะอุปนิสัยประจำชาติ*. SO477 (SOC4077) 44219 สังคม
วิทยาการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2559). *รายงานประจำปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีบัญชี 2559
(1 ตุลาคม 2558 – 30 กันยายน 2559)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2560). *รายงานประจำปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีบัญชี 2560
(1 ตุลาคม 2559 – 30 กันยายน 2560)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2561). *รายงานประจำปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีบัญชี 2561
(1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2563). *แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2560-2563*.
สืบค้นจาก <https://www.chula.ac.th/about/overview/facts-and-stats/>
- เจตนา นาควิริยะ. (2542). *ทางเลือกในการวิจัยศิลปวัฒนธรรม*. ใน *รายงานการสัมมนาทางวิชาการ*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ และคณะ. (2548). *ดัชนีบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพด้านการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม*. ใน *รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน*
คุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ.
- ฐณยศ โล่ห์พัฒนานนท์. (2563). *สื่อบันเทิงกับความมั่นคงใหม่ในประเทศสหรัฐอเมริกา มองผ่าน
บทบาทภาพยนตร์ฮอลลีวูด*. *วารสารมุมมองความมั่นคง*, 4(3), 33-48.
- ณัฐมน พันธุ์ชาติศรี. (2559). *การสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. (วิทยานิพนธ์. ป.ด. (การบริหารการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- นิชาภัทร จาวิสูตร. (2561). การพัฒนารูปแบบบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ของสถาบันอุดมศึกษา. (ปริญญาณิพนธ์. กศ.ด. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นิชาภัทร จาวิสูตร. (2563). นักศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม ใน สถาบันอุดมศึกษา. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 7(4), 20-31.
- ดาวใจ ประกอบทรัพย์. (2553). การวิจัยแบบผสมผสานเพื่อศึกษาระดับสำนึกความเป็นไทยของ นักเรียนและรูปแบบกิจกรรมปลูกฝังสำนึกความเป็นไทยของโรงเรียนประถมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. สืบค้นจาก http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/20227/1/daojai_pr.pdf
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2533). อุดมศึกษาไทย : สู่นาคตที่ท้าทาย รายงานการจัดทำแผนอุดมศึกษา ระยะยาว (พ.ศ.2533-2547). กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2540). รายงานการสัมมนาเรื่องการประชุมสัมฤทธิผลการจัดการศึกษาของ สถาบันการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ธนลิน ชูตินทรานนท์. (2559). การเสริมสร้างความเป็นไทยโดยใช้การสอนแบบละครเป็นฐานแก่นิสิต นักศึกษาปริญญาบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธรัช อารีราษฎร์ และคณะ. (2560). การบูรณาการงานศิลปวัฒนธรรมสู่การเรียนการสอนและการ บริการวิชาการโดยใช้สื่อไอซีที. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและ นวัตกรรม, 4(2), 57-66.
- ธัญรัตน์ จันทร์ปลั่ง. (2550). การศึกษาวิวัฒนาการภารกิจทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ สถาบันอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช 2459-2549). (วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธัญวลัย อติชาติ. (2550). คุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ. (ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นพดล กรรณิกา และคณะ. (2548). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจภาคสนาม เรื่อง โครงการ ศึกษาความภาคภูมิใจในความเป็นไทย. สืบค้นจาก http://www.culture.go.th/research/mostinteresting/general/48_2.html

- นพรัตน์ ศรีแปดริ้ว. (2556). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมลักษณะความเป็นไทยอย่างยั่งยืนของ
นักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน)),
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นเรนทร์ แก้วใหญ่. (2562). ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน : การพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา.
SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL, 2(2), 108-123.
- นันทพงศ์ หมีแหะหมั่น และคณะ. (2563). การใช้กิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประ
สงค์ของบัณฑิตไทย. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(2), 559-567.
- นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล, วิชชุดา กิจธรรม, สุภาศุภร์ จันประเสริฐ และนริศรา พึ่งโพธิ์สม. (2557). การ
พัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมค่านิยมและวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืนด้วยการ
สังเคราะห์งานวิจัย. ใน *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.
- นิธิ ลิศนันท์ รัฐพล ปัญจอารมณ์ และขวัญภา สิริธิประเสริฐ. (2562). การใช้สัญลักษณ์ใน
สถาปัตยกรรมสำหรับอาคารของสถาบันอุดมศึกษาภาคอีสาน. *วารสารวิชาการคณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.*, 29, 5-91.
- นิธิ เตียวศรีวงศ์. (2537). *โลกาณูวัตร ผลกระทบและการปรับตัวทางศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัย
ในช่วงเปลี่ยนยุคสมัย*. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นุชรี คงโพธิ์น้อย. (2555). การพัฒนาแบบวัดความภูมิใจในความเป็นไทย สำหรับนักเรียนระดับช่วง
ชั้นที่ 3 จังหวัดนนทบุรี. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุศรินทร์ สายรัตน์. (2561). การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอ
เสื่อกกของจังหวัดจันทบุรี. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร., กรุงเทพฯ.
- เบญจวรรณ ศรีกุล. (2561). การเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษากลุ่มภาคใต้ตอนบน. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารและการจัดการ
การศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. เรื่อง กำหนดปรัชญาการ
อุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ ด้านการสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคน. (30
มิถุนายน 2564). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่มที่ 138 ตอนพิเศษ 144 ง, หน้า 2).
- ประเวศ วะสี. (2536). วัฒนธรรมกับการพัฒนา. ใน *เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง*

ประเด็นและแนวทางการวิจัยทางศาสนา ปรัชญา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักธรรม
วิจัย.

เปรม ติณสูลานนท์. (2547). ปาฐกถาพิเศษ: “ความเป็นคนไทยด้วยจิตวิญญาณ” เนื่องในวาระ
ครบรอบ 70 ปี วันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน. สืบค้นจาก <http://www.prap.hansan.com>

ผดุง จิตเจื้อจุน. (2562). สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กและเยาวชนไทย นำวิกฤตในอนาคตตียังน่าเป็น
ห่วง. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1313057

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (2537, 27 กุมภาพันธ์). พระบรมราโชวาท
พระราชทานสมาคมนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์. ใน การประชุม
สามัญประจำปี, ห้องประชุมสมาพันธ์เยาวชนญี่ปุ่น กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น.

พัชรีพร วรจักร. (2559). รูปแบบการดำเนินงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันอุดมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. (ดุชนิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร., ชลบุรี.

เพชรรัตน์ ไชครุ่ง. (2557). คุณลักษณะของนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ปริญา
นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคร
รินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2530). การอุดมศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทริยา งามมุข. (2544). วัฒนธรรมนักศึกษาในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์. วารสารนักบริหาร, 31(1),
62-67.

ภิรมย์ ศรีเพชร. (2540). ความเป็นไทย. ใน เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ โครงการ
พัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ.

ภูมินทร์ นวลรัตนตระกูล และอภิชาติ พลประเสริฐ. (2564). การพัฒนารายวิชาจิตกรกรรมไทยร่วม
สมัยเชิงอนุรักษ์ หลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. วารสารศิลปการจัดการ, 5(3),
764-779.

มติชนออนไลน์. (2562). สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กและเยาวชนไทย นำวิกฤตในอนาคตตียังน่าเป็น
ห่วง : โดย ผดุง จิตเจื้อจุน. สืบค้นจาก [https://www.matichon.co.th/columnists/
news_1313057](https://www.matichon.co.th/columnists/news_1313057)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2559). รายงานประจำปี 2559 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2560). รายงานประจำปี 2560 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2561). รายงานประจำปี 2561 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2563). วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ร ะ ย ะ 12 ปี (พ . ศ . 2560-2571) . สืบค้นจาก
<http://web.planning.ku.ac.th/index.php/press/2017-08-03-03-54-29>

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2559). รายงานประจำปี 2559 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2560). รายงานประจำปี 2560 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2561). รายงานประจำปี 2561 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยฯ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2563). แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ตามแผนยุทธศาสตร์
15 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปังบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2563. สืบค้นจาก
<http://planning.op.swu.ac.th/Default.aspx?tabid=7542>

รัตนา ชัยเศรษฐศิริ. (2542). บทบาทของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในการอนุรักษ์วัฒนธรรม
ไทยตามการรับรู้ของตนเอง. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนสังคมศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.
2561. สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/E/199/T_19.PDF

ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 7
รอบ 5 ธันวาคม 2554. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>

รุ่งลาวัลย์ สกุลมาลัยทอง ศรเนตร อารีโสมณพิเชฐ และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2560). กลยุทธ์การ
เสริมสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรคในสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 11(1),
321-344.

- วรรณานาวิกมูล. (2544). *ข้าวในศิลปะและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2534). *มหาวิทยาลัยกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม*. สารพัฒนาคุณาจารย์.
- วัลยา โกสม. (2530). *สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่ออนุรักษ์และเสริมสร้างวัฒนธรรมไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สารัตถศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิกิพีเดีย. (2563). *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สืบค้นจาก th.wikipedia.org/wiki/
- วิจิตร ศรีสอาน. (2517). *หลักการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2543). *คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครบรอบ 49 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- ศรัณย์ เจียรน้อย, พิมพา ม่วงศิริธรรม และอัศวิน มณีอินทร. (2558). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 16(2), 44-54.
- สถาบันไทยศึกษา. (2529). *ความเป็นไทยที่ควรดำรงไว้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันรามจิตติ. (2548). *สำรวจวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชน เรื่อง "ชีวิตกับความเป็นไทย"*. สืบค้นจาก www.ramajitti.com/research_project.php
- สมชัย ใจดี และยรรยง ศรีวิริยาภรณ์. (2540). *ประเพณีและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมโชค เพ็งลี. (2563). *การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ใน ผลงานเชิงวิเคราะห์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบัติ ประจัญสานต์ และคณะ. (2557). รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 2(2), 215-224.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2546). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2551). *สรุปการบรรยายเรื่อง "วิกฤตเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน"*. สืบค้นจาก

www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9500000099459

สวนดุสิตโพล. (2560). พฤติกรรมของวัยรุ่นไทย ณ วันนี้. สืบค้นจาก <https://suandusittpoll.dusit.ac.th/WEB/list-poll.php?Search=Y&y=>

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2553). พุทธสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). รายงานการศึกษาคุณลักษณะเด็กไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). สกอ.เตรียมพร้อมผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21. จดหมายข่าว, 2(74).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. สืบค้นจาก http://www.mua.go.th/users/bhes/QAMUA58/qa%20manual58/iqa_2558.pdf

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580. สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20 yrs.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). สืบค้นจาก <http://www.royalthai police.go.th/downloads/plan12.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2530). แนวทางส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นฐานไทย. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). คู่มือครูเพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2545). กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุดทอง.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อรองรับมาตรฐานการศึกษา รอบ 3 (ปี 2554-2558) ระดับอุดมศึกษา*. สืบค้นจาก <https://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2561). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ระดับอุดมศึกษา สำหรับสถานศึกษา*. สืบค้นจาก qa.vru.ac.th/onesqa/manual-22-6-2561.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ผลการสำรวจความรู้สึกรักเด็กไทยเพื่อหาคุณลักษณะพึงประสงค์*. สืบค้นจาก www.manager.co.th/Qol/ViewNews.aspx?NewsID=9520000046200
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อสร้างสำนึกความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. (2543). *เอกลักษณ์ของชาติ*. สืบค้นจาก <http://www.identity.opm.go.th/identity/content/identity>
- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1: พื้นฐานและบริการนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุจริต บัวพิมพ์ และไสว ชัยรัตน์. (2536). *บทบาทของสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาวัฒนธรรมเพื่อประชาชนและการศึกษาวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุธรรม อารีกุล. (2541). *การอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุภชฌานี ศรีเอี่ยม. (2554). *การพัฒนาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุमितรา วิริยะ และอัจฉรา ไชยูป ภัมภ์. (2557). *การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนารูปแบบสถาบันอุดมศึกษา ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม*. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 93-110.
- สุรรัตน์ จินพงษ์. (2556). *ยุทธศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เสาวภา ไพทยวัฒน์. (2538). *พื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย: แนวทางอนุรักษ์และการพัฒนา*. ใน *ตำรา-
เอกสารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.

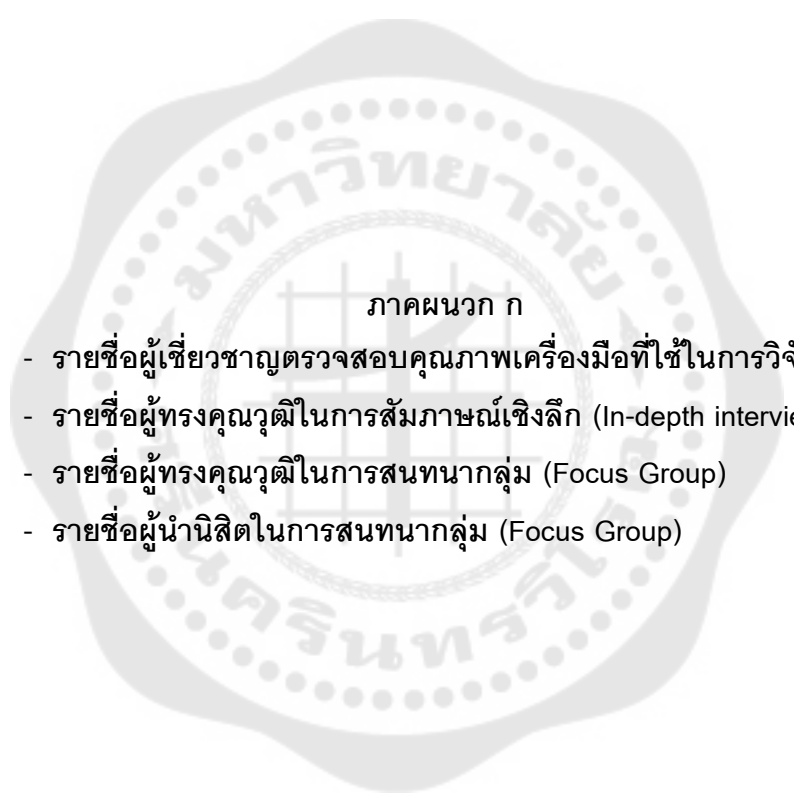
อนุสรณ์ จำปีเรือง. (2559). *ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการพัฒนาตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง
ประสงค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. (ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การ
บริหารและการจัดการการศึกษา)), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี-นครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.

อัชฌา สุวรรณปากแพรง. (2537). *การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยโดยใช้สื่อโทรทัศน์ในยุคโลกาภิวัตน์*.
ใน *บทประมวลบทความการบริหารงานวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
- รายชื่อผู้นำนิสิตในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สิงหนาท น้อมเนียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ไทยมมา	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัช เต็มญวน	วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
4. อาจารย์กรรชิต จิตรระทาน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์มิ่งขวัญ กล้วยไม้	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ปัทมะกลางคุณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ดร.ปิยนาท อังควาณิชกุล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาณุภาค โมกขศักดิ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. อาจารย์ ดร.สุรียัน สุวรรณกาล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. อาจารย์ณัฏฐพร รุจจนเวท	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชวีภุชญา น้อมเนียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
10. อาจารย์ ดร.ปรีชัช ดาวอุดม	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11. อาจารย์เฝ้าทอง ทองเจือ	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมไทย
12. อาจารย์ขุนอิน ณรงค์โตสง่า	ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย
13. คุณสายสวรรค์ ขยันยิ่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและนาฏศิลป์ไทย
14. อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาคสุข	มหาวิทยาลัยมหิดล
15. คุณสมลักษณ์ คล่องแคล่ว	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิรัตน์ จินพงษ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทับพร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรภรณ์ อัจหาญ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. คุณเมธาวิรินทร์ แสงมาลา	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
5. คุณสุขุมาล ผดุงศิลป์	สถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
6. คุณกาญจนา ตุ่มกลีบ	สถาบันศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
7. ว่าที่ร้อยตรีประภาพร เบญจกุล	กลุ่มงานส่งเสริมงานวัฒนธรรม สำนักวัฒนธรรม
กีฬาและการท่องเที่ยว กทม.
8. ดร.จารุรินทร์ ภูระยา	กลุ่มเสริมสร้างธรรมาภิบาลและระบบบริหารจัดการ
สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา
9. คุณยศวรรณ กิตติก้อน	กลุ่มส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะและทักษะนักศึกษา
สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา

รายชื่อผู้นำนิสิตในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. นายภควัต สิทธิไกรพงษ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายธันวา คำประสิทธิ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายกนกพล ศรีบุญเรือง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นายสัมพันธมิตร บุญสำเร็จ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นายวชิระพล ทองอุทัยศรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. นางสาวเพลง ทักษมาลัย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. นายสุวิจักขณ์ กวินเฟื่องฟูกุล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. นายภูริณัฐ ก่อแก้ว	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
9. นายพิชณินพัทธ์ วิชัยโน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

หัวข้อการวิจัย การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ
นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ความมุ่งหมายการวิจัย เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต
นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

คำชี้แจง: แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำหรับตรวจสอบคำถามที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึกในแต่ละข้อ โดย
ขอให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพิจารณาให้คะแนน
โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์

เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็น
ไทย อาทิ ภาษาไทย ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย หรือเป็นผู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปใน
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อุดมศึกษา หรือเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่และ
ตีพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องความเป็นไทยในบริบทสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา และมี
ประสบการณ์การสอนในด้านดังกล่าวตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีประสบการณ์การสอนที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมากี่ปี สอนในสาขาวิชาใด รายวิชาใด (กรณีเป็น อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อุดมศึกษา เริ่มถามข้อ 2)				

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2	ท่านมีความเชี่ยวชาญ หรือความสนใจเป็นพิเศษในงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย หรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง				
3	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่านิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของท่านตามบริบทสังคมปัจจุบันมีคุณลักษณะความเป็นไทยมากน้อยเพียงใด อย่างไร และเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น				
4	ท่านคิดว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อหลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจกายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมหรือไม่				
5	“ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่านควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง				
6	ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็นไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่างภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์หรือไม่				
7	ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ในความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะนิสัยในด้านความรู้ความเข้าใจความเป็นไทย ด้านการ				

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรัก ความเป็นไทยอย่างไรบ้าง				
8	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่านิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของท่านควร จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยตาม บริบทสังคมปัจจุบันอย่างไร				
9	ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันยังควรที่ จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สนใจ ศิลปหัตถ์ และส่งต่อศิลปวัฒนธรรมในด้าน ต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่อง แต่งกาย กิจกรรมรยท ภูมิปัญญา ประเพณี อยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด				
10	สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีการสนับสนุน และส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นไทยมาก น้อยเพียงใด และอะไรบ้าง				
11	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่าท่านมี บทบาทในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความ เป็นไทยนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มากน้อยเพียงใด				
12	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านมีแนวทางใน การขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณลักษณะ ความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาอย่างไร				

ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร

เป็นผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย หรือ ดำเนินกิจการนิสิต โดยมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีประสบการณ์การบริหารงานในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมากี่ปี และควบคุมดูแลในส่วนงานใด				
2	ในฐานะผู้บริหาร ท่านเห็นว่านิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของท่านตามบริบทสังคมปัจจุบันมีคุณลักษณะความเป็นไทยมากน้อยเพียงใด อย่างไร และเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น				
3	ท่านเห็นว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อหลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจกายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมหรือไม่				
4	“ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่านควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง				
5	ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็นไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่างภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์หรือไม่				

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6	ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ในความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะนิสัยในด้านความรู้ความเข้าใจความเป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทยอย่างไรบ้าง				
7	ในฐานะผู้บริหาร ท่านคาดหวังว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของท่านควรมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามบริบทสังคมปัจจุบันอย่างไรบ้าง				
8	ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันยังควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สนใจ สืบทอด และส่งต่อศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณี อยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด				
9	สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีการบริหารจัดการงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ทางด้านความเป็นไทยอย่างไร				
10	ในฐานะผู้บริหาร ท่านเห็นว่าท่านมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทย นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไรบ้าง				
11	ในฐานะผู้บริหาร ท่านมีแนวทางในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิตนักศึกษาอย่างไร				

ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ไม่จำกัดสาขาวิชา แต่ต้องมีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานองค์กรทางด้านศิลปวัฒนธรรมไทย โดยมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง หรือเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในแวดวงศิลปวัฒนธรรมไทย

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ท่านมีประสบการณ์การทำงานในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมากี่ปี และลักษณะงานเป็นอย่างไร				
2	ท่านเห็นว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบทอดทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อหลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจกายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมหรือไม่				
3	“ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่านควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง				
4	ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็นไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่างภาคภูมิใจและแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์หรือไม่				
5	ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทยในความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะนิสัยในด้านความรู้ความเข้าใจความเป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทยอย่างไรบ้าง				

ข้อ	คำถาม	คะแนนประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านคาดหวังว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยควรจะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามบริบทสังคมปัจจุบันอย่างไรบ้าง				
7	ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันยังควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สนใจ สืบทอด และส่งต่อศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณี อยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด				
8	ในบริบทปัจจุบัน ท่านเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาในด้านใดบ้าง เพราะเหตุใด				
9	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนสามารถมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาได้อย่างไรบ้าง				
10	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านเห็นว่าผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาสามารถมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาได้อย่างไรบ้าง				
11	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านคิดว่าการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร				

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....

เวลา.....

สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งทำการประเมินความเที่ยงตรงโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง เนื้อหาของข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาของข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 หมายถึง เนื้อหาของข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยนำคะแนนการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยเลือกข้อที่มีค่า 0.5 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์									
1	ท่านมีประสบการณ์การสอนที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมากี่ปี สอนในสาขาวิชาใด รายวิชาใด (กรณีเป็นอาจารย์สาขาบริหารการศึกษามศธศึกษา เริ่มถามข้อ 2)	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ท่านมีความเชี่ยวชาญ หรือความสนใจเป็นพิเศษในงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยหรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
3	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่า นิสิตในสถาบันอุดมศึกษาของท่าน ตาม บริบท สังคม ปัจจุบัน มี คุณลักษณะความเป็นไทยมากน้อย เพียงใด อย่างไร และเพราะอะไรจึง เป็นเช่นนั้น	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ท่านคิดว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึง ความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบ ต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษผู้ ถูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหลอม หลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความ เป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจ กายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่าง เหมาะสมหรือไม่	1	1	1	0	1	4	0.80	สอดคล้อง
5	“ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่าน ควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุม ประเด็นอะไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
6	ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็น ไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มี เอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอด และส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่าง ภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ ประจักษ์หรือไม่	1	1	1	0	1	4	0.80	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
7	ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ใน ความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะ นิสัยในด้านความรู้ความเข้าใจความ เป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทย อย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของท่านควรจะต้องมีคุณลักษณะ ความเป็นไทยตามบริบทสังคม ปัจจุบันอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
9	ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ยังควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความ เป็นไทยที่สนใจ สืบทอด และส่งต่อ ศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่ง กาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
10	สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีการ สนับสนุนและส่งเสริมงานด้านทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็น ไทยมากน้อยเพียงใด และอะไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
11	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่า ท่านมีบทบาทในการช่วยพัฒนา คุณลักษณะความเป็นไทยนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามาก	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	น้อยเพียงใด								
12	ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านมี แนวทางในการขับเคลื่อนการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย ที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา อย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร									
1	ท่านมีประสบการณ์การบริหารงานใน ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทยมากี่ปี และควบคุมดูแลในส่วน งานใด	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ในฐานะผู้บริหาร ท่านเห็นว่านิสิตใน สถาบันอุดมศึกษาของท่านตาม บริบทสังคมปัจจุบันมีคุณลักษณะ ความเป็นไทยมากน้อยเพียงใด อย่างไร และเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
3	ท่านเห็นว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึง ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่สืบ ต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษผู้ ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อม หลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความ เป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจ กายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่าง	1	1	1	0	1	4	0.80	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	เหมาะสมหรือไม่								
4	“ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่าน ควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุม ประเด็นอะไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
5	ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็น ไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มี เอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอด และส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่าง ภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ ประจักษ์หรือไม่	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
6	ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ใน ความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะ นิสัยในด้านความรู้ความเข้าใจความ เป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทย อย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
7	ในฐานะผู้บริหาร ท่านคาดหวังว่า นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของท่านควรจะต้องมีคุณลักษณะ ความเป็นไทยตามบริบทสังคม ปัจจุบันอย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ยังควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความ เป็นไทยที่สนใจ สืบทอด และส่งต่อ ศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่ง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	กาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด								
9	สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีการ บริหารจัดการงานด้านทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ สอดคล้องกับ อัตลักษณ์ หรือ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ทางด้านความเป็นไทยอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
10	ในฐานะผู้บริหาร ท่านเห็นว่าท่านมี บทบาทในการช่วยพัฒนา คุณลักษณะความเป็นไทยนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา อย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
11	ในฐานะผู้บริหาร ท่านมีแนวทางใน การขับเคลื่อนการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคม คาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ									
1	ท่านมีประสบการณ์การทำงานใน ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย มากี่ปี และลักษณะงานเป็นอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
2	ท่านเห็นว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึง ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่สืบ	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	ต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษผู้ ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อม หลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความ เป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งใจ กายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่าง เหมาะสมหรือไม่								
3	“ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่าน ควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุม ประเด็นอะไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
4	ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็น ไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มี เอกลักษณ์เฉพาะตนในการสืบทอด และส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่าง ภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ ประจักษ์หรือไม่	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
5	ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ใน ความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะ นิสัยในด้านความรู้ความเข้าใจความ เป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทย อย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
6	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านคาดหวัง ว่า นิสิต นักศึกษา ใน สถาบันอุดมศึกษาไทยควรจะต้องมี	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	คุณลักษณะความเป็นไทยตามบริบท สังคมปัจจุบันอย่างไรบ้าง								
7	ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ยังควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความ เป็นไทยที่สนใจ สืบทอด และส่งต่อ ศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่ง กาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
8	ในบริบทปัจจุบันท่านเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและ มุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็น ไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาด้านใดบ้าง เพราะเหตุใด	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
9	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนสามารถมีส่วนช่วย เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย ที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา ได้อย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
10	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านเห็นว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาสามารถมี ส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความ เป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาได้อย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
11	ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านคิดว่าการ เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	ที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา ควรมีแนวทางอย่างไร								

ภาคผนวก ค

- แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
- แบบสนทนากลุ่มรอบผู้ทรงคุณวุฒิ
- แบบสนทนากลุ่มรอบผู้นำนิสิต
- ตารางเปรียบเทียบร่างแนวทาง ฯ ในแต่ละชั้นระยะวิจัย
- แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

หัวข้อการวิจัย แนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต
นักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย

ความมุ่งหมายการวิจัย เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต
นักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์

1) ผู้ปฏิบัติการสอนที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย หรือ
ด้านบริหารการศึกษา การอุดมศึกษา พัฒนศึกษาศาสตร์

2) ผู้บริหารที่มีอำนาจการจัดการภายในคณะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงาน
ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย หรืองานด้านกิจการนิสิตนักศึกษา

3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูล

ปฐมภูมิจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีคุณลักษณะความเป็นไทย
การส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นไทยในสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดเป็นขอบเขตคุณลักษณะ
ความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยโดยใช้การวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis)

3. ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงหรือจดบันทึกหรือ
สัมภาษณ์ในรูปแบบออนไลน์

4. แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น มี 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับ
สถาบันอุดมศึกษาไทย

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพในองค์กร ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ
โปรดระบุสังกัด / หน่วยงาน พร้อมชื่อตำแหน่งบริหาร (หากมี)
.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง 1-5 ปี 6-10 ปี มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลคุณลักษณะความเป็นไทยที่คาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้สอน

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

1. ท่านมีประสบการณ์การสอนที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมากี่ปี สอนในสาขาวิชาใด รายวิชาใด (กรณีเป็นอาจารย์สาขาวิชาด้านการศึกษา เริ่มตอบข้อ 2)
2. ท่านมีความเชี่ยวชาญ หรือความสนใจเป็นพิเศษในงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย หรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิยามและองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นไทย

3. ท่านคิดว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อหลอมในการดำเนินชีวิต ให้มีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจหรือไม่
4. “ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่านควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง
5. ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็นไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นไทยอย่างภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์หรือไม่
6. ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ในความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะนิสัยในด้านความรู้ ความเข้าใจความเป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทยอย่างไรบ้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ**สภาพการณ์**คุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่คิดและคาดหวัง

7. ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของท่านตามบริบทสังคมปัจจุบันมีคุณลักษณะความเป็นไทยมากน้อยเพียงใด อย่างไร และเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

8. ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สนใจ สืบทอด และส่งต่อศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย กิจกรรมรยาท ภูมิปัญญา ประเพณีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

9. ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของท่านควรจะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามบริบทสังคมในยุคปัจจุบันอย่างไร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ**การบริหารจัดการ**คุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา

10. สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีการสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นไทยมากน้อยเพียงใด อะไรบ้าง

11. ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านเห็นว่าท่านมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามากน้อยเพียงใด

12. ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ท่านมีแนวทางในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

วันที่.....

เวลา.....

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้บริหาร

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์ในการบริหารศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา

1. ท่านมีประสบการณ์การบริหารงานในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย หรือด้านกิจการนิสิตนักศึกษามากี่ปี และควบคุมดูแลในส่วนงานใด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิยามและองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นไทย

2. ท่านเห็นว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อหลอมในการดำเนินชีวิตให้มีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจหรือไม่

3. “ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่านควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง

4. ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็นไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่างภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์หรือไม่

5. ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ในความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะนิสัยในด้านความรู้ ความเข้าใจความเป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทยอย่างไรบ้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการณ์คุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่คิดและคาดหวัง

6. ในฐานะผู้บริหาร ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของท่านตามบริบทสังคมปัจจุบันมีคุณลักษณะความเป็นไทยมากน้อยเพียงใด อย่างไร และเพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

7. ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สนใจ สืบทอดและส่งต่อศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

8. ในฐานะผู้บริหาร ท่านคาดหวังว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของท่านควรจะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามบริบทสังคมปัจจุบันอย่างไรบ้าง

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

1. ท่านมีประสบการณ์การทำงานในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมากี่ปี และลักษณะงานเป็นอย่างไร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิยามและองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นไทย

2. ท่านเห็นว่าความเป็นไทย คือ คุณลักษณะทางจิตใจที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย รวมถึงสถาบันหลักของประเทศหล่อหลอมกลมกลืนในการดำเนินชีวิต ให้มีความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจหรือไม่

3. “ความเป็นไทย” ในความเห็นของท่านควรมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมประเด็นอะไรบ้าง

4. ท่านเห็นว่าคุณลักษณะของความเป็นไทย คือคุณลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในการสืบทอดและส่งต่อความเป็นชนชาติไทยอย่างภาคภูมิใจ และแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์หรือไม่

5. ผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นไทย ในความเห็นของท่านควรมีคุณลักษณะนิสัยในด้านความรู้ ความเข้าใจความเป็นไทย ด้านการปฏิบัติตนอย่างไทย และด้านจิตสำนึกรักความเป็นไทยอย่างไรบ้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการณ์คุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่คิดและคาดหวัง

6. ท่านเห็นว่านิสิตนักศึกษาในปัจจุบันควรที่จะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยที่สนใจ สืบทอดและส่งต่อศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ งานศิลปะ ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย กิริยามารยาท ภูมิปัญญา ประเพณีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

7. ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านคาดหวังว่านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยควรจะต้องมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามบริบทสังคมปัจจุบันอย่างไรบ้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษา

8. ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาได้อย่างไรบ้าง

9. ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านเห็นว่าผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาได้อย่างไรบ้าง

10. ในบริบทปัจจุบันท่านเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตศึกษาด้านใดบ้าง เพราะเหตุใด

11. ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านมีแนวทางในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

วันที่.....

เวลา.....

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่อง การพัฒนา (ร่าง) แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย

ที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

โดย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ รหัสประจำตัวนิสิต 60199150018

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา

การวิจัย เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ
นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิรัตน์ จินพงษ์	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต
ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทับพร	อาจารย์สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิฑูรดาภรณ์ อาจหาญ	อาจารย์สาขาวรรณคดีไทย
คณะมนุษยศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์
4. คุณเมธาวิรินทร์ แสงมาลา	ผู้อำนวยการกลุ่มค่านิยมและความเป็นไทย
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
5. คุณสุชุมล ผดุงศิลป์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ
การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม)
6. คุณกาญจนา ตุ่มกลีบ	ผู้อำนวยการสถาบันศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
7. ว่าที่ร้อยตรีประภาพ เบญจกุล	หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมงานวัฒนธรรม
สำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว กทม.
8. ดร.จารุรินทร์ ภูระย้า	ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างธรรมาภิบาล
และระบบบริหารจัดการ สำนักปลัด อว.
9. คุณยศวรรณ กิตติก่อ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการพัฒนา
สมรรถนะและทักษะนักศึกษา สำนักปลัด อว.

วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 15 ท่านจากการวิจัยระยะที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย มาจัดทำ(ร่าง) แนวทางทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยและจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ นิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

**(ร่าง) แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง
สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย**

วัตถุประสงค์

ร่างแนวทางนี้ เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของนิสิตนักศึกษาที่ ถือเป็นกำลังสำคัญของชาติที่จะต้องรักษาความเป็นพื้นฐานรากเหง้าของผืนแผ่นดินท่ามกลาง กระแสวัฒนธรรมต่างชาติที่ถาโถมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยแนวทางนี้จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้ นิสิตนักศึกษายังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามแบบแผนที่สังคมคาดหวัง อันจะช่วยปลูกฝัง การมีจิตสำนึกรักความเป็นไทยคุณลักษณะของนิสิตไทยที่ดีตั้งแต่อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย โดยเมื่อจบ การศึกษาออกไปก็จะกลายเป็นพลเมืองไทยที่มีคุณค่า ความดีงามตามคุณลักษณะความเป็นไทย และพร้อมที่จะถ่ายทอด สืบสาน อนุรักษ์ส่งต่อไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลานให้คงอยู่ต่อไปท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแวดวงอุดมศึกษา ที่จะนำแนวทางในการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังนี้ไปปรับใช้ในในสถาบันอุดมศึกษาอื่น หรือ สถาบันการศึกษาในระดับอื่นเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยให้ครอบคลุมทุกช่วงการเรียนรู้ของ ประชากรไทยอีกทั้งยังเป็นการช่วยสืบสานอนุรักษ์ความเป็นไทยให้คงอยู่สืบไป

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>ขั้นการรับรู้ (ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน)</p>	<p>1. สร้างเสริมรายวิชา บูรณาการศาสตร์ความเป็น ไทย เป็นวิชาพื้นฐาน (ศึกษาทั่วไป) เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาเมืองค้ ความรู้และภูมิคุ้มกันใน การปรับตัวกับความ เปลี่ยนแปลงของกระแส สังคม</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา รายวิชาบูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มี สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นไทยร่วมกันคิดพัฒนา รายวิชา</p> <p>2. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็น รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิต นักศึกษาทุกคณะสามารถ ลงทะเบียนศึกษาได้</p>	<p>มีการเปิดรายวิชาบูรณา การศาสตร์ด้านความเป็น ไทยอย่างน้อย 1 รายวิชา ในสถาบันการศึกษา</p>	<p>- รองอธิการบดี/ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย วิชาการ - คณะบดีคณะที่ เกี่ยวข้อง - ผู้อำนวยการ สำนัก/ศูนย์ศึกษา ทั่วไป</p>	
<p>ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและ นวัตกรรม)</p>	<p>2. สรรค์สร้างและ เผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาที่</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและ พัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาจากบุคลากร ของคณะและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและ</p>	<p>มีผลงานวิจัยของ สถาบันอุดมศึกษาที่ช่วย ขับเคลื่อนความเป็นไทย ในยูคโกลกาภิวัตน์ใน รูปแบบนวัตกรรม</p>	<p>สถาบัน/ศูนย์ หรือ หน่วยงานภายใน ของคณะที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและ</p>	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
	ตอบสนองต่อ อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย และความคาดหวังของ สังคม ประเทศชาติ	ความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย มาร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้าง ความเป็นไทยให้แก่ นิสิต นักศึกษาของสถาบัน 2. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา มาพัฒนาและเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยให้ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	สิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ รายงานวิจัย อย่างน้อย 1 ชิ้นงานใน รอบปีการศึกษา	ความเป็นไทยและ ด้านวิจัย	
ชั้นการตอบสนอง (ด้านการบริการ วิชาการ)	3. สร้างสรรค์กิจกรรม หรือโครงการที่ช่วย ปลูกฝังความเป็นไทยใน นิสิตนักศึกษา นอกเหนือจากการจัด งานเทศกาลประจำปี	1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบ หลักในการจัดโครงการบริการ วิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยทั้งแบบมีกำไร และให้เปล่าแก่ชุมชนและสังคม	มีการจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษาในด้านทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทย เป็น กิจกรรมในลักษณะที่นิสิต นักศึกษามีส่วนร่วมใน การจัดหรือแสดง และเป็น	- สถาบัน/ศูนย์ หรือ หน่วยงานภายใน ของคณะที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยและ ด้านบริการวิชาการ	

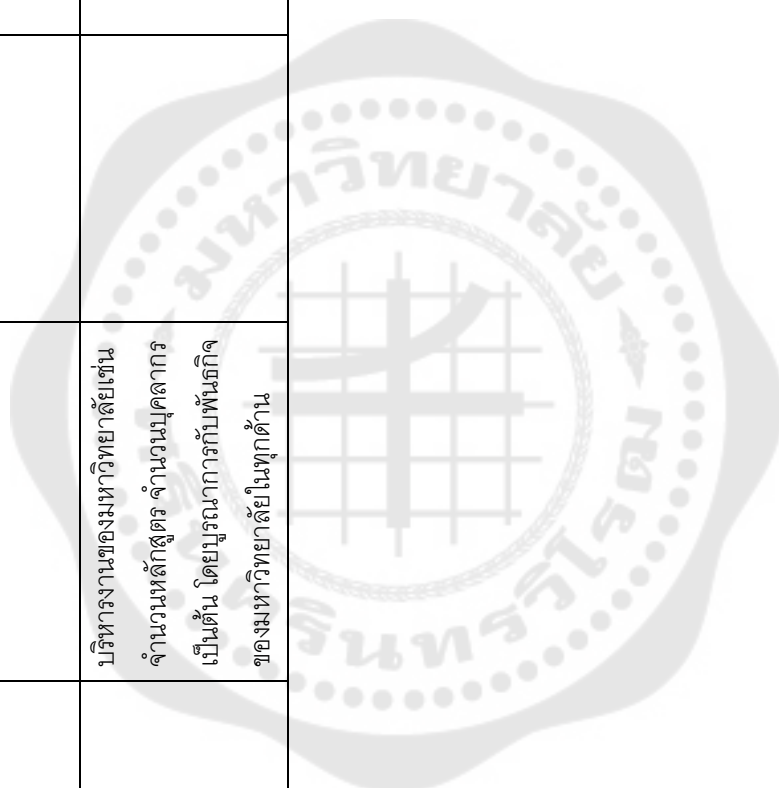
ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางทางเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
	<p>หลักในการจัดกิจกรรมโครงการ ด้านศิลปวัฒนธรรมความเป็น ไทย และด้านจริยธรรมที่มุ่งเน้น เสริมสร้างนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะ</p> <p>3. นำความรู้และทักษะมา ถ่ายทอดให้แก่ นิสิตนักศึกษาฝึก ปฏิบัติเพื่อสามารถนำไปปรับ ใช้ได้ ในสังคมได้จริงตามความ เหมาะสม</p>	<p>กิจกรรมที่นอกเหนือจาก งานเทศกาลหรือวัน สำคัญประจำปีรวมกันไม่ น้อยกว่า 5 โครงการต่อ รอบปีการศึกษา</p>	<p>ผู้แทนผู้บริหาร มหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้แทนคณาจารย์</p> <p>ผู้แทนเจ้าหน้าที่</p> <p>ผู้แทนนิสิต นักศึกษา</p>		
<p>ชั้นการตอบสนอง (ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย)</p>	<p>4. ส่งเสริมการเปิดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความ แตกต่างทางวัฒนธรรม และความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต นักศึกษา</p>	<p>จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความ คิดเห็นร่วมกันระหว่างบุคลากร ในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย ผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทนนิสิต เพื่อสะท้อนมุมมองหลากหลายมิติของ</p>	<p>มีการจัดกิจกรรมที่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและ นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาส เข้าถึงและเข้าใจใน บทบาทซึ่งกันและกันมาก ขึ้น อาทิ กิจกรรม road</p>		

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
		การบริหารงานและการขับเคลื่อน ของมหาวิทยาลัยในด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทย	tour ที่ผู้บริหารเชิญไป พบปะนิสิตนักศึกษาร่วมกัน แต่ละคณะ หรือการจัด กิจกรรม small talk จัด เวทีสัมมนาพูดคุยร่วมกัน อย่างน้อย 1 กิจกรรมใน รอบปีการศึกษา		
ชั้นการเห็นคุณค่า (ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย)	5. สนับสนุนโครงการ บูรณาการที่แสดงถึง ความรู้ความเข้าใจ การ ปฏิบัติตน และจิตสำนึก รักความเป็นไทยของ นิสิตนักศึกษา โดย เผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ อย่างเท่าทันและยั่งยืน	1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดหัวข้อ โครงการบูรณาการด้านการเรียน การสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยให้นิสิต นักศึกษาวางแผนและดำเนินการ จัดทำ 2. นิสิตนักศึกษาระดับชั้นปีที่ ได้รับมอบหมายมีการดำเนินงาน โครงการที่สอดคล้องกับแผนกล ยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะ	แต่ละคณะมีโครงการ บูรณาการด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยที่นิสิตเป็น ผู้ดำเนินการและเผยแพร่ สู่ชุมชน สังคม อย่างน้อย 4 โครงการต่อปีการศึกษา	- ผู้บริหารคณะ - คณาจารย์ - นิสิตนักศึกษาก็ ได้รับมอบหมาย จัดทำโครงการ	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>6. สอดส่องและซ่อมแซมระบบนิเวศสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติตามครรลองความเป็นไทยในสังคมปัจจุบันของนิสิตนักศึกษา</p>	<p>1. กำหนดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและนำเสนอออกมาอย่างโดดเด่น</p> <p>2. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนาสภาพแวดล้อมและเพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่มีความคั่งงอตัวและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ผลลัพธ์ เพื่อปรับกลยุทธ์และกระบวนการเชิงกายภาพได้ทันสถานการณ์</p>	<p>มีการสำรวจพื้นที่ของสถาบัน เพื่อตรวจสอบและวางแผนในการปรับทัศนียภาพหรือบูรณะซ่อมแซมอย่างน้อย 2 ครั้งในรอบปีการศึกษา</p>	<p>สำนัก/ศูนย์ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคาร สถานที่</p>		
<p>7. สนองนโยบาย</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับ</p>	<p>มีแผนยุทธศาสตร์ของ</p>	<p>ผู้บริหาร</p>		

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>คุณลักษณะ (ด้านการบริหาร จัดการ)</p> <p>มาตรการ และตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรร งบประมาณสนับสนุน ส่งเสริมด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาให้เหมาะสมกับ บริบทสังคมในปัจจุบัน</p>	<p>มหาวิทยาลัยที่ทำการวิเคราะห์ ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของ นิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทย ปัจจุบัน โดยต้องสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนา นิสิต นักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2.จัดทำ Roadmap การพัฒนา คุณลักษณะความเป็นไทยของ นิสิตนักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่ เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนด ยุทธศาสตร์ กฤษฎีฯ แผนปฏิบัติ งานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณจากการ</p>	<p>สถาบันที่รองรับการ ขับเคลื่อนงานด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยโดยเฉพาะอย่าง น้อย 1 แผน</p>	<p>มหาวิทยาลัย</p>		

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
		บริการงานของมหาวิทยาลัยเช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน			

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เรื่อง การพิจารณา (ร่าง) แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทย
ที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย
 โดย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ รหัสประจำตัวนิสิต 60199150018

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ
นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. นายภควัต สิทธิไกรพงษ์	หัวหน้านิสิตคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายธันวา คำประสิทธิ์	ประธานชมรมภาษาและวัฒนธรรมไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายกนกพล ศรีบุญเรือง	รองประธานสภานิสิต และสมาชิกสภา
นิสิตสามัญ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นายสัมพันธ์มิตร บุญสำเร็จ	รองนายกสโมสรนิสิต ฝ่ายกิจกรรม
คณะศึกษาศาสตร์
ม.เกษตรศาสตร์
5. นายวชิษพล ทองอุทัยศรี	ประธานชมรมไขนละคอน
ม.เกษตรศาสตร์
6. นางสาวเพลง ทัพมาลัย	นายกองค์การบริหารองค์การนิสิต
ม.เกษตรศาสตร์
7. นายสุวิจักขณ์ กวินเฟื่องฟูกุล	อดีตประธานสโมสรนิสิตคณะมนุษยศาสตร์
ม.ศรีนครินทรวิโรฒ

(ร่าง) แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับ
นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

วัตถุประสงค์

ร่างแนวทางนี้ เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวัง สำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของนิสิตนักศึกษาที่ ถือเป็นกำลังสำคัญของชาติที่จะต้องรักษาความเป็นพื้นฐานรากเหง้าของผืนแผ่นดินท่ามกลาง กระแสวัฒนธรรมต่างชาติที่ถาโถมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยแนวทางนี้จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้ นิสิตนักศึกษายังคงมีคุณลักษณะความเป็นไทยตามแบบแผนที่สังคมคาดหวัง อันจะช่วยปลูกฝัง การมีจิตสำนึกรักความเป็นไทยคุณลักษณะของนิสิตไทยที่ดีตั้งแต่อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย โดยเมื่อจบ การศึกษาออกไปก็จะกลายเป็นพลเมืองไทยที่มีคุณค่า ความดีงามตามคุณลักษณะความเป็นไทย และพร้อมที่จะถ่ายทอด สืบสาน อนุรักษ์ส่งต่อไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลานให้คงอยู่ต่อไปท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแวดวงอุดมศึกษา ที่จะนำแนวทางในการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังนี้ไปปรับใช้ในในสถาบันอุดมศึกษาอื่น หรือ สถาบันการศึกษาในระดับอื่นเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยให้ครอบคลุมทุกช่วงการเรียนรู้ของ ประชากรไทยอีกทั้งยังเป็นการช่วยสืบสานอนุรักษ์ความเป็นไทยให้คงอยู่สืบไป

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางส่งเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>ขั้นการรับรู้ (ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน)</p> <p>1. สร้างเสริมรายวิชา บูรณาการศาสตร์ความ เป็นไทยเป็นรายวิชา บังคับพื้นฐานทั้งในระดับ ปริญญาบัณฑิตและ บัณฑิตศึกษา เพื่อให้ นิสิต นักศึกษามีองค์ ความรู้และภาคภูมิใจใน การปรับตัวกับความ เปลี่ยนแปลงของกระแส สังคม</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา รายวิชาบูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและการมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มี สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นไทยร่วมกันคิดพัฒนา รายวิชา</p> <p>2. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในกรมบรรจุเป็น รายวิชาบังคับพื้นฐานที่นิสิต นักศึกษาทุกคณะ/สาขาวิชาต้อง ลงเรียน</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวน รายวิชาบูรณาการศาสตร์ ด้านความ เป็นไทยเป็น วิชาบังคับพื้นฐานอย่าง น้อย 1 รายวิชา ทั้งใน ระดับปริญญาบัณฑิต และบัณฑิตศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ ผลการ เรียนรู้และคุณภาพของ ผู้เรียน โดยวัด และ ประเมินผลด้วยอักษร S และ U S (Satisfactory) หมายถึง ผลการศึกษา เป็นที่พอใจ U (Unsatis- factory) หมายถึง ผล การศึกษาไม่เป็นที่พอใจ</p>	<p>- รองอธิการบดี/ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย วิชาการ</p> <p>- คณบดีคณะที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>- ผู้อำนวยการ สำนัก/ศูนย์ศึกษา ทั่วไป</p> <p>- ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ ประสานงาน ในรายวิชา -ผู้สอน ในรายวิชา</p>		

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางส่งเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและ นวัตกรรม)</p>	<p>2. สร้างสรรค์สร้างและ เผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาที่ ตอบสนองต่อ อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย และความคาดหวังของ ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและ พัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทย ของนิสิตนักศึกษาจากบุคลากร ของคณะและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธรรม และ ความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย รวมถึงเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจในเข้า รวมการวิจัยด้วย</p> <p>2. สร้างความร่วมมือเครือข่าย การวิจัยด้านความไทยกับกับ ภาครัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน องค์กรภายนอก และ/หรือภาค ประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อ ร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้าง ความเป็นไทยให้แก่นิสิต นักศึกษา</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวน ผลงานวิจัยของ มหาวิทยาลัย หรือ ผลงานร่วมกับหน่วยงาน ภายนอกที่ช่วยขับเคลื่อน ความเป็นไทยในยุคโลกา ภิวัตน์ในรูปแบบ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ รายงาน วิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงาน ในรอบปีการศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ กระบวนการ รูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความวิชาการที่ เกี่ยวข้องกับด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความ</p>	<p>- ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย - คณบดี - ผู้อำนวยการ สถาบัน/ศูนย์หรือ หน่วยงานภายใน ของคณะที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านทำ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยและ งานด้านวิจัย</p>	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
		<p>3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา มา พัฒนาและเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยให้ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ เผยแพร่งานวิจัยในวงกว้าง</p>	<p>เป็นไทยต้องได้รับการ ตีพิมพ์และเผยแพร่ใน วารสาร ระดับชาติหรือ นานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณี ผลงานรูปแบบนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ต้องได้รับการ จด ทะเบียนสิทธิบัตร อนุ สิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์</p>		
<p>ขั้นการตอบสนอง (ด้านการบริการ วิชาการ)</p>	<p>3. สร้างสรรค์กิจกรรม หรือโครงการที่ช่วย ปลูกฝังความเป็นไทยใน นิสิตนักศึกษาที่ หลากหลาย สอดคล้อง และรองรับต่อการเรียนรู้ ของนิสิต นักศึกษาในยุค ปัจจุบัน</p>	<p>1. จัดให้มีผลงานรับผิดชอบ หลักในการจัดโครงการบริการ วิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยทั้งแบบมีกำไร และให้เปล่าแก่ชุมชนและสังคม 2. จัดให้มีผลงานรับผิดชอบ หลักในการจัดกิจกรรมโครงการ</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวน กิจกรรมในด้านด้านทุน บำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยในลักษณะ ที่นิสิต นักศึกษามีส่วน ร่วมในการจัดหรือแสดง และเป็นกิจกรรมที่</p>	<p>- ผู้อำนวยการ สถาบัน/ศูนย์ หรือ หน่วยงานภายใน ของคณะที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านทุน บำรุงศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย</p>	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
	<p>ด้านศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยและด้านจริยธรรมที่มุ่งเน้นเสริมสร้างนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะเทศกาลหรือประเพณีท้องถิ่น โดยอาจเป็นการจัดร่วมกับภาคชุมชน อาทิ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางบรรยายท้องถิ่น หรือชาวบ้านในชุมชนเข้ามา ร่วมจัดกิจกรรม</p> <p>3. นำความรู้และทักษะมาถ่ายทอดให้แก่ นิสิต นักศึกษาฝึกปฏิบัติเพื่อสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>นอกเหนือจากงานเทศกาล วันสำคัญ ประจำปีไม่น้อยกว่า 10 โครงการต่อรอบปี การศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ สาระและคุณค่าของการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมเผยแพร่ส่งต่อผ่านช่องทางต่าง ๆ</p>	<p>และด้านบริการวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการ - ผู้อำนวยการ สำนัก/ศูนย์ด้านกิจกรรมนิสิต - นักศึกษา - ผู้รับผิดชอบหลัก หรือ ผู้ประสานงานโครงการ - ผู้แทนหน่วยงานภายนอก 		

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางทางเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>ขั้นการตอบสนอง (ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย)</p>	<p>4. ส่งเสริมการเปิดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและความ คิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และ นิสิตนักศึกษา รวมถึง ผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกใน ระดับท้องถิ่นชุมชน</p>	<p>จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความ คิดเห็นร่วมกันระหว่างบุคลากร ในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย ผู้แทนผู้บริหาร ผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทนนิสิต รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับ ท้องถิ่นชุมชนเพื่อสะท้อนมุมมอง หลากหลายของการบริหารงานและ การขับเคลื่อนของมหาวิทยาลัย ในด้านศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยในยุคปัจจุบัน</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวน กิจกรรมที่ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย บุคลากร นิสิตนักศึกษาและชุมชน ท้องถิ่นได้มีโอกาสได้ เข้าถึงและเข้าใจใน บทบาทซึ่งกันและกันมาก ขึ้น อาทิ กิจกรรม road tour ลงพื้นที่ในชุมชน ละแวกมหาวิทยาลัย กิจกรรม small talk จัด เวทีสัมมนาพูดคุยร่วมกัน อย่าง น้อย 2 กิจกรรมใน รอบปีการศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ องค์ความรู้ ที่เกิดการตกลงร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้แทนผู้บริหาร มหาวิทยาลัย - ผู้แทนคณาจารย์ - ผู้แทนเจ้าหน้าที่ - ผู้แทนนิสิต นักศึกษา 	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
ชั้นการเห็นคุณค่า (ด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทย)	5. สนับสนุนโครงการ บูรณาการที่แสดงถึง ความรู้ความเข้าใจ การ ปฏิบัติตน และจิตสำนึก รักความเป็นไทยของ นิสิตนักศึกษา โดย เผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ อย่างเท่าทันและยั่งยืน	1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดหัวข้อ โครงการบูรณาการด้านการเรียน การสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยให้นิสิต นักศึกษาวางแผนและดำเนินการ จัดทำ 2. นิสิตนักศึกษาของแต่ละชั้นปีที่ ได้รับมอบหมายมีการดำเนินงานจัด โครงการที่สอดคล้องกับแผนกล ยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะ	ระหว่าง บุคลากรของ มหาวิทยาลัยในทุกภาค ส่วนและชุมชนท้องถิ่นคน พัฒนาเป็นวัฒนธรรมทาง องค์กรและวัฒนธรรม ท้องถิ่นในสังคมวิถีใหม่	- ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย - ผู้บริหารคณะ - คณาจารย์ - นิสิตนักศึกษา	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
			<p>นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาส เข้าไปลงพื้นที่และ สร้างสรรค์ผลผลิต ทางการเรียนรู้อย่างน้อย 20 เครือข่ายต่อปี การศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ โครงการ ของนิสิตนักศึกษาได้มี โอกาสนำผลงานไป นำเสนอหรือจัดแสดงต่อ สาธารณชนใน ระดับประเทศและ/หรือ ระดับนานาชาติ</p>		

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางทางเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
<p>ขั้นการจัดระบบ (ด้านการบริหาร จัดการ)</p> <p>6. สร้างเครือข่ายพื้นที่ แหล่งเรียนรู้กับ หน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และพัฒนาระบบนิเวศ ทางการเรียนรู้ใน สถาบันอุดมศึกษาที่ พร้อมที่ตอบสนองต่อ การเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิตนักศึกษา ในสังคมปัจจุบัน</p>	<p>1. กำหนดพื้นที่ทาง ประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็น ไทยและนำเสนอออกมาอย่าง โดดเด่น</p> <p>2. จัดสรรงบประมาณและบริหาร จัดการทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนา สภาพแวดล้อม และเพิ่มพื้นที่ สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความ เป็นไทยร่วมสมัยที่มีความ คล่องตัวและสอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลง</p> <p>3. สร้างความร่วมมือในการเปิด โลกทัศน์ทางการเรียนรู้ให้แก่ นิสิต นักศึกษาให้ได้มีโอกาสเรียนรู้จาก ของจริง สถานที่จริง</p>	<p>เชิงปริมาณ 1) พื้นที่ของ มหาวิทยาลัยมีการปรับ ทัศนียภาพหรือบูรณะ ซ่อมแซมอย่างน้อย 2 ครั้ง ในรอบปีการศึกษา 2) จำนวนเครือข่ายพื้นที่ แหล่งเรียนรู้อย่างน้อย 2 เครือข่ายในรอบปี การศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ อาคาร สถานที่ และแหล่งการ เรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมี สภาพที่พร้อมใช้งาน และ ได้รับความพึงพอใจจาก ผู้ให้บริการ</p>	<p>- ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย</p> <p>- ผู้อำนวยการ สำนัก/ศูนย์ที่ เกี่ยวข้องกับงาน ด้านอาคาร สถานที่</p> <p>- คณาจารย์และ เจ้าหน้าที่</p> <p>- นิสิตนักศึกษา</p>	<p>ความคิดเห็น</p>	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
		<p>นอกเหนือจากในหนังสือเรียน</p> <p>4. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับกลยุทธและ กระบวนการเชิงกายภาพ ได้ทัน สถานการณ์</p>			
<p>ขั้นการพัฒนาเป็น คุณลักษณะ (ด้านการบริหาร จัดการ)</p>	<p>7. สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรร งบประมาณสนับสนุน ส่งเสริมด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความ เป็นไทยสำหรับนิสิต นักศึกษาให้เหมาะสมกับ บริบทสังคมในปัจจุบัน</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของ นิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทย ปัจจุบัน โดยต้องสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนา นิสิต นักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2. จัดทำ Roadmap การพัฒนา</p>	<p>เชิงปริมาณ แผน ยุทธศาสตร์ของสถาบันที่ รองรับการ ขับเคลื่อนงาน ด้านศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยที่ ตอบสนองต่อยุคปัจจุบัน อย่างน้อย 1 แผน</p> <p>เชิงคุณภาพ มหาวิทยาลัยมีการบริหาร จัดการในด้านศิลป วัฒนธรรมและความเป็น</p>	<p>ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย</p>	

ตัวแบบการพัฒนา คุณลักษณะความเป็น ไทยสำหรับนิสิต นักศึกษา	แนวทางการเสริมสร้าง	วิธีดำเนินการ	ตัวชี้วัด	หน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบหลัก	ความคิดเห็น
		คุณลักษณะความเป็นไทยของ นิสิตนักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่ เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนด ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติ งานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณจากการ บริหารงานของมหาวิทยาลัยเช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน	ไทยที่โดดเด่น สะท้อน ถึงอัตลักษณ์ของสถาบัน ได้อย่างชัดเจน พร้อมเป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำของใน เครือข่าย สถาบันอุดมศึกษาทั้ง ไทยต่อไป		

ตารางเปรียบเทียบร่างแนวทาง ฯ ในแต่ละชั้นระยะวิจัย

แนวทางที่ 1 ชั้นการรับรู้ (ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน)			
ชื่อแนวทาง	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการศาสตร์ ความเป็นไทย เป็นวิชาพื้นฐาน (ศึกษา ทั่วไป) เพื่อให้บัณฑิตมีองค์ความรู้ และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับความ เปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม</p>	<p>สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ ความเป็นไทย เป็นรายวิชาบังคับพื้นฐาน ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและ บัณฑิตศึกษา เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีองค์ ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับ ความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม</p>	<p>สร้างเสริมรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ ความเป็นไทย ในศตวรรษที่ 21 เป็น รายวิชาบังคับพื้นฐาน *หรือ หรือรายวิชา เลือกเสรีด้านมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมความเป็นไทยในแต่ละด้าน ทั้ง ในระดับปริญญาบัณฑิตและ บัณฑิตศึกษา เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีองค์ ความรู้และภูมิคุ้มกันในการปรับตัวกับ ความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม</p> <p>* ตามบริบทความพร้อมและความ เหมาะสมของแต่ละสถาบัน</p>

แนวทางที่ 1 ขั้นการรับรู้ (ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน)			
วิธีดำเนินการ	จุดประสงค์ของครูคุณวุฒิ	จุดประสงค์ผู้นำนิสิต	จุดประสงค์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารายวิชา บูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและ การมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ร่วมกันคิดพัฒนารายวิชา</p> <p>2. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็นรายวิชาที่ นิสิตนักศึกษาทุกคณะสามารถลงทะเบียน ศึกษาได้</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารายวิชา บูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและ การมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ร่วมกันคิดพัฒนารายวิชา</p> <p>2. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็นรายวิชาที่ นิสิตนักศึกษาทุกคณะสามารถลงทะเบียน ศึกษาได้</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารายวิชา บูรณาการศาสตร์โดยใช้ ศักยภาพและ การมีส่วนร่วมจาก คณาจารย์คณะต่าง ๆ ที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ร่วมกันคิดพัฒนารายวิชา</p> <p>2. นำเสนอขออนุมัติจากสภา มหาวิทยาลัยในการบรรจุเป็นรายวิชาที่ นิสิตนักศึกษาทุกคณะสามารถลงทะเบียน ศึกษาตามประเภทวิชาที่แต่ละ สถาบันเห็นสมควร</p>

ตัวชี้วัด	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>มีการเปิดรายวิชาบูรณาการศาสตร์ด้าน ความเป็นไทยอย่างน้อย 1 รายวิชาใน สถาบันการศึกษา</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวนรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ด้านความเป็นไทยเป็นวิชาบังคับ พื้นฐานอย่างน้อย 1 รายวิชา ทั้งในระดับ ปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ ผลการเรียนรู้และคุณภาพ ของผู้เรียน โดยวัดและประเมินผลด้วย อักษร S และ U S (Satisfactory) หมายถึง ผลการศึกษา เป็นที่พอใจ U (Unsatisfactory) หมายถึง ผล การศึกษาไม่เป็นที่พอใจ</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวนรายวิชาบูรณาการ ศาสตร์ด้านความเป็นไทยในศตวรรษที่ 21 หรือรายวิชาด้านมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมความเป็นไทยอย่างน้อย 1 รายวิชา ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและ บัณฑิตศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ ผลการเรียนรู้และคุณภาพ ของนิสิต โดยวัดและประเมินผลตามที่แต่ ละสถาบันเห็นสมควร</p>

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ - คณะบดีคณะที่เกี่ยวข้อง - ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ศึกษาทั่วไป 	<ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ - คณะบดีคณะที่เกี่ยวข้อง - ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ศึกษาทั่วไป - ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานในรายวิชา - ผู้สอนในรายวิชา 	<ul style="list-style-type: none"> - รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ - คณะบดีคณะที่เกี่ยวข้อง - ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ศึกษาทั่วไป - ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานในรายวิชา - ผู้สอนในรายวิชา - ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์

แนวทางที่ 2 ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและนวัตกรรม)			
ชื่อแนวทาง	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>สรรคส์สร้างและเผยแพร่นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์มหาวิทยาลัยและความคาดหวังของสังคม ประเทศชาติ</p>	<p>สรรคส์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของ ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ</p>	<p>สรรคส์สร้างและเผยแพร่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยของนิสิตนักศึกษาที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ มหาวิทยาลัย ความคาดหวัง ของ ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ</p>
วิธีดำเนินการ	<p>ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษาจากบุคลากรของคณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของมหาวิทยาลัยมาร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้างความเป็นไทยให้แก่นิสิตนักศึกษาของสถาบัน</p> <p>2. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษามา</p>	<p>ฉบับเสนอผู้นำนิสิต</p> <p>1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษาจากบุคลากรของคณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย</p> <p>2. สร้างความร่วมมือเครือข่ายการวิจัยด้านความไทยกับภาครัฐวิสาหกิจ</p>	<p>ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)</p> <p>1. แต่งตั้งคณะทำงานวิจัยและพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษาจากบุคลากรของคณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของมหาวิทยาลัย รวมถึงเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยความ</p> <p>2. สร้างความร่วมมือเครือข่ายการวิจัย</p>

แนวทางที่ 2 ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและนวัตกรรม)			
พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	หน่วยงานองค์การภายนอก และ/หรือภาคประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้างความเป็นไทยให้แก่ นิสิตนักศึกษา 3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่ งานวิจัยในวงกว้าง	หน่วยงานองค์การภายนอก และ/หรือภาคประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้างความเป็นไทยให้แก่ นิสิตนักศึกษา 3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่ งานวิจัยในวงกว้าง	ด้านความไทยกับกับภาครัฐวิสาหกิจ หน่วยงานองค์การภายนอก และ/หรือภาคประชาชน ชุมชน สังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาการเสริมสร้างความเป็นไทยให้แก่ นิสิตนักศึกษา 3. นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษา พัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สังคมคาดหวัง โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่ งานวิจัยในวงกว้าง
ตัวชี้วัด	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ มีผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาที่ช่วยขับเคลื่อนความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ในรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงานในรอบปีการศึกษา	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต เชิงปริมาณ จำนวนผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือ ผลงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่ช่วยขับเคลื่อนความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ในรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง) เชิงปริมาณ จำนวนผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หรือ ผลงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่ช่วยขับเคลื่อนความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ในรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ หรือ บทความ

แนวทางที่ 2 ขั้นการรับรู้ (ด้านการวิจัยและนวัตกรรม)	
	<p>รายงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงานในรอบปี</p> <p>การศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ กรณีผลงานรูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยต้องได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณีผลงานรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต้องได้รับการจด ทะเบียนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์</p>
	<p>รายงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงานในรอบปี</p> <p>การศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ กรณีผลงานรูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยต้องได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณีผลงานรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต้องได้รับการจด ทะเบียนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์</p>
	<p>รายงานวิจัยอย่างน้อย 1 ชิ้นงานในรอบปี</p> <p>การศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ กรณีผลงานรูปแบบบทความวิจัย หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยต้องได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติในฐานข้อมูล TCI และ Scopus กรณีผลงานรูปแบบนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต้องได้รับการจด ทะเบียนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์</p>

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	สถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายใน ของคณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้าน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็น ไทยและด้านวิจัย	- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย - คณบดี - ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของ คณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้าน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยและงานด้าน วิจัย	- ผู้บริหารมหาวิทยาลัย - คณบดี - ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของ คณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้าน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยและงานด้าน วิจัย - นิสิตนักศึกษาคณะที่สนใจเข้าร่วมวิจัย

แนวทางที่ 3 ขั้นตอนการตอบสนอง (ด้านการบริการวิชาการ)			
ชื่อแนวทาง	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>สร้างสรรคักิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิต นักศึกษา นอกเหนือจากการจัดงานเทศกาลประจำปี</p>	<p>สร้างสรรคักิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิต นักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุคปัจจุบัน</p>	<p>สร้างสรรคักิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยปลูกฝังความเป็นไทยในนิสิต นักศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและรองรับต่อการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาในยุคปัจจุบัน</p>
วิธีดำเนินการ	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดโครงการบริการวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยทั้งแบบมีกำไรและให้เปล่า แก่ชุมชนและสังคม</p> <p>2. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดกิจกรรมโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทย และ</p>	<p>1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดโครงการบริการวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยทั้งแบบมีกำไรและให้เปล่า แก่ชุมชนและสังคม</p> <p>2. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดกิจกรรมโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยและ</p>	<p>1. จัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบหลักในการจัดโครงการบริการวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยในนิสิต นักศึกษา โดยอาจเป็นการจัดร่วมกับภาคชุมชน อาทิ เทียบวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง</p>

แนวทางที่ 3 ขั้นการตอบสนอง (ด้านการบริการวิชาการ)			
	<p>ด้านจริยธรรมที่มุ่งเน้นเสริมสร้าง นิสิตนักศึกษาโดยเฉพาะ</p> <p>3. นำความรู้และทักษะมาถ่ายทอด ให้แก่นิสิตนักศึกษาปฏิบัติเพื่อ สามารถนำไปปรับใช้ได้สังคมได้ จริงตามความเหมาะสม</p>	<p>ด้านจริยธรรมที่มุ่งเน้นเสริมสร้าง นิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะเทศกาล หรือประเพณีท้องถิ่น โดยอาจเป็น การจัดร่วมกับภาคชุมชน อาทิ เชิญ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ปรากฏท้องถิ่น หรือชาวบ้านใน ชุมชนเข้าร่วมจัดกิจกรรม</p> <p>3. นำความรู้และทักษะมาถ่ายทอด ให้แก่นิสิตนักศึกษาปฏิบัติเพื่อ สามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ใน สังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>ปรากฏท้องถิ่น หรือชาวบ้านใน ชุมชนเข้าร่วมจัดกิจกรรม</p> <p>2. ทรรศนะของนิสิตทางด้าน ศิลปวัฒนธรรมและความบันเทิง ส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัด กิจกรรมโครงการ หรือผลงานทาง ศิลปวัฒนธรรมความเป็นไทยและ ด้านจริยธรรมและเผยแพร่สู่ชุมชน และสังคม</p>

ตัวชี้วัด	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>มีการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในด้านต่างทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความมั่งคั่ง เป็นกิจกรรมในลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหรือแสดง และเป็นกิจกรรมที่กิจกรรมที่นอกเหนือจากงานเทศกาลหรือวันสำคัญประจำปีรวมกันไม่น้อยกว่า 5 โครงการต่อรอบปีการศึกษา</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมในด้านต่างทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความมั่งคั่งในไทยในลักษณะที่นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหรือแสดง และเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากงานเทศกาล วันสำคัญประจำปีไม่น้อยกว่า 10 โครงการต่อรอบปีการศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ สาระและคุณค่าของการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม เผยแพร่ส่งต่อผ่านช่องทางต่าง ๆ</p>	<p>เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมในด้านต่างทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความมั่งคั่งของมหาวิทยาลัย และจากชมรมของนิสิตมีการจัดหรือแสดง และเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคมรวมกันไม่น้อยกว่า 10 โครงการต่อรอบปีการศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ สาระและคุณค่าของการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม เผยแพร่ส่งต่อผ่านช่องทางต่าง ๆ</p>

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
<ul style="list-style-type: none"> - สถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของคณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยและด้านบริการวิชาการ - สำนัก/ศูนย์ ด้านกิจการนิสิตนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสถาบัน/ศูนย์ หรือหน่วยงานภายในของคณะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยและด้านบริการวิชาการ - ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ด้านกิจการนิสิตนักศึกษา - ผู้รับผิดชอบหลัก หรือ ผู้ประสานงานโครงการ - ผู้แทนหน่วยงานภายนอก 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการนิสิตนักศึกษา - ประธานชมรมนิสิตทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย - ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์ - ผู้รับผิดชอบหลัก หรือผู้ประสานงานโครงการ 	

แนวทางที่ 4 ขั้นตอนการตอบสนองของ (ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย)			
ชื่อแนวทาง	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	ส่งเสริมการเปิดตัวที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษา	ส่งเสริมการเปิดตัวที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต นักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน	ส่งเสริมการเปิดตัวที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทาง วัฒนธรรมและความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต นักศึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน
วิธีดำเนินการ	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยผู้บริหาร ผู้แทน คณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทน นิสิตเพื่อสะท้อนมุมมองหลากหลายมิติของการ บริหารงานและการขับเคลื่อนของ มหาวิทยาลัยในด้านศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทย	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยผู้บริหาร ผู้แทน คณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทน นิสิต รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน เพื่อสะท้อนมุมมองหลากหลายมิติของการ บริหารงานและการขับเคลื่อนของ มหาวิทยาลัยในด้านศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยในยุศปัจจุบัน	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยผู้บริหาร ผู้แทน คณาจารย์ ผู้แทนเจ้าหน้าที่และผู้แทน นิสิต รวมถึงผู้เชี่ยวชาญและ/หรือ หน่วยงานภายนอกในระดับท้องถิ่นชุมชน เพื่อสะท้อนมุมมองหลากหลายมิติของการ บริหารงานและการขับเคลื่อนของ มหาวิทยาลัยในด้านศิลปวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยในยุศปัจจุบัน

แนวทางที่ 4 ขั้นตอนการตอบสนองของ (ด้านศิลปวัฒนธรรมและความบันเทิง)				
ตัวชี้วัด	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)	
	มีการจัดกิจกรรมที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและนิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเข้าถึงและเข้าไปพบปะซึ่งกันและกันมากขึ้น อาทิ กิจกรรม road tour ที่ผู้บริหารเวียนไปพบปะนิสิตนักศึกษาของแต่ละคณะ หรือการจัดกิจกรรม small talk จัดเวทีสัมมนาพูดคุยร่วมกัน อย่างน้อย 1 กิจกรรมในรอบปีการศึกษา	เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย บุคลากร นิสิตนักศึกษา และชุมชนท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าถึงและเข้าไปพบปะซึ่งกันและกันมากขึ้น อาทิ กิจกรรม road tour ลงพื้นที่ในชุมชนและแวกมหาวิทยาลัย กิจกรรม small talk จัดเวทีสัมมนาพูดคุยร่วมกัน อย่างน้อย 2 กิจกรรมในรอบปีการศึกษา	เชิงคุณภาพ องค์ความรู้ที่เกิดการตกผลึกร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกภาคส่วนและชุมชนท้องถิ่นจนพัฒนาเป็นวัฒนธรรมทางองค์กรและวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมวิถีใหม่	เชิงปริมาณ จำนวนกิจกรรมที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย บุคลากร นิสิตนักศึกษา และชุมชนท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าถึงและเข้าไปพบปะซึ่งกันและกันมากขึ้น อาทิ กิจกรรม road tour ลงพื้นที่ในชุมชนและแวกมหาวิทยาลัย กิจกรรม small talk จัดเวทีสัมมนาพูดคุยร่วมกัน อย่างน้อย 2 กิจกรรมในรอบปีการศึกษา
		เชิงคุณภาพ องค์ความรู้ที่เกิดการตกผลึกร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกภาคส่วนและชุมชนท้องถิ่นจนพัฒนาเป็นวัฒนธรรมทางองค์กรและวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมวิถีใหม่	เชิงคุณภาพ องค์ความรู้ที่เกิดการตกผลึกร่วมกันระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยในทุกภาคส่วนและชุมชนท้องถิ่นจนพัฒนาเป็นวัฒนธรรมทางองค์กรและวัฒนธรรมท้องถิ่นในสังคมวิถีใหม่	

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้แทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย - ผู้แทนคณาจารย์ - ผู้แทนเจ้าหน้าที่ - ผู้แทนนิสิตนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้แทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย - ผู้แทนคณาจารย์ - ผู้แทนเจ้าหน้าที่ - ผู้แทนนิสิตนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้แทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย - ผู้แทนคณาจารย์ - ผู้แทนเจ้าหน้าที่ - ผู้แทนนิสิตนักศึกษา - ผู้ประสานงานกิจกรรมโครงการ - ผู้ประสานงานหน่วยงานระดับท้องถิ่น - วิทยากรภายนอก / ผู้นำชุมชน
------------------------------	--	--	---

แนวทางที่ 5 เห็นคุณค่า (ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย)			
ชื่อแนวทาง	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศไทยอย่างเท่าทันและยั่งยืน	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศไทยอย่างเท่าทันและยั่งยืน	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง) สนับสนุนโครงการบูรณาการที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตน และจิตสำนึกรักความเป็นไทยของนิสิต นักศึกษา โดยเผยแพร่สู่ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศไทยอย่างเท่าทันและยั่งยืน

วิธีดำเนินการ	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดหัวข้อโครงการบูรณาการด้านการเรียนการสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความยั่งยืนหรือนิสิตนักศึกษาวางแผนและดำเนินการจัดทำ</p> <p>2. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับมอบหมายดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะ</p>	<p>1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดหัวข้อโครงการบูรณาการด้านการเรียนการสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความยั่งยืนหรือนิสิตนักศึกษาวางแผนและดำเนินการจัดทำ</p> <p>2. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับมอบหมายดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะ</p>	<p>1. คณะ/สาขาวิชา กำหนดหัวข้อโครงการบูรณาการด้านการเรียนการสอนกับด้านศิลปวัฒนธรรมและความยั่งยืนหรือนิสิตนักศึกษาวางแผนและดำเนินการจัดทำ</p> <p>2. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับมอบหมายดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและคณะทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความยั่งยืน</p>

ตัวชี้วัด	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	<p>แต่ละคณะมีโครงการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการและเผยแพร่สู่ชุมชน สังคม อย่างน้อย 4 โครงการต่อปี การศึกษา</p>	<p>เชิงปริมาณ 1) จำนวนโครงการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการ และเผยแพร่สู่ชุมชน สังคมอย่างน้อย 20 โครงการต่อปี การศึกษา 2) จำนวนเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่มาจากการทำงานที่นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสเข้าไปลงพื้นที่และสร้างสรรค์ผลผลิตทางการเรียนรู้อย่างน้อย 20 เครือข่ายต่อปีการศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ โครงการของนิสิตนักศึกษา ได้มีโอกาสนำผลงานไปนำเสนอหรือจัดแสดงต่อสาธารณะในระดับประเทศและ/หรือ ระดับนานาชาติ</p>	<p>เชิงปริมาณ 1) จำนวนโครงการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่นิสิตเป็นผู้ดำเนินการ และเผยแพร่สู่ชุมชน สังคมรวมทุกคณะอย่างน้อย 20 โครงการต่อปี การศึกษา 2) จำนวนเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสลงพื้นที่และเข้าไปมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ผลผลิตของชุมชนอย่างน้อย 20 เครือข่ายต่อปีการศึกษา</p> <p>เชิงคุณภาพ โครงการของนิสิตนักศึกษา ที่นำผลงานไปนำเสนอหรือจัดแสดงต่อสาธารณะในระดับประเทศและ/หรือ ระดับนานาชาติ</p>
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารคณะ - คณาจารย์ - นิสิตนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายจัดทำโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมหาวิทยาลัย - ผู้บริหารคณะ - คณาจารย์ - นิสิตนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมหาวิทยาลัย - ผู้บริหารคณะ - ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์ - คณาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ - นิสิตนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายจัดทำโครงการ - ผู้นำชุมชน / กลุ่มชาวบ้านท้องถิ่น

แนวทางที่ 6 ขั้นตอนการจัดระบบ (ด้านการบริหารจัดการ)	
ชื่อแนวทาง	<p>ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>สอดคล้องและเชื่อมโยงระบบนิเวศสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติตามครรลองความเป็นไทยในสังคมปัจจุบันของนิสิตนักศึกษา</p>
วัตถุประสงค์	<p>ฉบับเสนอผู้นำนิสิต</p> <p>สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมที่ตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน</p>
ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)	<p>สร้างเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานองค์กรท้องถิ่น และ/หรือหน่วยงานองค์กรชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศทางการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่พร้อมตอบสนองต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบัน</p>
วิธีดำเนินการ	<p>ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>1. กำหนดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและนำเสนอออกมาอย่างโดดเด่น</p> <p>2. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนาสภาพแวดล้อมและเพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่มีความสอดคล้องกับ</p> <p>ฉบับเสนอผู้นำนิสิต</p> <p>1. กำหนดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและนำเสนอออกมาอย่างโดดเด่น</p> <p>2. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ พัฒนาสภาพแวดล้อมและเพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่มีความสอดคล้องกับ</p> <p>ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)</p> <p>1. กำหนดพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นไทยและนำเสนอออกมาอย่างโดดเด่น</p> <p>2. จัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพิ่มพื้นที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้านความเป็นไทยร่วมสมัยที่สอดคล้องกับ</p>

แนวทางที่ 6 ขั้วการจัดระบบ (ด้านการบริหารจัดการ)	
<p>และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับปรุง กติกา และ กระบวนการเชิงกายภาพ ได้ทัน สถานการณ์</p>	<p>และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. สร้างความร่วมมือในการเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ด้าน โอกาสเรียนรู้ให้แก่บัณฑิตศึกษา ให้ได้มี นอกเหนือจากในหนังสือเรียน</p> <p>4. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับปรุง กติกา และ กระบวนการเชิงกายภาพ ได้ทัน สถานการณ์</p>
<p>และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับปรุง กติกา และ กระบวนการเชิงกายภาพ ได้ทัน สถานการณ์</p>	<p>เปลี่ยนแปลง</p> <p>3. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอกเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ด้าน ความ เป็นไทยให้แก่บัณฑิตศึกษา ให้ได้มี โอกาสเรียนรู้จากของจริง สถานที่จริง อาทิ พิพิธภัณฑ์ โรงละคร</p> <p>4. ติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ ผลลัพธ์ เพื่อปรับปรุง กติกา และ กระบวนการเชิงกายภาพ ได้ทัน สถานการณ์ได้เท่าทัน</p>
ตัวชี้วัด	<p>ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>มีการสำรวจพื้นที่ของสถาบัน เพื่อ ตรวจสอบและวางแผนในการปรับ ทัศนียภาพหรือบูรณะซ่อมแซมอย่าง น้อย 2 ครั้งในรอบปีการศึกษา</p>
	<p>ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)</p> <p>เชิงปริมาณ 1) พื้นที่ของมหาวิทยาลัยมีการปรับทัศนียภาพหรือบูรณะซ่อมแซม อย่างน้อย 2 ครั้งในรอบปีการศึกษา</p> <p>2) จำนวนเครือข่ายพื้นที่แหล่งเรียนรู้ อย่างน้อย 2 เครือข่ายในรอบปี การศึกษา</p>

แนวทางที่ 6 ขั้นตอนการจัดระบบ (ด้านการบริหารจัดการ)	
	<p>เชิงคุณภาพ อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมีสภาพที่พร้อมใช้งาน และได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการ</p> <p>เชิงคุณภาพ อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมีสภาพที่พร้อมใช้งาน และได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการ</p>
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	<p>เชิงคุณภาพ อาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมีสภาพที่พร้อมใช้งาน และได้รับความพึงพอใจจากผู้ใช้บริการ</p> <p>ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>ฉบับเสนอผู้นำนิสิต</p>
	<p>สำนัก/ศูนย์ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคาร สถานที่</p> <p>ผู้บริหารมหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคารสถานที่</p> <p>คณาจารย์และเจ้าหน้าที่</p> <p>นิสิตนักศึกษา</p> <p>ฉบับไปใช้จริง)</p> <p>ผู้บริหารมหาวิทยาลัย</p> <p>ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอาคารสถานที่</p> <p>ผู้รับผิดชอบหลักหรือผู้ประสานงานเครือข่ายนอก</p>

แนวทางที่ 7 ขั้นการพัฒนาเป็นคุณลักษณะ (ด้านการบริหารจัดการ)	
ชื่อแนวทาง	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต
<p>สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอเพื่อส่งเสริมด้านพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน</p>	<p>สนองนโยบาย มาตรการ และตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสำหรับนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน</p>
ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน โดยต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาคณะพัฒนา นิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิต</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ความเป็นไทยที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน โดยต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนา นิสิต นักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา</p> <p>2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นไทยของนิสิต</p>
วิธีดำเนินการ	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการกลางที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์แผนงานและงบประมาณด้านความ เป็นไทยที่พึงประสงค์ของนิสิต นักศึกษาในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์ การพัฒนา นิสิต นักศึกษาในสถาบัน</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการกลางที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์แผนงานและงบประมาณด้านความ เป็นไทยที่พึงประสงค์ของนิสิต นักศึกษาในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยุทธศาสตร์ การพัฒนา นิสิต นักศึกษาในสถาบัน</p>

แนวทางที่ 7 ขั้นการพัฒนาเป็นคุณลักษณะ (ด้านการบริหารจัดการ)	
<p>นักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี)</p> <p>โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน</p>	<p>นักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี)</p> <p>โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน</p>
<p>นักศึกษา</p> <p>2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความยั่งยืนของนิสิต นักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน</p> <p>3. เป้าประสงค์ให้ผู้แทนนิสิตในระดับองค์การนิสิตและสภานิสิตเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีในพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวมถึงมีการทำประชาพิจารณ์ รับฟังข้อคิดเห็นจากมุมมองของผู้เรียนและมีการยอมรับร่วมกันก่อนนำมาใช้จริง</p>	<p>คุณคึกษา</p> <p>2. จัดทำ Roadmap การพัฒนาคุณลักษณะความยั่งยืนของนิสิต นักศึกษาตามช่วงชั้นปีที่เรียน (4-6 ปี) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและตัวชี้วัดทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัย เช่น จำนวนหลักสูตร จำนวนบุคลากร เป็นต้น โดยบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน</p> <p>3. เป้าประสงค์ให้ผู้แทนนิสิตในระดับองค์การนิสิตและสภานิสิตเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีในพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย รวมถึงมีการทำประชาพิจารณ์ รับฟังข้อคิดเห็นจากมุมมองของผู้เรียนและมีการยอมรับร่วมกันก่อนนำมาใช้จริง</p>

ตัวชี้วัด	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	มีแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันที่รองรับการขับเคลื่อนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยเฉพาะอย่างน้อย 1 แผน	<p>เชิงปริมาณ แผนยุทธศาสตร์ของสถาบันที่รองรับการขับเคลื่อนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ตอบสนองต่อยุคปัจจุบันอย่างน้อย 1 แผน</p> <p>เชิงคุณภาพ มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่โดดเด่น สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของสถาบันได้อย่างชัดเจน พร้อมเป็นมหาวิทยาลัยนำร่องในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อไป</p>	<p>เชิงปริมาณ แผนยุทธศาสตร์ของสถาบันที่รองรับการขับเคลื่อนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่ตอบสนองต่อยุคปัจจุบันอย่างน้อย 1 แผน</p> <p>เชิงคุณภาพ มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการในด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่โดดเด่น สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของสถาบันได้อย่างชัดเจน พร้อมเป็นมหาวิทยาลัยนำร่องในเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อไป</p>
หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลัก	ฉบับเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ	ฉบับเสนอผู้นำนิสิต	ฉบับเสนอผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ฉบับใช้จริง)
	ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมหาวิทยาลัย - ผู้แทนจากสภาคณาจารย์ - ผู้แทนจากผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ผู้แทนจากองค์การนิสิต และสภานิสิต - คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

การนำแนวทางไปปฏิบัติ
แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ
“แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาไทย”

โดย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ รหัสประจำตัวนิสิต 60199150018

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา

คำแนะนำในการตอบแบบประเมิน

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการวิจัยเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้ท่านพิจารณาประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ โดยขอให้ท่านเลือกคำตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปวิเคราะห์ในทางสถิติและเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

แบบประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ตอน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยไปปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2.คุณวุฒิสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

3. ประเภทสายงาน

- สายวิชาการ สายสนับสนุนวิชาการ

4. ตำแหน่งบริหาร

- รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี
 ผู้อำนวยการ หัวหน้างาน

5. หน่วยงานที่สังกัด

- สำนักงานอธิการบดี สำนัก/สถาบัน/ศูนย์ คณะ/วิทยาลัย

6. อายุงานด้านการบริหาร

- น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทยไปปฏิบัติ

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านที่มีต่อความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย

ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

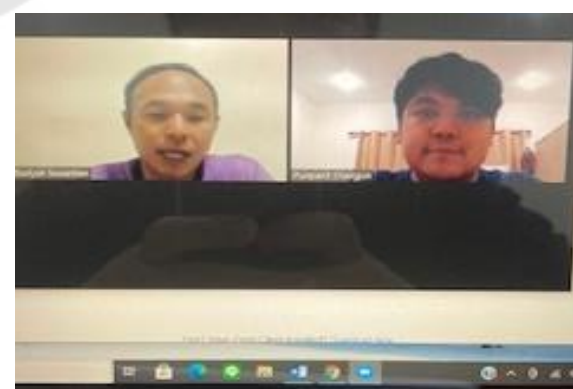
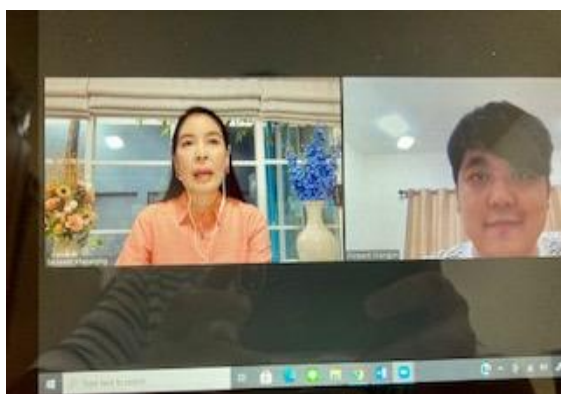
แนวทางการเสริมสร้าง คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคม คาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาไทย	ระดับความเหมาะสม ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ					ระดับความเป็นไปได้ ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิสิต - คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก										

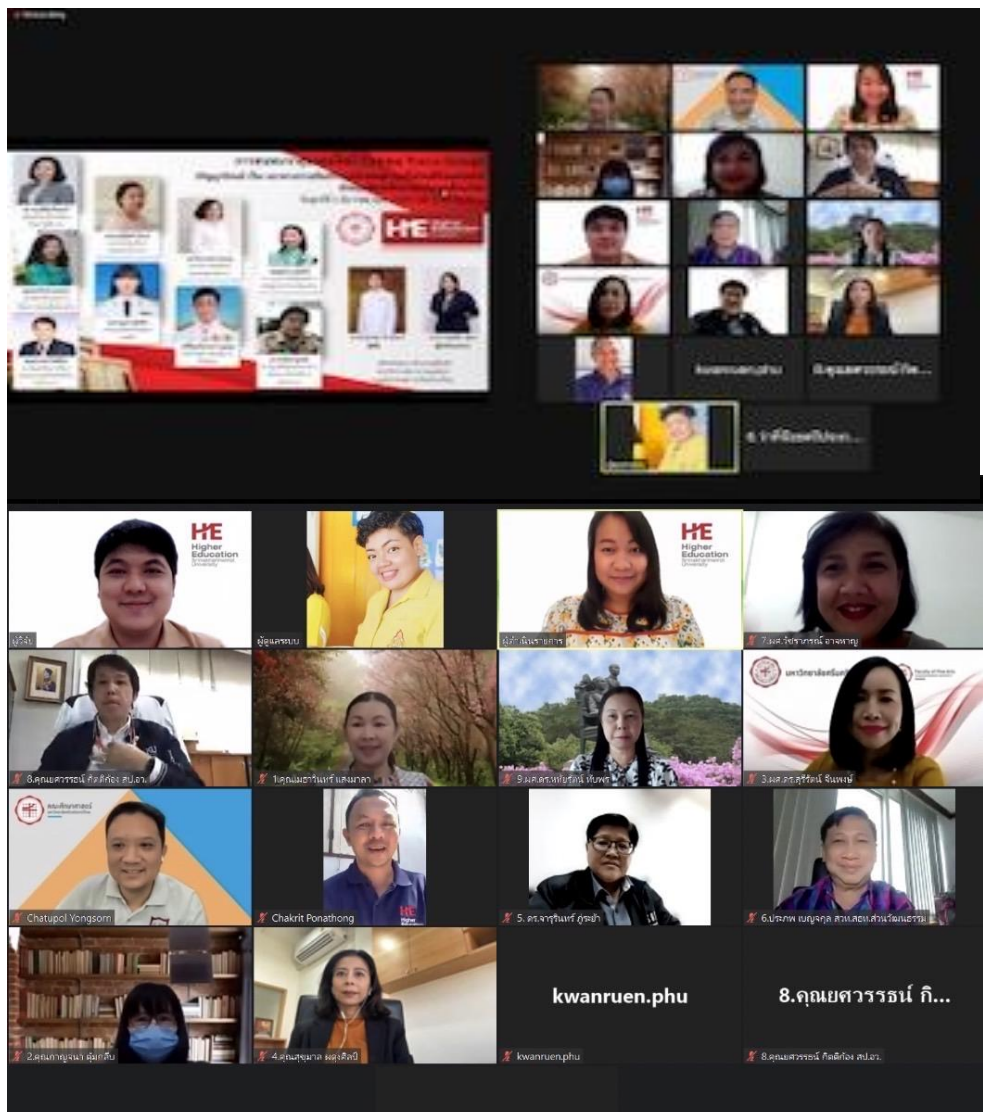
ภาคผนวก ง

ภาพถ่ายการสัมมนาเชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่ม

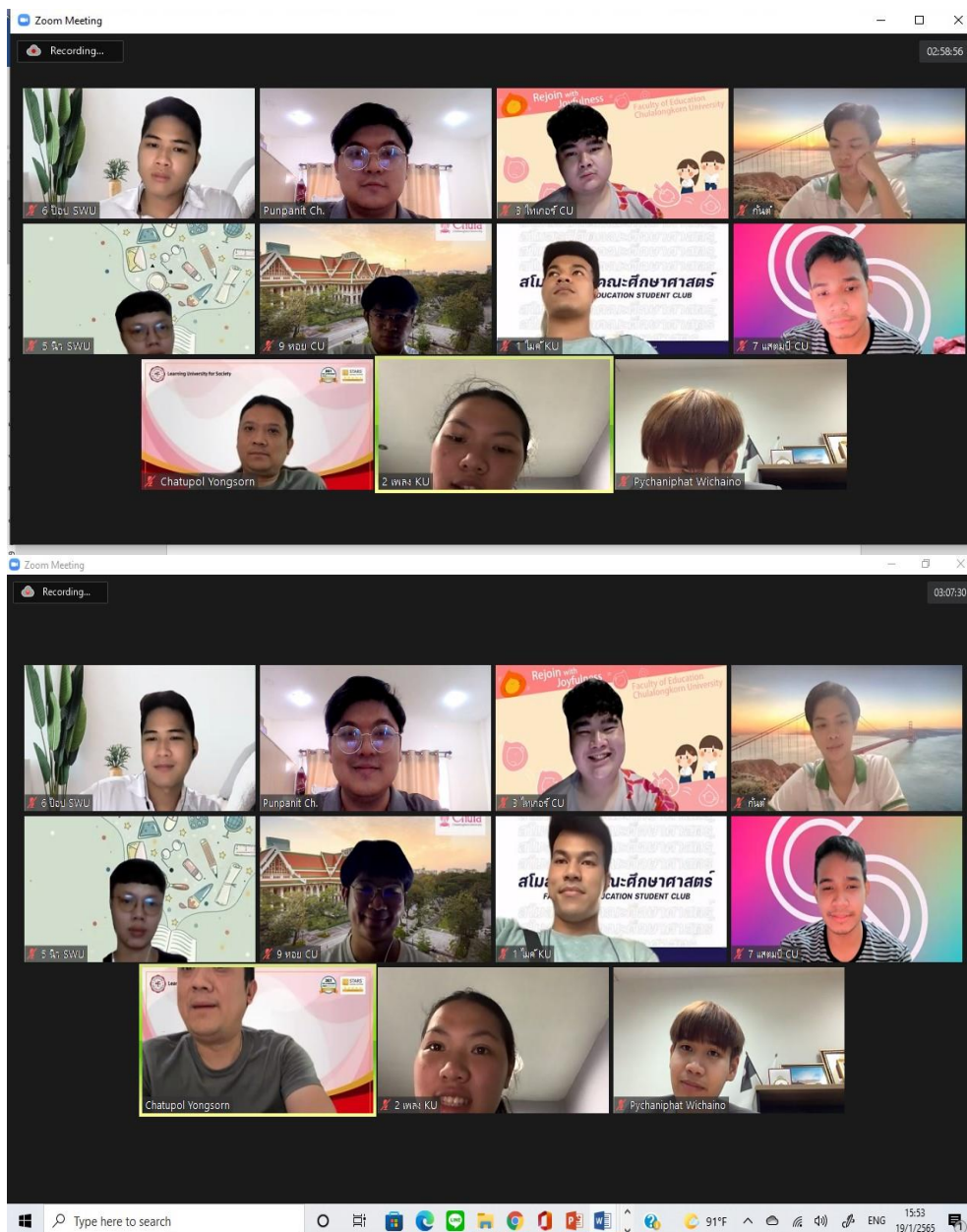
ภาพถ่ายการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ระหว่าง เดือนกรกฎาคม 2564

ภาพถ่ายการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2564

ภาพถ่ายการสนทนากลุ่มกับผู้นำนิสิตผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2565

ที่ อว 8718/887

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.สิงหนาท น้อมเนียน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/887

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ไทโยมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/887

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัช เดิมถวน

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสัมภาระฯ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธวัชชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/887

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์กรรชิต จิตระทาน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/887

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มิ่งขวัญ กล้ายไม้ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1238

วันที่ 11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ อาจารย์ ดร.ปรีชัช ดาวอุดม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไปและสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อโทร. 081 452 1509

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

Hoong U.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์เผ่าทอง ทองเจือ

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนธันวาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คุณสายสวรรค์ ขยันยิ่ง

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือน มิถุนายน 2564 ถึงเดือนธันวาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คณบดีคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ปัทมกลางกุล และ 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาณุภัค โมกข์ศักดิ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1238

วันที่ 11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไปและสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ โทร. 081 452 1509

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1238

วันที่ 11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ อาจารย์ ดร.ปิยนดา อังควาณิชกุล เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไปและสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ โทร. 081 452 1509

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชว์ศิริชัย น้อมเนียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ อาจารย์ ดร.สุรียัน สุวรรณกาล เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1238

วันที่ 11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ อาจารย์ณประภาพร รุจจนเวท เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไปและสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ โทร. 081 452 1509

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตโรชชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาคสุข เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตเผยแพร่ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตราชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์ขุนอิน ณรงค์ไต่สง่า

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับท่านเพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนธันวาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/1237

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช้างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “คุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” กับ คุณสมลักษณ์ คล่องแคล่ว เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทับพร เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษาราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรภรณ์ อาจหาญ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะและทักษะนักศึกษา และผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างธรรมาภิบาลและระบบบริหารจัดการ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน อธิการบดีส่งเสริมวัฒนธรรม

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ คุณเมธาวิรินทร์ แสงมาลา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ ว่าที่ร้อยตรีประภาพ เบญจกุล เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ คุณกาญจนา ตุ่มกสิบ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตเผยแพร่ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

ที่ อว 8718/2421

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

9 พฤศจิกายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ คุณรามศ พรหมเย็น เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 452 1509

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/2422 วันที่ 9 กันยายน 2564
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เรียน อธิการบดี

เนื่องด้วย นายพันธ์พนิต ช่างจันทร์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาร่างแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นไทยที่สังคมคาดหวังสำหรับนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย กับ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ จินพงษ์) เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะจัดสนทนากลุ่มในวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2564 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom) ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 081 452 1509

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พันธ์พนิต ช่างจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	18 พฤศจิกายน 2532
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา (เกียรตินิยมอันดับ 2) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2555 รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (บริหารรัฐกิจ) จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2557 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร และการพัฒนา (การสอนภาษา) จาก มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2564 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	9/201 หมู่ 1 ม.กานต์มณี ซ.1/1 ถ.บางกรวย-ไทรน้อย ต.บางบัวทอง อ. บางบัวทอง นนทบุรี 11110